

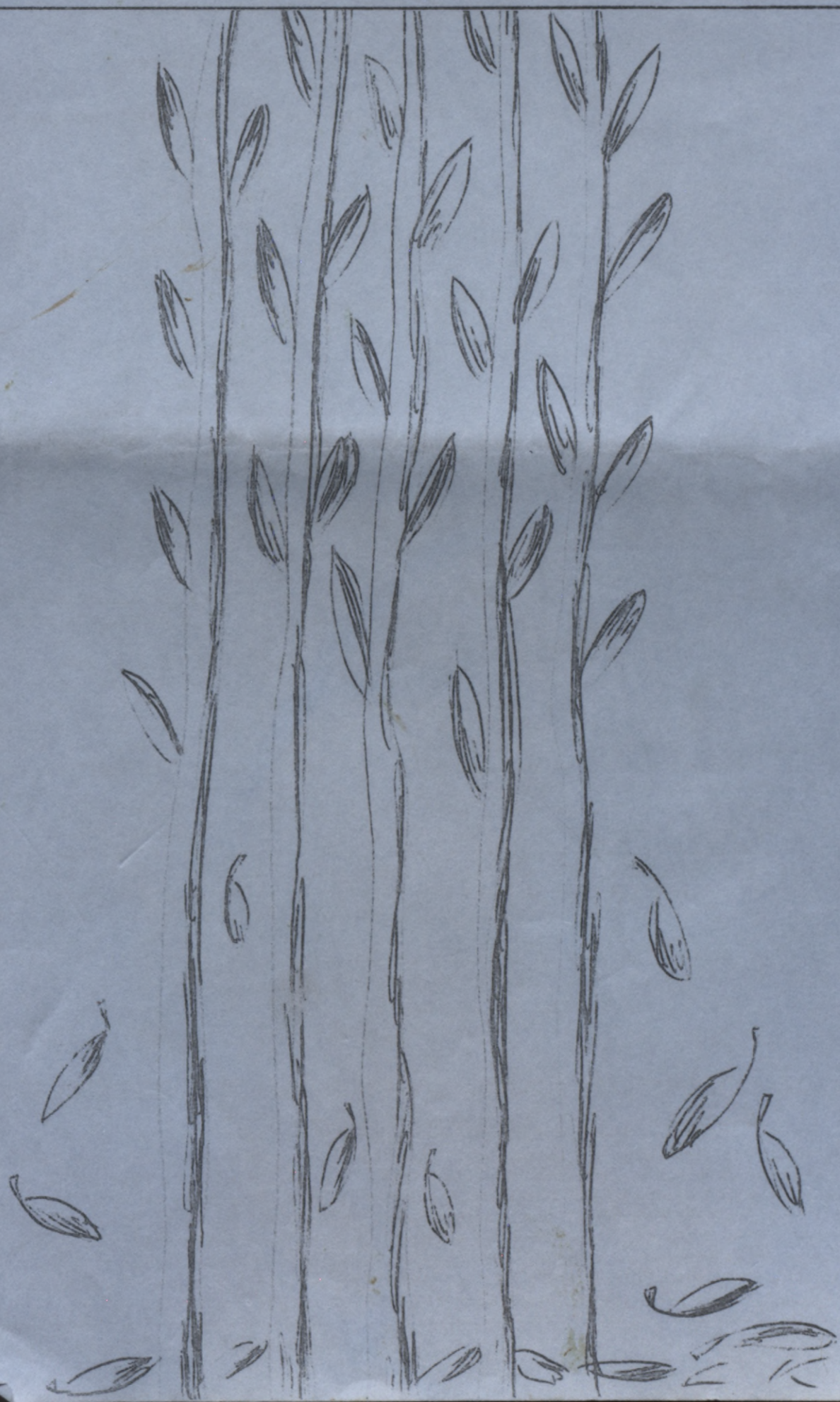

1992. GADA OKTOBRIS

MONTREALA, KVEBEKĀ

43. GADA GĀJUMS

Nr. 10. (523.)

P I L S A T S L Ē G A

Lugā "Burtnieks"

Anitas, Baibiņas,
Edvīni, Pēteri, Jāpi,
kā suns
Jūsu priekša,
luncinot asti,
gaida
pametam kaulu,

Kā aklaiss
pēc gaismas,
kā mēmais
pēc vārda,

Kā bite pēc zieda
gaida uzdīgštam
rudzus
bez usnēm,
bez salnām
uzziedam ķiršus!

Tā valodu mūsu
bez burbuļiem
svešiem
tīru kā tasi
no baltajā
bērza

Piebalgā plēstu,
kā bākas uguni spožu
pie Kolkas
un dziļu
kā ezeru
Rāzna
latviešu valodu gaidu.

No Tevis,
no Tevis
un Tevis

Jūs -
Anitas, Baibiņas,
Edvīni,
Pēteri,
Jāpi!

I. RAĻĶA

Šeit piedzimu!
Šeit Dievam devu solījumu!
Šeit cešam jāved nākotnē!

Ikviens latvietis ar tīru sirdi
Un mīlestību dzimtai zemei;
Ikviens, kam prātā neguļ ļaunums
Un nodevība savai tautai;
Ikviens, kas nāk šeit ticībā
Ar labām domām pilī nokļūt -
Tas piepildīsies -
Jo pilij vārtu nav, nedz sargu...

Bet ja kāds nodevībā šai vietai tuvosies -
T A M N Ā V E I I I

Par tādu nezinās neviens -
Vai dzimis, dzīvojis, vai miris tas;
Ne zīme zemē, ne kaps, nedz kauli!!!

Tāds būs nebijis...

1987/88.g. ziemā.

Toronto, Ontārio, Kanādā.

LATVIEŠU BIEDRĪBU SAVIENĪBAS DIBINĀŠANAS KONGRESA

A I C I N Ā J U M S

1992. gada 28. un 29. februārī, Jelgavā, notika Pasaules latviešu biedrību un kopu konference "Latviskums un kultūrvidē". Tur radušās ierosmes ietekmē Pārdaugavas, Vidzemes Jūrmalas, Jūrmalas pilsētas, Liepājas, Ogres latviešu biedrības un privatpersonu iniciatīvas grupa 1992. gada 13. un 14. jūnijā sasauca Latviešu biedrību kongresu, kurā piedalījās pilnvaroti delegāti no 11 Latviešu biedrībām.

Kongresa delegāti, izanalizējot pašreizējo situāciju, secināja, ka ir jāveido sabiedriska struktūra visu Latviešu biedrību darbības saskaņošanai un informācijas apmaiņai, nācījas kopējo interešu īstenošanai un aizstāvībai. Delegāti vienprātīgi nolēma nodibināt Latviešu Biedrību Savienību, kurā iestājas par latviskās identitātes atjaunošanu, par latviešu valstiskās apziņas un nacionālās pašapziņas izkopšanu, par latvisko ģimenes saišu atjaunošanu un stiprināšanu, par jaunatnes audzināšanu latvisko tradīciju garā, par visas pasaules latviskās cilmes spēku iesaistīšanu Latvijas valsts reālā atjaunošanā, par latviešu atgriešanos Tēvzemē.

Mēs, kongresa delegāti, pilnībā apzināties dziļo krīzi, kas pārņēmusi mūsu DZIMTENI, un postu, kas piemeklējis latviešu tautu. Mēs pieprasām pielikt visas pūles, lai visdrīzākā laikā izvestu svešo kaŗaspēku. Mēs ceram, ka kaŗavīru ģimenes locekļi un citi ar viltu uz Latviju atvīlinātie kaimiņu valšķu iedzīvotāji par spīti impērisko spēku intrigām atradīs pajumti, darbu un laimi savā tēvu zemē.

Sajā Latvijai kritiskajā brīdī esam pārliecināti, ka tautu var glābt tikai pašu darbs un vienotība. Mēs ticam, ka latviešiem pietiks gudrības, spēka un sīkstuma, lai ieņemtu savu vietu pasaules kultūrtautu saimē.

Aicinām visus Latvijas un Pasaules labas gribas cilvēkus, kuriem ir dārga Latvijas valsts atdzimšanas ideja, apvienoties un sadarboties Latvijas atjaunošanai.

SAULES MŪŽU LATVIJAI!

1992. gada 14. jūnijā, Rīgā, "Māmulā".

LATVIEŠU BIEDRĪBU SAVIENĪBAS DIBINĀŠANAS
KONGRESS

AICINĀJUMS LATVIEŠIEM LATVIJĀ UN VISĀ PASAULĒ!!!

Latviešu tautai un Rīgas Latviešu biedrībai, tāpat kā 1940. gadā, atkal tiek atņemts tās īpašums - kultūras un sabiedriskās dzīves centrs - Biedrības nams. Nākošajā dienā pēc Latvijas Republikas Satversmes darbības atjaunošanas biedrības namā un Nacionālā karoga pacelšanas vīrs tā, namā ielauzās bijušā bolševiku komisāra Ziedoņa Čevera padotie, lai vardarbīgi atjaunotu Biedrībā padomju varu.

Iekšlietu ministrs Z. Červers, pamatojoties uz Ministru Padomes priekšsēdētāja Ivara Godmaņa lēmumu par nama atņemšanu Latviešu Biedrībai, deva mutisku pavēli šai prettautiskai rīcībai.

Kārtējo reizi pastāvošais režīms rupji pārkāpj demokrātijas pamatprincipus. Ar šādu noziedzīgu lēmumu tiek likvidēta latviešu nācījas gadsimta auklējums - Latviešu Biedrība.

Aicinām darīt visu iespējamo, lai atdotu latviešu sabiedrībai Latviešu biedrības namu un veikt pasākumus, lai novērstu turpmākos cilvēktiesību un brīvību pārkāpumus Latvijā.

1992. gada 23. jūlijā

RĪGAS LATVIEŠU BIEDRĪBA

LATVIEŠU BIEDRĪBU SAVIENĪBA un RĪGAS LATVIEŠU BIEDRĪBA

i e r o s i n a

1993. gada Dziesmu svētku laikā, Rīgas Latviešu Biedrībā, sasaukt Pasaules latviešu sapulci, kurā piedalītos latviešu pārstāvniecību, biedrību, klubu un citu organizāciju pārstāvji.

Atradīsim starp dziesmām un dejām mirkli, kad latviešiem salikt prātus kopā, lai vienotu dažādās pasaules malās izklīdēto daudzcietušo latvju tautu v i e n o t ā s p ē k ā.

Latviešu Biedrību Savienība un Rīgas Latviešu biedrība gaida Jūsu priekšlikumus.

Rīgas Latviešu biedrība,
Rīgā, Merķeļa ielā 13
Tālrunis 222932

RAKSTNIEKU SĒRIJA VII

DZEJNIECE VERONIKA STRĒLERTE

oktobra mēneša sākumā atskatās uz saviem 80 gadu šūpuļsvētkiem. Izdevniecības LIESMAS apgāds nupat izdevis viņas dzejoļu izlasi MANS LAIKS, kas ir pirmais viņas izdevums pēc 40 gadiem, ko sastādījusi pati dzejniece. Profesora Edgara Andersona rediģētā enciklopēdijā dzejnieces dzīves stāsts liecina, ka Veronika novērpusi neticami daudz. Kā grāmatu speči novērtējuši, viņas dzejas stiprākais punkts - atrast īsto vārdu īstā nozīmē un tīk ekspresīvi, ka brīžiem pat satriec Šekspīra vārsmas. Veronikas Strēlertes dzeju krājums PUSVĀRDOS ('82) ir viņas augstākā note latviešu dzejas novadā. Montrealas Latviešu biedrības ZINOTĀJS ar Ed. Keiša šaržu sveic dižo dzejnieci dižajā gadā!

Veronika STRĒLERTE (Rudīte Johansone) dzimusi 1921. gada 10. oktobrī, Dobelē. Tēvs - rakstvedis, vēlāk mirtiesnesis. Gājusi skolā Aucē, Jelgavā un Rīgā, kur pabeidza Rīgas 2. pilsētas ģimnāziju (1930. g.) un LU romāņu fil. nodaļu (1941. g.). Strādājusi redakcijās, daudz tulkojusi no romāņu valodām. Zviedrijā 1947. gadā sālaulājās ar Andreju Johansonu, pazīstamo kultūrvēsturnieku un esejistu. Ģimenē - dēls rakstnieks Pāvils Johansons. Zviedrijā Strēlerte strādājusi

ilgus gadus grūtu fizisku darbu, vēlāk - Daugavas apgādā; kādu laiku lasījusi arī latviešu valodas lekcijas Stokholmas universitātē.

Veronika Strēlerte savu spilgto personību aplicināja jau neatkarīgajā Latvijā ar pirmajiem dzejoļu krājumiem: Vienkārši Vārdi (1937. g.) un Lietus Lāse (1940. g.). Toreiz kritika augsti novērtēja ne tikai Strēlertes formas varēšanu, kompozīciju un stilu, bet arī individuālo izteiksmi dzejoļos ar tradicionālu tematiku un motīviem.

Kopīgais atzinums: ar Veroniku Strēlerti mūsu literatūrā bija ienācis liels, savdabīgs talants, kā formas, tā arī poētisko līdzekļu ziņā gatava, nobriedusi dzejniece.

Īsi pirms Kurzemes kapitulācijas Strēlerte 1945. gada 8. maijā motorlaivā pārbēga uz Zviedriju. Vēl 1945. gadā iznāca dzeju krājums Mēness upe, kurā intelektuālai dzejai raksturīga distancēšanās no ārējiem iespaidiem, vēlēšanās ieiet sevī Strēlertei apbrīnojami līdzsvarojas ar pieredzes apliecinājumu latviešu tautai, ar identifikēšanos, ko bijām kopīgi pārdzīvojuši kara gados. Atsevišķi šī krājuma dzejoļi dziļi iegājuši mūsu trimdinieku kultūras apziņā, uzņemti antoloģijās, pārcelti komponistu dziesmās. Tā, piemēram, Kurzemes apzīmējumam par Cerību zemi, kuŗas vārdā nosaukta arī Zelta Abeles dzejas antoloģija (1945. g.), īstenībā nosaukumu bija devusi V. Strēlerte ar savu emocionāli patriotiskā, jau par leģendu kļuvušā dzejoļa Kurzemes krasts rindām (... tur tā palika - cerību zeme...).

Pēc Mēness upes turpmākajos krājumos: Gaismas tuksneši (1951), Žēlastības gadi (1961), Pusvārdiem (1982) evolūciju pārdzīvo arī dzejnieces izteiksme no formu virtuozitātes konvencionālos pantmēros, līdz brīvajam pantam, ritmu dažādībai, aprautam, koncentrētam valodas stilam. Strēlertei ir dzejoļi, kas, šķiet, radušies pašai tuvu stāvot dzīvības un nāves robežām; dzejoļi ar personiskā pārdzīvojuma vispārināšanu, kad, redzot tik daudzus netaisni mirstot, mūsu paglābšanās liekas kā nenopelnīti žēlastības gadi. Poēzijas diapozons paplašinājies arī ar brīnumaini niansēto mīlestības līriku, bērnu dzejoļiem, liroepiskām poēmām, kuŗas rosinājuši senatnes motīvi, ar cilvēku ekzistences mūžīgajiem jautājumiem. Bieži Strēlertes dzejā, vai tas būtu dabas apraksts jeb arī kādas pārlaicīgas gaismas attēlošana, izpaužas īpašas atziņas, kā tas akcentēts dzejnieces domās, ka "šī dzīve - tikai brīnumains ceļš uz mājām".

Veronikai Strēlertei šī atgriešanās kā dzejniecei notika 1989. gadā ar viesošanos Rīgā, ar autorvakaru Ģildē, ar darbu pārspiedumiem periodikā, un tagad turpinājusies ar Strēlertes dzeju izlases parādīšanos (Liesmas apgādā). Viesturs Vecgrāvis šo izdevumu apzīmējis par ārkārtīgi svarīgu notikumu laikā, kad, "topot jaunai Latvijai, arī mums pašiem pārtopot..."

Trimdas kultūras dzīvi bagātinājusi Strēlertes franču rakstnieku prozas darbu daudzie tulkojumi, arī franču dzejas atdzejojumi ar adekvātu, konģeniālu iejūtu dažādos literāros stilos, tālāk - plašas latviešu dzejas antoloģijas, ko Strēlertes sakārtojumā izdeva Daugavas apgāds, rediģētas rakstnieku darbu izlases (Aspazijas, Poruka, Skalbes dzeja un c.), Tautas dziesmu izlase, jaunāko grāmatu recenzijas, raksti par literatūras problēmām. Atsevišķu romānu un lugu tulkojumi palikuši manuskriptos. Strēlertes dzejoļi tulkoti zviedriski, arī vācu, angļu un īslandiešu valodās. Viņa darbojusies P.E.N. kluba valdē. Saņēmusi KF goda balvu. Dzejniecei bijusi ietekme arī uz latviešu komponistiem; 17 skaņraži trimdā sarakstījuši koŗu un solo dziesmas ar dzejnieces tekstiem.

Kopš gadu desmitiem Veronika Strēlerte latviešu dzejā reprezentē augstāko galotni, ar savu dzeju un visu savu literāro mūŗu devusi neaizstājamās, nemirstīgas kultūras vērtības.

Veronikas Strēlertes spēks un viņas personības priekšzīme visos mūsu tautas kritiskajos brīŗos, dziļāko pārdzīvojumu un cieŗanu apliecinājumos, palīdzējusi pārciest grūtumus un raudzīties ar gaiŗu, ticīgu skatu nākotnē.

VIKTORS NEIMANIS
AINA KRAUJĪETE
INGRĪDA VĪKSNA

Vēlam izcilajai latvieŗu dzejniecei vēl daudz raŗenu gadu literatūras un kultūras laukos, lai viņas devums latvieŗu tautas mūŗīgo garīgo vērtību apcīrkŗos kļūtu vēl bagātāks. Red.

LATVIJAS SAIMNIECĪBA

Izvilumi no Latvijas Valsts Statistikas Komitejas ZIŅOJUMA par Latvijas Republikas tautas saimniecības darba rezultātiem 1992. gada I pusgadā.

Svarīgāko rezultātu kopsavilkums

1. Turpinās strādājoŗo izbrīvināŗana valsts uzpēŗumos, iestādēs, organizācijās. 1992. g. 6 mēneŗos valsts nodarbinātības dienestā, meklējot darbu, pieteikuŗies 28,8 tūkstoŗi cilvēku. Uz šī gada 30. jūniju par bezdarbniekiem atzīti 8,7 tūkstoŗi cilvēku, no kuŗiem tiesības saņemt bezdarbnieka pabalstu ir 6,900.

2. Tautas saimniecības valsts sektora uzpēŗumos mēneŗa vidējā darba samaksa šī gada maijā sasniedza 3590 rbŗ. un bija par 29% lielāka nekā aprīlī.

Šī gada maijā rūpniecības valsts uzpēŗumos nodarbināto vidējais ienākums sasniedza 3658 rbŗ. un, salīdzinot ar ņ. g. aprīli, pieauga par 19,6%. Trešajā daļā valsts uzpēŗumu vidējais ienākums pārsniedza 4000 rbŗ. Jāatzīmē, ka, izmantojot savu monopolstāvokli preŗu tirgū, atsevišķi valsts uzpēŗumi ar cenu diktātu nodroŗinājuŗi augstus ienākumus, vienlaicīgi samazinot raŗoŗanas apjomu. Piemēŗam, tabakas fabŗikā šī gada maijā strādājoŗo vidējais ienākums sasniedza 10604 rbŗ., bet raŗoŗanas apjoms, salīdzinot ar 1991. g. maiju, samazinājās par 55% (janvāŗimajā par 23%), konditorijas fabŗikā "Uzvara" - 8313 rbŗ., samazinoties raŗoŗanai par 16% (20%), uzpēŗumā "Krāŗmetāli" - 8709 rbŗ. un attiecīgi 74% (64%), Olaines ķīmiski-farmaceutiskajā rūpnīcā - 8212 rbŗ. un 48% (19%). Izmaksājot tik augstas algas, uzpēŗumi vienlaicīgi palielina produkcijas paŗizmaksu un samazina peŗŗu, rezultātā samazinās peŗŗas nodokļa atskaitījumi valsts budŗetā.

3. Pārdoto preŗu mazumtirdzniecības cenu un reālizēto pakalpojumu tarifu kopindekss (inflācijas indekss) ņ. g. jūnijā, salīdzinot ar maiju, bija 110,8%, tai skaitā pārtikas precēŗ (bez alkoholiskajiem dzēŗieniem) - 116,6%, nepārtikas precēŗ - 107,1%, Alkoholiskajiem dzēŗieniem - 111,0% un maksas pakalpojumiem - 111,6%.

Preŗu un pakalpojumu cenu un tarifu kopindekss salīdzinot ar 1991. g. decembŗi, ņ. g. janvāŗi sastādīja 156,4%, februāŗī 217,1%, martā - 298,5%, aprīlī - 334,6%, maijā - 372,4% un jūnijā - 413,0%.

Āŗlietu ministrs Jānis Jŗrkāns pēŗ "saskrieŗanās" ar deputātiem, savu krēŗlu vairāķ neizlaiŗ no rokām.

Ed. Keiŗa ņarŗs

Mazumtirdzniecības preču apgrozījums 1992. g. janvārī-jūnijā bija 17583 milj. rubļ. un, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu faktiskajās cenās, pieauga 3,7 reizes. Salīdzināmās cenās tas samazinājās par 46 %. Jūnijā, salīdzinot ar maiju, preču apgrozījums faktiskajās cenās pieaudzis par 21% jeb 677 milj. rubļ., bet salīdzināmās cenās tas palielinājies par 9%.

Sī gada jūnijā sekojoši izmainījusies atsevišķu svarīgāko pārtikas produktu un alkoholisko dzērienu pārdošana:

	Faktiski pārdots 1992. g. jūnijā	% pret 1992. g. maiju	92.g.6. vairāk(+), mazāk (-) nekā maijā
Gaļa un gaļas produkti, t	3224	91,6	- 295
Desu izstrādājumi, t	2630	87,9	- 364
Sviests, t	673	106,0	+ 38
Sieri, t	781	109,7	+ 69
Cukurs, t	2148	90,5	- 225
Degviņas un degvīna-likiera izstr., tūkst. dekalitri	153,6	117,0	+ 22,7
Vīni, tūkst. dekalitri	93,2	119,0	+ 14,9
Konjaks, dekalitri	13,4	95,6	- 0,6
Šampānietis, tūkst. deka l	31,9	73,0	- 11,9
Alus, tūkst. dekalitri	539,9	127,0	+ 114,7

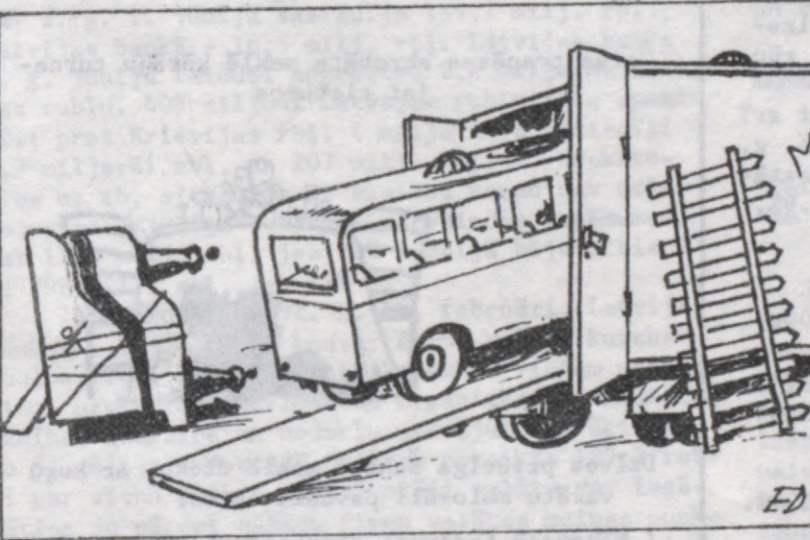
Maksas pakalpojumu realizācijas apjoms 1992. g. janvārī-jūnijā sasniedza 2334,4 milj. rubļ. un, salīdzinot ar 1991. g. janvārī-jūniju (salīdzināmās cenās) tas ir samazinājies par 68% jeb 412,9 milj. rubļ.

4. Latvijas celtniecībā ražošanas kopapjoms 1992. g. I pusgadā, salīdzinot ar pag. g. attiecīgo periodu, samazinājās par 16,7 miljardiem rubļu (salīdzināmās cenās) jeb 30,9%. Jūnijā, salīdzinot ar š. g. maiju, rūpniecības produkcijas apjoms samazinājās par 435 mil. rubļ. jeb 7,3%.

Salīdzinot ar 1991. g. I pusgadu, ražošanas apjoms samazinājies visās rūpniecības nozarēs, izņemot kurināmā rūpniecību. Tomēr vislielākie preču produkcijas apjomi ražošanas sašaurināšanās rezultātā zaudēti mašīnbūves un metālapstrādes (4,5 miljardi rubļ.) uzņēmumos. No kopējā apjoma samazinājuma 16,7 miljardu rubļ. apmērā 54% zaudēti šajās divās nozarēs.

Jūnijā ražošanas apjoma lejupslīdes temps turpināja paātrināties, rēķinot pret attiecīgiem 1991. g. mēnešiem, janvārī tas bija 22,1%, februārī - 25,2%, martā - 28,0%, aprīlī - 33,1%, maijā - 35,8%, bet jūnijā - 41,2%. Jūnijā, salīdzinot ar š. g. maiju, viskrasāk ražošanas apjoms samazinājies vieglās rūpniecības (par 29,6 %), būvmateriālu rūpniecības (par 10,4%) un mašīnbūves un metālapstrādes (par 10,6%) uzņēmumos, elektroenerģētikā (57,6%).

Aizvadītajos 6 mēnešos, salīdzinot ar 1991. g. I pusgadu, ražošanas apjomu samazinājuši 430 uzņēmumi un uzņēmēj sabiedrības jeb 70 % no to kopskaita, tai skaitā 68 uzņēmumi jeb 11% vairāk nekā uz pusī.

Kad nebūs ko spert, nebūs ko vest un viņi vienā naktī pazudīs bez vēsts.

5. Krāsu ražošanas sašaurināšanos izsauca, galvenokārt, ierobežotie izejvielu un materiālu resori. Sī iemesla dēļ jūnijā piespiedu dīkstāves izveidojās 111 valsts uzņēmumos un uz to bāzes izveidotajās uzņēmēj sa-

biedrībās, tai skaitā 35 uzņēmumi bija spiesti pārtraukt ražošanu uz vairākām dienām. Izejvielu un materiālu trūkuma izsaukto piespiedu dīkstāvju dēļ š. g. jūnijā r/a VEF netika saražota produkcija 242,8 milj. rubļ. vērtībā, uzņēmumā "Rīgas manufaktūra" - 107,7 milj. rubļ., dzelceļu uzņēmumā "Lokomotive" - 107,7 milj. rubļ., Liepājas eļļas ekstrakcijas rūpnīcā - 59,0 milj. rubļ., Jaunciema papīrfabrikā - 56,0 milj. rubļ., autoelektroaparātu rūpnīcā - 53,0 mil. rubļ., Rīgas traleru un refrīžeratoru flotes bāzē - 51,3 milj. rubļ., uzņēmumā "Rīgas audums" - 47,7 milj. rubļ., "Juglas papīrs" - 47,3 milj. rubļ., Rīgas lauksaimniecības mašīnbūves rūpnīcā - 46,9 milj. rubļ. konditorejas fabrikā "Staburadze" - 30,3 milj. rubļ. vērtībā.

Gorbulova kungs, mēs esam klusināti, palīdziet mums klusināti!
- Baletdejojotāji

Piespiedu dīkstāvju dēļ š. g. I pusgadā zaudēta rūpniecības produkcija 8,6 miljardu rubļ. vērtībā jeb 13,8% no rūpniecības kopējā ražošanas apjoma. Bez tam par piespiedu dīkstāvē strādājošiem aprēķināta darba alga 32,7 milj. rubļ. apmērā, tai skaitā jūnijā - 6,2 milj. rubļ..

Šajās dīkstāvēs zaudēts 1,4 milj. cilvēkdienu darbs. Šos datus vispārinot, jāsecina, ka aizvadītajos mēnešos 11,4 tūkstoši rūpniecībā nodarbināto nav strādājuši nevienu dienu, t. i., ir bijuši "slēptie" bezdarbnieki.

No I pusgada darba laika fondā ietilpstošajām 125 darba dienām uzņēmumā "Rita" dīkstāvēs zaudētas, apmēram, 83 dienas (rēķinot 1 maiņas darba režīmā), dreņu cauruļu rūpnīcā "Kuprava" - 71 diena, konditorijas fabrikā "Staburadze" - 47 dienas, Jaunciema papīrfabrikā - 41 diena, Rēzeknes elektriskobūvinstrumentu rūpnīcā "Re-

bir" - 22 dienas, Rēzeknes celtniecības materiālu un konstrukciju kombinātā - 24 dienas, ražošanas uzņēmumā "Ogre" - 20 dienas, firmā "Dauer" - 16 dienas, Rīgas motorrūpnīcā - 19 dienas, firmā "Lauma" - 14 dienas.

6. Līdztekus materiālo resursu iegādes grūtībām daudzos uzņēmumos izveidojušās nopietnas problēmas ar gatavas produkcijas noieta tirgus meklēšanu. Rezultātā turpina pieaugt gatavās produkcijas krājumi noliktavās. Š. g. jūnija beigās rūpniecības valsts uzņēmumos un uz to bāzes izveidotajās uzņēmēj sabiedrībās noliktavās esošās nereālizētās gatavās produkcijas krājumu vērtība faktiskajās uzņēmumu vairumtirdzniecības cenās sasniedza 9,0 miljardus rbļ. jeb 82,2%, rēķinot pret jūnija ražošanas apjomu (maijā - attiecīgi 73,5 %). Lielākie nereālizētās gatavās produkcijas apjomi izveidojušies mašīnbūves un metālapstrādes uzņēmumos - 3,3 miljardu rbļ. vērtībā, vieglajā rūpniecībā - 1,8 miljardu rbļ. un pārtikas rūpniecībā - 1,1 miljarda rbļ. vērtībā. Šajās 3 nozarēs, kopā ņemot, uzkrāti 69% no visiem rūpniecības uzņēmumu noliktavās esošajiem gatavās produkcijas krājumiem.

Apjoma ziņā lielākie gatavās produkcijas krājumi noliktavās izveidojušies r/a "Rīgas tekstils" - 530 milj. rbļ. vērtībā, A/s RAF - 522 milj. rbļ., r/a VEF - 498 milj. rbļ., Daugavpils ķīmiskās šķiedras rūpnīcā - 400 milj. rbļ., A/s Alfa - 378 milj. rbļ., firmā "Lauma" - 228 milj. rbļ., vagonbūves rūpnīcā - 174 milj. rbļ., laku un krāsu rūpnīcā - 168 milj. rbļ., uzņēmumā Rīgas audums - 154 milj. rbļ., Daugavpils pievadkēžu rūpnīcā - 153 milj. rbļ. Šajos 10 uzņēmumos uzkrājusies 1/3 no visiem nereālizētās gatavās produkcijas krājumiem rūpniecībā.

7. No 113 svarīgākajiem produkcijas veidiem š. g. I pusgadā, salīdzinot ar pag. g. I pusgadu, samazinājusies 101 veida ražošana jeb 89% no to kopskaita, tai skaitā no 60 tautas patēriņa preču veidiem - 52 veidu jeb 87%.

1992. g. I pusgadā, salīdzinot ar pag. g. attiecīgo periodu, darba apģērbu ražošana atlaides cenās (salīdzināmās) samazinājusies par 93,1 milj. rbļ. jeb 40%, gumijas apavu - par 1,9 milj. pāru jeb 44%, lauksaimniecības darba rīku ražošana atlaides cenās (salīdzināmās) - par 19,9 milj. rbļ. jeb 53%.

8. 1992. g. jūnijā paātrinājušies uzņēmumu vairumtirdzniecības cenu celšanās tempi: ja š. g. maijā, salīdzinot ar iep. mēnesi, šīs cenas pieauga par 2,4%, jūnijā - attiecīgi par 12,2%.

Jūnijā, salīdzinot ar š. g. maiju, visaugstākie cenu indeksi starp tehniskās nozīmes produkciju ražojošām nozarēm atzīmējami sienu materiālu rūpniecībā - 118,1%, mašīnbūvē - 112,2%. Ķīmiskajā rūpniecībā - 110,4%. Tajā pašā laikā cenas nemainījās melnajā metalurģijā un saliekamo dzelzsbetona un betona konstrukciju un izstrādājumu rūpniecībā.

Vairumtirdzniecības cenas turpina pieaugt arī tautas patēriņa preču nozarēs: salīdzinot ar š. g. maiju, jūnijā apavu rūpniecībā cenu indekss sastādīja 116,4%, šūšanas - 115,7%, makaronu - 208,9%, maizes cepšanas - 183,3%, miltu un putraimu - 167,4%, sviesta, siera, piena - 127,5%, gaļas rūpniecībā - 115,0%.

Jāatzīmē, ka jūnijā, salīdzinot ar maiju, vairumtirdzniecības cenas pazeminājās parfimērijas un kosmētikas rūpniecībā, kur cenu indekss sastādīja 97,1%, un zīda rūpniecībā - 99,9%, bet tās nemainījās kokvilnas un vilnas rūpniecībā.

9. Turpinās lauksaimniecības uzņēmumu un gvejniķu kopsaimniecību privātizācija. Līdz 1992. g. 1. jūlijam reģistrētas 644 statūtsabiedrības, tai skaitā 10 akciju sabiedrības, 453 paju sabiedrības, 174 sabiedrības ar ierobežotu atbildību, 3 kooperatīvās sabiedrības.

Turpinās zemes piešķiršana zemes lietotājiem saskaņā ar to pieprasījumiem. Līdz š. g. 1. jūnijam ar pagasta pašvaldību lēmumiem piešķirtās zemes kopplatība Latvijā sastāda 2,8 milj. ha jeb

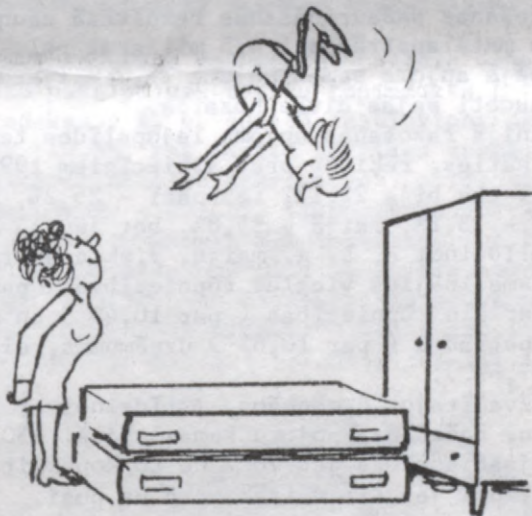
SLUDINĀJUMI RĪGAS AVĪZĒS

Teātra un kino aktieris var novadīt kāzas

Elegants vīrietis meklē rīdzinieci ar pārmērīgām gūžām.

Gaisa trapēzes akrobāte meklē ķērāju turnejai rietumos

Dzīves priecīga žanīte meklē džeku, ar kuru varētu kolosāli pavadīt laiku.

/ Nākamajā izdevumā sludinājumi mūsu pusē /

47% no visu lauksaimniecisko uzņēmumu un saimniecību, kā arī mežsaimniecību uzņēmumu rīcībā esošās platības, tai skaitā 44,5 tūkst. zemnieku saimniecību piešķirts 678,3 tūkst. ha jeb 17% no lauksaimniecisko uzņēmumu un saimniecību rī-

cībā esošās zemes.

10. Republikā, salīdzinot ar pag. gadu, palielinājusies graudaugu, cukurbiešu, kartupeļu un dārzeņu sējumu platība. Linu iesēts mazāk. Pēc iepriekšējiem datiem, ziemāju un vasarāju graudaugu sējumu platība sastāda 711,7 tūkst. ha, dārzeņu - 19,6 tūkst. ha. Tomēr sagaidāms, ka sakarā ar ietilpīgo sausuma periodu faktiski novācāmās platības būs ievērojami mazākas nekā apstās.

1992. g. I pusgadā, salīdzinājumā ar pagājušā gada I pusgadu, samazinājusies lopkopības produktu ražošana: gaļas - par 11%, piena - par 10%, olu - par 8%.

1992. g. I pusg. iepirkumā pārdots mazāk nekā 1991. g. I pusg. lopu un putnu par 39,2 tūkst. t jeb par 25%, piena - 176,5 tūkst. t jeb par 24%, olu - par 41,5 milj. jeb par 16%. Lopu, putnu un piena pārdošanu salīdzinājumā ar 1991. g. pusg. samazināja visi rajoni. Olu pārdošanu samazināja 20 rajoni no 24.

11. Turpinās kravu un pasažieru pārvadājumu samazināšanās. Kravu pārvadājumi ar koplietošanas transportu š. g. I pusg. salīdzinājumā ar pag. g. I pusi samazinājušies par 24 milj. t jeb 46%, tai skaitā ar autotransportu - par 17 milj. tonnu jeb 56%, ar jūras transportu - par 4 milj. t jeb 37%. Kravu apgrozība samazinājusies par 45%, pasažieru apgrozība - par 29%.

12. Republikas valsts budžeta iepēmumi š. g. 5 mēnešos sasniedza 6578 milj. rbļ. jeb 90,1% no I pusg. uzdevuma, izdevumi - 5859 milj. rbļ. jeb 80% no I pusg. uzdevuma. Iepēmumi pārsniedza izdevumus par 719 milj. rbļ.

Vietējo budžetu iepēmumi 1992. g. janvārī-maijā sastādīja 4606 milj. rbļ. jeb 103,0% pret I pusgada uzdevumu, izdevumi - attiecīgi 3544 milj. rbļ. jeb 79%. Iepēmumi pārsniedza izdevumus par 1062 milj. rbļ.

13. Valsts rūpniecības uzņēmumu un uz to bāzes izveidoto uzņēmēj sabiedrību, kā arī celtniecības, tirdzniecības, transporta un sakaru uzņēmumu palpa š. g. janvārī-maijā bija 39.6 miljardi rbļ., tai skaitā no valūtas pārcenošanas uz 1. martu - 26,6 miljardi rbļ.

14. Kritiska situācija izveidojusies ar uzņēmumu savstarpējiem norēķiniem. Laikā neapmaksātie norēķinu dokumenti par maksājumiem piegādātājiem un budžetos uz š. g. 1. jūniju bija 20,5 mljrd. rbļ. jeb 36,9 reizes vairāk nekā uz gada sākumu.

15. Iedzīvotāju noguldījumi Krājbankas iestādēs 1992. g. jūnijā palielinājās par 174,2 milj. rbļ. (maijā pieaugums bija 24,2 milj. rbļ.). Noguldījumu atlikumi uz š. g. 1. jūliju sasniedza 4555 milj. rbļ. (ieskaitot kompensāciju 256 rbļ. apmērā par noguldījumu vērtības samazināšanos).

Iedzīvotāju noguldījumu atlikumi komercbankās š. g. 1. jūnijā sastādīja 139,7 milj. rbļ., Latvijas bankā - 16,5 milj. rbļ. Latvijas banka š. g. jūnijā laidusi apgrozībā 2,1 miljardu Latvijas rubļu. 409 miljoni Latvijas rubļu tika apmaiņoti pret Krievijas rbļ. (maijā bija attiecīgi 1,7 miljardi rbļ. un 207 milj. rbļ.). Neskatoties uz to, situācija ar skaidru naudu nav uzlabojusies - jūnija izdevumi pārsniedza iepēmumus par 1113 milj. rbļ. jeb 28% (maijā bija attiecīgi 796 milj. rbļ. jeb 27%).

16. Sākot ar 1992. g. 10. februāri, Latvijas Bankas (LB) nosaka konvertējamo valūtu kursu rubļos Latvijā. Šie kursi jāpiemēro visiem uzņēmumiem, uzņēmēj sabiedrībām un organizācijām grāmatvedības uzskaitē un nodokļu maksājumu aprēķinos. No 6. jūlija kurss ASV dolāram noteikts 129,2 rubļi par vienu dolāru. Iedzīvotāji valūtu var iegādāties un pārdot dažādu firmu valūtas maiņas punktā. Firma "Parex" 3. jūlijā vienu ASV dolāru iepirka par 130 rubļiem, bet pārdeva par 143 rubļiem.

Krievijas Federācijas Centrālā Banka ar 1. jūliju ievērojami izmainījusi ārvalšu valūtu kotēšanas sistēmu - 2 reiz nedēļā tiek noteikts vienots kurss, ko veidos pieprasījums un piedāvājums starp banku valūtas tirgū. 3. jūlijā tas bi-

ja 134,8 rubļi par vienu ASV dolāru.

Likumpārkāpumi

Šā gada I pusgadā iekšlietu darbinieki reģistrējuši 28,2 tūkst. noziegumu, kuŗu skaits salīdzinot ar 1991. g. attiecīgo laika posmu, palielinājies par 48%. Reģistrēti 4710 smagi noziegumi jeb katrs sestais no kopējā noziegumu skaita. Bažas izraisa smago noziegumu straujais pieaugums - 2 reizes.

Kopš gada sākuma reģistrētas 109 slepkavības vai slepkavības mēģinājumi, 61 izvarošanas vai izvarošanas mēģinājums, 251 smags miesas bojājumu nodarījums. Valsts un personīgā īpašuma izlaupīšanu īpatsvars kopējā reģistrēto noziegumu skaitā pieaudzis no 77% 1991. g. I pusg. līdz 83% š. g. I pusg. Vistraujāk palielinājies valsts īpašuma izlaupīšanu skaits (reģistrēti 8303 šādi noziegumi), pieaudzis par 83%, bet zādzības no noliktavām, bāzēm un veikaliem - 2,3 reizes. Valsts īpašumu izlaupīšanu skaits pieaudzis sevišķi lielos apmēros - no 25 1991. g. I pusgadā līdz 407 š. g. attiecīgajā posmā.

Lielāko īpatsvaru (54%) noziegumu kopējā skaitā veido personīgo īpašuma nolaupīšanas (to skaits sasniedza 15,3 tūkstos). Minēto noziegumu skaits š. g. 6 mēnešos, salīdzinot ar 1991. g. attiecīgo laika posmu, pieaudzis par 51%, tai skaitā zādzības no dzīvokļiem - par 58% (reģistrētas 4274 šādas zādzības). Ievērojami 2,1 reizi pieaudzis krāpšanas gadījumu skaits (reģistrēti 238 krāpšanas gadījumi).

Ievērojami palielinājies grupā (par 44%) un alkohola reibuma stāvoklī izdarīto noziegumu skaits (par 27%). Par 33% pieaudzis to personu skaits, kuŗi noziegumus atkārtējuši.

Kopš gada sākuma reģistrēts 2931 ugunsgrēks, tai skaitā 661 meža ugunsgrēks. Ugunsgrēku skaits š. g. I pusg., salīdzinot ar 1991. g. attiecīgo laika periodu, palielinājies par 43%, bet meža ugunsgrēki - 9 reizes. Ugunsgrēku rezultātā tautas saimniecībai nodarīti zaudējumi 18 milj. rbļ. (par meža ugunsgrēku nodarītiem zaudējumiem) apmērā. Bojā gājis 61 cilvēks, uguns iznīcinājusī 590 ēkas, 69 autotransporta un citas tehnikas vienības, aizgājuši bojā 193 mājlopi. Izdegusi meža zemju platība veido 250 ha. Galvenie ugunsgrēku izcelšanās iemesli joprojām ir neuzmanīga apiešanās ar uguni (56% visu gadījumu), elektroiekārtu un sadzīves elektroierīču montāžas un ekspluatācijas noteikumu pārkāpumi (10%). Bērnu neuzmanīga apiešanās ar uguni ir izraisījusi 198 ugunsgrēkus. Š. g. I pusgadā reģistrētas 123 ļaunprātīgas dedzināšanas, kuŗu rezultātā nodarīti zaudējumi 2,4 milj. rbļ. apmērā. Kā rāda analīze. 63% visu ugunsgrēku izcēlušies dzīvokļos un vasarnīcās.

/Nākamreiz vēl/

ANTIBALTISKĀ PROPAGANDA AGRĀK UN TAGAD

"Vai atceries vēl, draugs, kā sacēlās pret mums No visiem ielu stūpiem nāvīgs sašutums?!"
(E. Virza)

Jauno Baltijas valēšu brīvības cīņu (1918.-1920. g.) iznākums apstulbināja un šokēja visu ienaidniekus - krievu un pašmāju lieliniekus, "nedalāmās Krievijas" atjaunotājus, kā arī baltvācu un vācu reakcionārās aprindas. Pēc viņu pārliecības bija noticis kaut kas pilnīgi neticams, neiedomājams un nepieļaujams. Cīņu zaudējušie savu naidu un sašutumu turpmāk izgāza gan vārdos, gan rakstos, gan arī subversīvā darbībā (lielinieki).

Pret Latvijas demokrātisko republiku sāka plūst duļķaina nomelnošanas un dezinformācijas straume. Melnā propaganda iztēloja Ulmaņa valdību par "puslieliniecisku", latviešus - par mazattīstītu, "razbainiecisku" tautu un pareģoja Latvijai drīzu saimniecisku sabrukumu. Agrārreformu apzīmēja par rupju laupīšanu, un baltvācu

- Inflācijas laikā arī man jāpierod pie tukšām kabatām.

Francijas vēstnieks Latvijā aizsardzības ministram T. Jundzim uzdāvēja raksturīgu jūrnieku kaklasaiti kā sadarbības zīmi. Pēc pirmā pasaules kara franči nekavējās ar palīdzību Latvijai, un tā var nākt arī tagad. Vēsture brīžiem atkārtojas.

"Pavlovska kungs, kaklasaite īstenībā ir mūsu vizītkarte. Dāvāju Jums savu NATO saiti, jo tā jums vislabāk pietāvē. Es palikšu pie franču."

ALA jaunais priekšsēdis Ints Rupners:
- Jau Pauls teicis, ja mēs paši sevi vairāk pārbaudītu, mēs tiktu tālāk. To pašu šodien varam teikt par pašiem.
/ Turpinājums sekos /

muižnieki par to nesekmīgi sūdzējās Tautu Savienībā.

Sarkanā propaganda dēvēja Latviju (tāpat Igauniju un Lietuvu) par Rietumu imperiālisma mākslīgi radītu lielo kopvalsts agrāro piedēkli jeb koloniju, kur trako mežonīgs buržuāzijas terors un darbaļaudis nīkst postā un bezdarbā.

Taču šīs sarkanmelnās "grēcīgās koalīcijas" antibaltiskā dezinformācijas kampaņa toreiz nespēja kavēt ne Baltijas valsts iekļaušanos starptautiskajās sadarbības organizācijās, ne arī šo jauno republiku saimniecisko un kultūrālo attīstību. Tikai šur un tur ārzemēs (reakcionārās un "sociālistiski progresīvās" aprindās) šī naidīgā propaganda atstāja neskaidrus un izkēmotus priekšstatus par baltiešiem.

Melnās propagandas aizsmakušās atbalsis gan vēl ilgi varēja saklausīt kā krievu izklienāto baltgvārdu, tā vācu "Baltijas cīnītāju" atmiņu grāmatās un avižu rakstos. Jau ni, cerīgi asni tai uzdīga vācu nacisma izplaukuma laikā, bet novīta līdz ar hitleriešu "trešās valsts" totālo sagrāvi.

Sarkanā propaganda un PSRS subversīvā darbība pret Baltijas valstīm, kaut arī nesekmīga, turpinājās visu laiku starp abiem pasaules kariem. Gluži negaidītas iespējas krievu sarkanajam imperiālismam pavēra Staļina un Hitlera sarkanbrūnā sadarbība 1939.-1941. g. Šīs vienošanās rezultātā Hitlers varēja sākt Otro pasaules karu, bet Maskava - okupēt Baltijas valstis un sākt īstenot plānveidīgu genocīda un kolonizācijas politiku pret Baltijas tautām.

Okupācijas laikmetā padomju propaganda kalpoja Baltijas "internacionalizācijas procesa" (t. i., denacionalizācijas) veicināšanai un visa krieviskā bezgaumīgai, līdz melnam humoram sakāpinātai cildināšanai. "Arējā frontē" šī propaganda pūlējās apmullot, sašķelt un apklusināt baltiešu trimdas sabiedrību brīvajā pasaulē, kā arī ietekmēt rietumvalstis, lai tās oficiāli atzītu Baltijas valsts inkorporāciju Padomju Savienībā.

Taču padkrieviskā anticivilizācija (prof. A. Zinovjeva termins) astoņdesmito gadu sākumā bija nonākusi ekonomiskā sociālā un morāliskā strupceļā, aiz kura rēgojās nevis apsolītās komūnisma virsotnes, bet gan pasaules pēdējās koloniālās imperijas sabrukums. Tāpēc tās vadītāji jutās spiesti kaut ko reformēt, un tika aizsākta, t. s., pārbūve, kas izraisīja apspiesto nekrievu tautu brīvības centienus (tāpat kā 1917. gada revolūcija iezvanīja "tautu pavasari" tā laika Krievijas imperijā). Šīs antikoloniālās un nacionālās kustības avangardā gluži dabiski gāja baltieši, kuriem vēl dzīvā atmiņā bija viņu valstiskās patstāvības laikmets, samērā labi organizēta un politiski aktīva trimda, un kuru pievienošana Padomju Savienībai joprojām nebija starptautiski atzīta.

Kad "pārbūvniekiem" Kremlī ap 1988. gadu kļuva skaidrs, ka baltieši negrib samierināties ar tukšvārdīgu tērgāšanu par padomju republiku fiktīvu suverēnitāti "atjaunotā Savienībā", padomju diplomātija un propagandas aparāts sāka plašu un gluži grotesku baltiešu centienu diskriminācijas kampaņu. Sabiedriskās domas maldināšanai vispirms radīja melnīgu un absurdu terminoloģiju: baltiešu neatkarības atjaunošanas centienus apzīmēja par seperātismu, savu Maskavas plānotā genocīda apdraudēto tautu elementāro tiesību aizstāvību - par ekstrēmismu, kas abi kopā varot novest pie pārbūves procesa destabilizācijas. Apgalvoja pat, ka "baltiešu nepacietība un ekstrēmisms" varot izraisīt Padomju Savienības sabrukumu ar nepārredzamām (katastrofālām) sekām visai pasaulei. (Tas atgādina apgalvojumus, ka latviešu strēlnieki esot galvenie vainīgie bij. cara imperijas sagrāvē.)

Sai kampaņai bija nenoliedzami panākumi. Lielo demokratiiju vadot un politiskie komentātori steigās "nomierināt baltiešus". Viņiem ieteica būt pacietīgiem, ievērot "Maskavas saprotamās prasības" un kārtot savas attiecības saprātīgā dialogā ar centrālo varu, t. i., ar okupantiem.

Lai gan rietumvalsts politiķi visnotāl labvēlīgi izturējās pret prezidentu/ģenseku Gorbačevu un viņa iecirtīgi aizstāvēto "vienoto savienoto socvalsti", tā pavisam necilā veidā sabruka 1991. gada rudenī. Kā zināms, šo sabrukumu paātrināja centralisma dedzīgāko aizstāvju neveiklie pūliņi nostiprināt Maskavas centrālo varu Vissavienībā (tā tad baltiešus šoreiz ir grūti vainot). Krievijas demokrātiski vēlētais prezidents Boriss Jeļcins atkārtoja Jeļina taktiku nacionālajā jautājumā - viņš atzina Baltijas un arī pārējo nekrievu republiku neatkarību un aizsūtīja pensijā likvidētās kompartijas ģenseku Gorbačevu.

Taču daudzi krievu politiskie darbinieki un militārie vadītāji, kas auguši un skolojušies lielkrievu šovinisma un

imperiālisma piesātinātā gaisotnē, nespēj samierināties ar faktu, ka Baltijas valstis ir atguvušas neatkarību un ir uzņemtas pasaules brīvo valšņu saimē. Tāpēc ar dažādām atrunām tiek novilcināta apsoltā okupācijas karaspēka izvākšana no Baltijas un atkal izvērsta plaša propagandas kampaņa pret baltiešiem par cilvēktiesību pārkāpumiem un krievu minoritātes (dažkārt arī: "krieviski runājošo") diskrimināciju Baltijas valstīs, ko pavada draudi par sankcijām un prasības paturēt krievu karaspēku Baltijā, lai tur it kā "novērstu asins izliešanu". Baltiešus šī propaganda savukārt biedē ar apgalvojumu, ka "ārzemes vīpus nesapratīs", ja viņi neizpildīs visas līdzšinējo okupantu prasības. Nožēlojamākais šajās blēdīgajās izrīcībās ir tas, ka šo dezinformāciju Latvijā pauž tālāk un atkārtoti daļa bijušo padomju funkcionāru, kas šodien darbojas atbildīgos posteļos.

Patiesībā krievu reakcionāro aprindu pārāk forsētā un bezkaunīgi melīgā propaganda ir panākusi to, ka ārzemes baltiešus sāk gluži labi saprast. Par to ļoti uzskatāmi liecina piecu ziemeļvalšņu apspriede 17. un 18. augustā Bornholmā (Dānijā), kur piedalījās arī Baltijas valšņu valdību vadītāji. Tā atbalstīja prasību par krievu karaspēka ātru, kārtīgu un totālu izvākšanu no Baltijas, un zviedru ministru prezidents Kārlis Bilds izteicās:

"Krievam ir vieglāk kļūt par pilsoni Igaunijā nekā Zviedrijā. Un Zviedrija jau nav sevišķi nedemokrātiska valsts. Problēma ir psiholoģiska. Krievi ir parādūši būt kungu tauta Baltijā. Viņiem ir grūti akceptēt, ka ar to ir beigas." (Svenska Dagblaten, 1992. 18. 8.).

Būtu arī laiks saukt pie kārtības un atbildības tos Latvijas ierēdņus, kas turpina pašu mājās izplatīt krievu šovinistu dezinformāciju.

ULDIS ĢERMANIS

FORUMS: PĀRDOMAS, VĒROJUMI, PIEZĪMES

PILSONU KONGRESS UN PADOMJU VARA

Polītiskie spēki Latvijā bez padomju propagandas plīvuļa.

Padomu sistēmai kopš tās pastāvēšanas sākumiem pieder izcilas melošanas, izlikšanas, acu apmānīšanas spējas un tīri aziātiska viltība. Aģitācija un propaganda ir visizkoptākā padomju zinātne, kuŗas ietvaros visneiedomājamākie meli ir apstulbinājuši pat visvērtīgākos padomju fenomena pētniekus un politiķus. Lai uzburtu demokrātijas ilūziju, tūlīt pēc II pasaules kara no Maskavas ar svaigām instrukcijām atgriezies vācu komunistu vadītājs Valters Ulbrichts Austrumvācijas teritorijā piespiedu kārtā sāka organizēt... konservatīvās un pilsoniskās partijas (Austrumvācijā kompartija tā arī netika atjaunota). Šīs "pilsoniskās" partijas visu pēckara periodu uzticīgi kalpoja Maskavas globālajām interesēm. Daudz netrūka, lai pasaule atzītu komunistisko Austrumvāciju par demokrātisku un neatkarīgu valsti...

Līdzīgs politiskais teātris tika spēlēts Polijā un citur. Visās Austrumeiropas valstīs komunistiskie režīmi tika uzspiesti izejot "tautas frontu" stadiju. Komunistu taktika bija ģeniāli vienkārša - apskaut, lai nožņaugtu. Patlaban tā pati taktika elastīgā veidā tiek piemērota attiecībās ar Rietumiem un Krievijas okupētajās zemēs.

Latvijā čekas taktika vienmēr bija īpaši izsmalcināta. 1940. g. no buržujiem un nacionālistiem sastāvošā "Saeima" bez sarežģījumiem nobalsoja par Krievijas komunistiskās padomju kārtības ieviešanu Latvijā. Viņi pat sevi uzskatīja par visvērtīgākajiem latviešu patriotiem. Pēc II pasaules kara Latvijā čeka noorganizēja pat savas "nacionālo partizānu" vienības, tā sekmīgi apkaļojot īsto latviešu partizānu pretestību un piemulķojot pat britu izlūkošanas dienestu, kuŗš tajā laikā veica operācijas Kurzemē. Tāpat pēc kara kompetentie orgāni ieviesa zemes reformu, kuŗa bija apbrīnojami līdzīga 1989. gadā iesāktajai.

Augstākās Padomes un Ministru Padomes politikas kritiķi šīs institūcijas vaino nekompetencē, reformu lēnā gaitā, neizlēmībā utt. Šī kritika balstīta uz pieņēmumu, ka jauievēlētais padomju varas mērķis patiešām būtu Latvijas neatkarība. Reti kuŗš kritiķis caur samudžinātajiem un nekaunīgajiem sistēmas meliem saskata patieso ainu - AP un MP nekad nav gribējušas patiesu Latvijas valsts un tās neatkarības atjaunošanu, bet kā visus iepriekšējos okupācijas gadus tās ir uzticīgi kalpojušas Krievijas okupantu globālajām interesēm. Tikai tad, ja visus politiskos politiskos spēkus un procesus Latvijā nosauc to īstajos vārdos (LPSR AP, padomju vara, okupanti, kolonisti, kolaboranti utt), viss kļūst skaidrs un nostājas savās vietās. Tad noskaidrojas visi "pārpratumi", jo patiesībā nekādu pārpratumu un nejaušību nemaz nav. Runājot par padomju sistēmu jāiegaumē, ka tās leksikā vispār atzītiem terminiem, kā demokrātija, cilvēktiesības, tiesiska valsts, likumi, līgumi u. c. ir pilnīgi cita nozīme, pat pretēja nekā Rietumos. Arī Staļins taču labprāt runāja par demokrātiju, humānismu, brīvību, neatkarību un tautu draudzību....

Kas ir LR Pilsoņu Kongress?

Padomju dezinformācijas līdzekļi visus spēkus veltī tam, lai atstātu iespaidu, ka Pilsoņu Kongress (saīsināti PK) ir parasta sabiedriski - politiska organizācija - viena no daudzām.

Patiesībā PK ir Latvijas pilsoņu vairākuma demokrātiski ievēlēts parlaments, kuŗa galvenais mērķis ir konstitucionālās Latvijas valsts varas atjaunošana. Pirms PK vēlēšanām bija reģistrējušies vairāk kā 1 miljons Latvijas pilsoņu, no kuŗiem vairāk kā 700.000 piedalījās vēlēšanās. Pilsoņu Kongresā pārstāvētas daudz politisko partiju un kustību: LNNK, LTF, VAK, sociāldemokrāti, Zaļā partija, Daugavas Vanagi, 18. novembra savienība un c. Kongresā ir pat daži bijušie komunisti. Mūsu gadījumā tiesiska valsts nozīmē valsti, kuŗā politiskā sistēma balstās uz 1922. gada Satversmi un Latvijas likumiem, nevis uz Staļina-Brežņeva konstitūciju, kā tas ir līdz šim. PK nepārstāv kāda atsevišķā sociālā slāņa šaurās intereses, bet savu darbību virza uz valsts pamatu atjaunošanu, kas dotu iespēju Latvijas pilsoņiem pašiem noteikt savu un savas valsts turpmāko dzīvi. Pilsoņu Kongresa pastāvēšana dod mums iespēju demokrātiskā ceļā apstiprināt Latvijas pilsoņu sastādītu pagaidu valdību, kuŗa, likvidējot nelikumīgās padomju varas struktūras, caur debolševizāciju, deokupāciju un dekolonizāciju sagatavos Latviju brīvām Saeimas vēlēšanām.

Otri padomju varas meli ir apgalvojumā, ka LR PK un tā Latvijas Komiteja (saīsināti - LK) sastāv no "radikāļiem" vai pat "ekstrēmistiem". Kopš kuŗa laika tiesiska darbība savas valsts atjaunošanai ir uzskatāma par radikālismu? Tikai no svešās padomju varas viedokļa PK delegātus var uzskatīt par radikāļiem, jo tie grib likvidēt Latvijai okupantu uzspiesto padomju sistēmu. Turpretī pašas AP pretvalstiskā darbība gan ir ekstrēmistiska un pat noziedzīga, jo tā faktiski paredz Latvijas pilsoņu un latviešu tautas tālāku genocīdu Krievijas imperijas interesēs. Padomju struktūras "konstruktīvi" strādājošie Latvijas pilsoņi gan juridiski, gan faktiski ir atteikušies no savas valsts, bet, sēdot pie viena galda ar okupantiem, turpina savas valsts un tautas iznīcināšanu. Vai tas nav ekstrēmisms un visklajākā nodevība? Šī nodevība ir daudz bīstamāka par Pelšes, Kalnbērziņa, Vosa un Rubika nodevību, jo pēdējie rīkojās pasaules neatzītās LPSR vārdā, kamēr Gorbunova - Godmaņa režīms rīkojas pasaules atzītās LR vārdā. Kā vēlāk mēs varēsim pierādīt pasaulei, ka pašreizējais režīms ir tas pats, kuŗš pastāvēja Vosa laikos?

Kas ir LPSR Augstākā Padome?

Augstāko Padomi (saīsināti - AP) pēc mo-

dernizētiem PSRS likumiem stingrā kompartijas un VDK kontrolē ievēlēja visi Latvijas iedzīvotāji, arī nelikumīgi iebrāukušie PSRS kolonisti un PSRS okupācijas armija. Arī vēlēšanu biļetenos nepārprotami bija rakstīts, ka vēlēta tiek 11. sasaukuma LPSR AP. AP galvenais uzdevums bija piesavināties Latvijas Republikas statusu, vienlaicīgi saglabājot PSRS ieviestās totalitārās varas struktūras un padomju sistēmu, kurā noteicošā loma paliktu Krievijas kolonizātoriem un viņu vietējiem atbalstītājiem. Uz to tiek mērķtiecīgi virzīta visa AP darbība. AP vēlēšanas notika tik lielā VDK kontrolē, ka faktiski bija izslēgta nevēlamu vai sistēmai neērtu deputātu ievēlēšana. Zīmīgi, ka, apm., 90% deputātu ir bijušie kompartijas funkcionāri, tātad svešas valsts aģenti. Bet ne jau šis apstāklis ir noteicošais. Padomju totālā privilēģiju sistēma un šīs sistēmas monopols visās dzīves sfērās ļauj sagatavot tādu AP vai "Saeimas" sastāvu, kam ārēji nebūs nekas kopējs ar piederību kompartijai. Tas tiek darīts pašlaik. Lielu daļu no jauradītajām kabatas partijām finansē krievvalodīgās firmas, kuras sagrābušas visu finansiālo un saimniecisko varu Latvijā. Tikai LK struktūras un Latvijai uzticīgās partijas pārdzīvo chronisku līdzekļu trūkumu, tāpat kā Latvijas pilsoņu vairākums. Jāpiezīmē, ka arī daudzi AP deputāti un to valdības struktūru locekļi ir finansiāli labi nodrošināti, par ko rūpējas tās pašas krievvalodīgo firmas un pašas AP veidotās finansiālās struktūras. Nereti varas vīri vienlaicīgi ir arī bagātu firmu un banku līdzīpašnieki vai privilēģētu akciju turētāji. Daudziem pieder savi valūtas konti ārzemēs. Kā atlīdzību par to krievvalodīgo kolonistu un čekistu privātfirmas saņem licences Latvijas un tās pilsoņu bagātību izvešanai un iztirgošanai, bieži vien par simboliskām cenām. Šajā sfērā visi galvenokārt rūpējas tikai par savām personīgajām kabatām, ražošanas attīstīšanai vai valsts kasei atvēlot tikai simboliskas summas. Turpretī caurmēra Latvijas iedzīvotāji tiek neceremoniāli izsūkti - viņu nodokļi un nesamērīgi lielā samaksa par visnepieciešamākajām precēm vēlāk figurē "privātizācijas" papīros, ko visbiežāk veic nelikumīgi iebrāukušie PSRS kolonisti. Sabiedrībai nav nekādas kontroles un pat skaidras informācijas pār šiem nelikumīgajiem procesiem.

Veltīgas ir ilūzijas, ka LPSR AP varētu darīt ko citu, nevis celt Otro republiku, ar pilsonības "nulles variantu". Ir taču skaidrs, ka deputāti pat gribēdami nevar daļu no saviem vēlētajiem atzīt par pilsoņiem, bet otru vēlētajū daļu palūgt izbraukt no Latvijas. Tas būtu absurds, ko pasaulē tiešām nesaprastu. Tomēr padomju varai laika iegūšanas nolūkos ir izdevīgi ap sevi radīt dažādas ilūzijas. Šim nolūkam tika izveidota frakcija "Satversme", kura deklarāciju līmenī tuvojās PK nostādnēm, bet kuras darbi ved uz pretējo pusi. Ja PK un AP runā par Satversmi, Saeimas vēlēšanām, demokrātiju, Latvijas valsti utt, tad katra no šīm institūcijām ar šiem jēdzieniem saprot kaut ko pavisam citu. Tāpēc nekāda auglīga sadarbība starp šīm iestādēm un to pārstāvētajām valstiskajām sistēmām nav iespējama. Zīmīgi arī tas, ka padomju vara negrasās par saviem pilsoņiem pārvērst trimdas latviešus, jo komunisti pamatoti baidās no trimdinieku konkurences un nespējas iejusties padomju cilvēka ādā. Tas gan netraucē padomniekiem izmantot savtīgos nolūkus naivākos un neinformētākos trimdiniekus.

Polītiskās organizācijas

Atkarībā no attieksmes pret Latvijas valsti arī Latvijā esošās polītiskās organizācijas ir dalāmas 2 grupās (kolonistu veidotās impēriskās organizācijas šoreiz neapskatīsim): tādās, kuras atzīst un atbalsta valdošo okupantu - kolaborantu režīmu, un tādās, kuru mērķis ir tiesiska Latvijas valsts atjaunošana. Pie pirmās grupas pieder LDDP, LLS, sociāldemokrāti, Zemnieku savienība, Konservatīvā partija, Klubs - 21, jaunveidojamā

Demokrātiskā centra partija un c.

Pie otrās grupas pieder 18. novembra savienība, Aizsargu organizācija, LIA, Republikāņu partija, Liberālā partija, LNPD, "Ameriks ceļš" (reizēm tās nostāja nav skaidra) u. c. Īpatnēju stāvokli ieņem LNNK un LTF. Šo organizāciju vadības savā vairākumā ir uzticīgas padomju varai, bet atsevišķi vadību pārstāvji, daudzi ierindas biedri un pat veselās šo organizāciju nodaļas nepārprotami darbojas Latvijas valsts labā.

Arī starp pirmās grupas organizāciju biedriem sastopami tādi, kuri nav sevi skaidri apzinājušies par 18. novembra Latvijas pilsoņiem un tāpēc tic, ka viņu vadītāji ved uz neatkarīgu Latviju. Sajos juku laikos patiešām ir grūti orientēties, jo atklāti pret Latvijas neatkarību nenostājas pat interfronte. Tomēr faktiski šo organizāciju politika tiek virzīta uz, t. s., Otrās republikas celšanu, kurā tiktu saglabātas visas okupācijas izraisītās "realitātes". Tas nozīmē saglabāt Latviju kā Krievijas koloniju, kurā Latvijas pilsoņi paliktu apspiesto un iznīcināmo kārtā. Polītiskās, pilsoniskās un tautiskās pašapzināšanās procesa vājums bieži vien noved mūsu pilsoņus divdomīgā stāvoklī un izslēdz tos no aktīvās spēles. Līdzīga aina vērojama arī trimdā, kur lielāko organizāciju vadības vairākumā nostājušās padomju varas pusē, bet atsevišķu vadību locekļi un ierindas biedri 4. maija režīmam neuzticas, tomēr nesaredz arī citu Latvijas atjaunošanas ceļu.

Jāatzīst, ka šobrīd lielākā Latvijas pilsoņu daļa pastāvošajam režīmam neuzticās, jo pretējā gadījumā būtu vērojams sabiedriskās aktivitātes un saimnieciskās darbības pacēlums. Tomēr arī šie cilvēki neredz citu ceļu vai ir zaudējuši ticību uzvarai, tāpēc pagaidām ir samierinājušies un nogājuši malā. Tomēr paliek cerība, ka ar laiku vairākas organizācijas no Pirmās grupas varētu pāriet uz Otro grupu. Saglabājot optimismu, jābūt tomēr gataviem, ka arī šoreiz, tāpat kā 1919. un 1920. gados Latvijas valsts būs jāaizstāv pret latviešiem, jo 52 okupācijas gadi ir atstājuši milzīgu iespaidu, izaudzinot verdzisku, mazdomājošu, svešas valsts interesēm kalpojošu latviešu slāni. Jāpatur prātā patiesība, ka tikai "savējais" var tā īsti nodot savu dzimteni un tautu. Svešās varas cenšas mūs paverdzināt ar mūsu pašu rokām.

Kas ir Rīcības koalīcija?

Rīcības koalīcija veidojas pēc LR PK 9. sesijas aicinājuma apspriest iespēju sastādīt Latvijas pagaidu ministru kabinetu (saīsināti - PMK). Patī Rīcības koalīcija (saīsināti - RK) nav ministru kabinets, bet tā veido darba grupas, kuras gatavo programmas un kandidātus PMK sastādīšanai un sekmīgai darbībai. RK jau ir iestājušies dažādu organizāciju vadoši pārstāvji un pat veselās organizācijas. Saglabājoties esošajai tendencei, RK aptvers visas Latvijas uzticīgās organizācijas un politiķus. Tomēr tā nebūs pilnīga un pietiekoši efektīva, ja RK darbā neizdosies iesaistīt trimdas politiķus un speciālistus.

RK galvenais uzdevums ir 1918. g. 18. novembrī proklamētās Latvijas atjaunošana, sastādot PMK, kuru apstiprinās vispārīgajās, demokrātiskajās vēlēšanās ievēlētais LR Pilsoņu Kongress. Kongress rūpēsies arī par Latvijas likumdošanas piemērošanu pašreizējiem apstākļiem, periodā līdz Saeimas vēlēšanām. Ministru kabineta galvenie uzdevumi būs praktiski panākt Latvijas debolševizāciju (atbilstoši Nirnbergas procesa principiem), Latvijas deokupāciju un dekolonizāciju. Šī procesa rezultātā jāpanāk stāvoklis, kurā Latvijas pilsoņi juridiski un faktiski būs atguvuši kontroli un teikšanu savā valstī. LR PK un tā apstiprinātais PMK savas pilnvaras noliks pirmās likumīgi un brīvi ievēlētās Saeimas priekšā.

Saeimas vēlēšanas

Patiesi brīvas un likumīgas Latvijas Saeimas

vēlēšanas nevar notikt, kamēr varu Latvijas teritorijā patur okupantu - kolaborantu veidotās totalitārās padomju struktūras. Šīs struktūras Latvijas pilsoņiem neļauj būt par noteicējiem savā zemē. Ar padomju varu jāsaprot ne tikai formālā padomju un to izpildkomiteju darbība, Staļipa-Brežņeva likumi, bet arī visas no tā izrietošās cilvēku politiskās un īpašuma attiecības, kuŗas pēdējos 52 gados mums uzspieduši okupanti. Padomju sistēmas noārdīšanai jānotiek debolševizācijas procesa ietvaros. Es nedomāju, ka Latvijā daudzi gribēs komunistu un čekas funkcionārus pakārt vai ieslodzīt cietumos, bet tas nenozīmē, ka šiem funkcionāriem jāpaliek vadošajos postējos. Viņu laiks ir pagājis, viņi sevi jau parādīja pēdējos 52 gados. Padomju sistēmas funkcionēšana Latvijai ir bīstamāka par paša okupācijas kaŗaspēka atrašanos Latvijā.

Par okupācijas kaŗaspēku. Ja dzīvokļu trūkums, pēc Krievija vārdiem, ir vienīgais iemesls, kāpēc tā nevar savu kaŗaspēku izvest, pastāv vēl citi šī kaŗaspēka neitralizācijas paņēmieni. Vispirms, okupācijas kaŗaspēks ir jāatbrūco un tad jāinternē šim nolūkam sagatavotās nometnēs, kur militāristi ar godīgu darbu varēs pelnīt sev iztiku līdz savai aizbraukšanai. Krievijas kaŗaspēkam nav nekāda pamata atrasties Latvijā pilnā apbrūcojumā.

PSRS kolonistu problēma. Līdz Saeimas vēlēšanām pagaidu ministru kabinetam jāpanāk, lai PSRS kolonisti būtu dokumentāli nodalīti no Latvijas pilsoņiem un lai ar Krieviju un citām PSRS tiesību mantiniecēm būtu panākta vienošanās par konkrētiem termiņiem, kuŗos šis kontingents tiks plānveidīgi izvākts. Kolonistu izvešanai jānotiek uz Krievijas un citu PSRS mantinieču rēķina. Latvijai nav jāatbild par tai uzspiestās okupācijas sekām. Līdz izvešanai Krievijai savi pilsoņi ir jānodrošina ar kurināmo, pārtiku un citu nepieciešamo.

Latvijas pilsoņiem bez ierunām jāsaņem atpakaļ savs īpašums un jābauda visas priekšrocības, lai šie īpašumi visīsākajā laikā sāktu sevi atražot un nest ienākumus.

Tie ir galvenie uzdevumi, kas jāveic pagaidu ministru kabinetam līdz Saeimas vēlēšanām. Vēlēšanās, protams, varēs piedalīties tikai LR pilsoņi, arī trimdinieki rietumos un austrumos. Vēlēšanām jānotiek pēc Latvijas likumiem. Bijušie kompartijas un čekas funkcionāri vēlēšanu tiesības nebaudīs. Tāpat viņi nevarēs ieņemt valsts postējus.

Kā redzam, Latvijai līdz brīvībai vēl ejams tāls ceļš. Un nav par to jābrīnās, jo, piemēram, Austrumvācija, lai gan tā nav pārpludināta ar kolonistiem un tās atvērēšanās notiek lielās, bagātās un demokrātiskās Rietumvācijas paspārnē, tomēr vēl neredz galu savām no komunistu laikiem mantotajām likstām. Tāpēc būsīm stipri un ar mērķtiecīgu pacietību brūpoti turpināsim savu ceļu uz Latvijas brīvību!

JĀNIS KUČINSKIS,
LR Pilsoņu Kongresa delegāts
Jēkabpilī.

1992. GADA AUGUSTA PIEZĪMES LATVIJĀ

Vārdnīcās par okupāciju sacīts: (no latīņu - ieņemt, iegūt, sagrābt) - Starptautiskajās tiesībās - svešas teritorijas ieņemšana ar kādas valsts brūgotu spēku.

Likvidējot okupācijas sekas - automātiski atgriežās 1918. gada 18. novembrī dibinātā Latvija. Latvijas valstij juridiski pastāvēt, pastāv arī tās teritoriālā suverēnitāte (ieskaitot Abrenes apriņķi). Un līdz ar okupācijas izbeigšanos Latvijas valsts atkal atjaunosies bez kādas nobalsošanas Apvienoto Nāciju vai arī kādā citā uzraudzībā. Nekādas aptaujas un referendumi Latvijā nav nepieciešami. Un nekāda 4. maija un 21. augusta republikas atzīšana nebij un nav vajadzīga, vismaz no tām valstīm, kuŗas atzinušas 1918. g. 18. novembrī proklamēto Latviju.

Padomju vara Latvijā ir okupācijas vara. Taču

okupācijas varai ir arī pienākumi. Ženēvas konvencijas 49. pants paredz visai daudz aizliegumu, kuŗus Latvijas okupants ir pārkāpis, un vēl nav notikusi starptautiska tiesa par šiem pārkāpumiem. Jo, diemžēl, pieņemts, ka tiesā tikai zaudētājus un nekad uzvarētājus. Un, acīmredzot, netiesā arī tos, kas noziedzību ietērpuši "pārkārtošanas" mantijā. "Pārkārtotā" Padsavienības sarkanarmija nu jau ilgāku laiku imperatora vadībā nežēlīgi apšauj paverdzināto tautu patriotus un sekmīgi aizstāj čekistus, kuŗi iznīcināja ievērojami mazāk, jo darbojās slepus, pa naktīm. Šodien apšauj klaji, gaišā dienas laikā, un šīs slepkavības motivē ar devīzi - mēs cīnāmies pret agresīvo nacionālismu...

Ja komunisti tiek dēvēti par "bijušajiem", tad, iespējams, ka tas šiem komunistiem ir pieņemams. Bet kad tie, kuŗiem Latvijas brīvvalstī piederēja īpašumi, tiek saukti par "bijušajiem" īpašniekiem, tas ir šodienīgās padomju varas pārstāvju visai neķitrs cinisms.

Tāpat ciniski ir, ja Latvijas pilsoņus, kuŗiem padomju vara noziedzīgi izpostīja dzīvi, dēvē par "reabilitētiem". Ar kādām tiesībām šāda pīrgāšanās? Nevienam moceklim un brīvības cīnītājam rehabilitācija no padomju varas nav vajadzīga! Padomju varas pārstāvjiem (kolaborantiem) pašiem reiz būs jāreabilitējas tautas priekšā, tas ir, to priekšā, kuŗi nav kalpojuši okupantu pārvaldes struktūrās. Iedzinuši šos mocītos bada murdā, viņi (kolaboranti) piespiež pieņemt (pat piespiež pieprasīt) "reabilitāciju" no varas, kuŗai nebija nekādu tiesību patriotus pakļaut moku ceļiem un nav arī tiesību turpināt šo procesu - tas ir - noformēt tos par lojāliem padomju varas akceptētajiem. Padomju vara bija un ir nelikumīga un reiz būs sodama. Iespējams, ka tas nenotiks un padomju vara turpinās zelt un plaukt un izpildīt sava saimnieka pavēles un rīkojumus, bet Dieva sods reiz tomēr grandīs.

Kamēr nav iespējams panākt, lai komunisti ne tikai nerīkotu vēlēšanas, bet arī nekandidētu uz amatiem, tikmēr padomju varas un padomju sistēmas likvidēšana ir ilūzija. Atņemot komunistiem izpildvaru, presi un televīziju - nebūs vairs neviena, kas viņus sauks par "gaišajiem spēkiem"!

Latvijai jābūt latviskai. Bet Latvija kļūst par Slāvlatviju, un tas ir latviešu tautas kops. Tiklīdz kolaboranti "piešķirs" dažiem tūkstošiem kolonistu pilsonību, tā ģimeņu apvienošanas kārtībā šis skaitlis trīskāršosies... Bet ja šis pilsonības "piešķirums" sasniegs simts tūkstošus vai pat vairāk, nav grūti izrēķināt, kāda ir latviešu tautas nākotne. Tāpēc nacionālajiem spēkiem jānorāda okupantiem, ka viņiem jāizved visi pēc kaŗa iepludinātie kolonisti. Nekur pasaulē nevienam nepiešķir nedz pilsonību, nedz pavalstniecību, ja to zemē nav ielaidusi likumīga valdība. Un tādas Latvijai nav kopš 1940. gada iebrukuma un sekojošās okupācijas. Deģenerēto un deklasēto elementu daudzums kolonistu vidū ir nomācošs. Tas ik brīdī ir pamanāms Rīgas ielās un sabiedriskā transporta līdzekļos.

Neaizmirsīsim, ka Kaupēns pats labprātīgi uz apsūdzēto sola nesētos... un arī kolaboranti un viņu izrīkotāji to nedarīs.

Un der atcerēties, ka 1918. gada 18. novembrī Latvijas proklamēšana varēja notikt tāpēc, ka okupētājvalsts (Vācija) vairs nepastāvēja un okupanti bija spiesti pakļauties uzvarētāju noteikumiem. Šodien okupētājvalsts vēl arvien pastāv, gan tikai nedaudz pārkārtotā veidā.

Un der atcerēties, kas ir pirmie Latvijas okupanti. 1918. gadā tie bija latviešu sarkanie strēlnieki, kuŗu priekšgalā bija izvirzījušies latvietis plkv. Vācietis un kangars - Stučka. Kas būs nākamie latviešu nacionālās domas apspiedēji - to nav grūti paredzēt. Tad nāk mīpā latviešu sarkano strēlnieku (kuŗi centās pārbēgt nacionālās armijas pusē) teiktais: "Co-

miņ, čomiņ, nešauj, es no Rīgas..."

Katra cīnītāja liktenis izšķirsies brīdī, kad būs jāizlemj, kurās tranšejās iekāpt. Niedras, Stučkas, Kirchenšteina tranšejā iekāpušos vēsture jau ir nolikusi savā vietā. Un ja dažs labs ieklausītos konservatīvās partijas vadītāja vārdos, ka padomju vara Latvijā nav likvidēta, viegli būtu saprast, kurās tranšejās kurš atrodas. Arī pašam Šteinam derētu to saprast un pasekot līdzī ukraiņu nacionālista Hmaras izpratnes procesam par patreizējās padomju varas manipulācijām Ukrainā. Vilks pārģērbies (pārkārtojies) par kazu, tomēr ir vilks.

GUNĀRS FREIMANIS

MODERNISMS UN MENTALITĀTE

Ne tikai intelektuālās aprindās Rietumos, bet arī Latvijā sāk apspriest modernisma ietekmi uz mūsdienu cilvēka mentalitāti un psihi, galvenokārt, jaunatnes. Tiesa, to visvairāk saista ar mūziku, precīzāk ar "rock" mūziku, piemēram, 1991. g. rudenī izdotajā kultūras krājumā "Sēta, daba, pasaule", ko sastādīja Saldū. Tas jau vien pierāda, ka šādu problēmu risināšana vairs nav Rīgas intelektuālās elites privilēģija.

Šajā sakarībā man gribētos pakavēties pie Kanadā dzīvojošā latviešu izcelsmes vēsturnieka Modra Ekšteina grāmatas "Pavasaris svētais" (Modris Ekšteins, Rites of Spring. The Great War and the Birth of the Modern Age. Houghton Mifflin Company, Boston, 1989). Tiesa, nevienā recenzijā, amerikāņu vai Amerikas krievu, netiek pieminēta vēsturnieka latviskā izcelsme: viņiem viņš ir kanadietis.

Kaut grāmatas nosaukums ir "Pavasaris svētais", tā nemazs nav par slaveno krievu komponista Stravinska baletu, kaut Ekšteins to piemin un ne vienu vien reizi atgriežas pie tā. Pret to viņš noskaņots ļoti kritiski, varbūt pat naidīgi, uzskatot lielā mērā par vēstnesi vēlāk notikušajām nelaimēm, ne jau tikai, pat ne tik mākslā, bet pasaulē kopumā. Tiesa, visi mūzikas kritiķi sen jau pieskaitīja šo baletu klasiķiem. Pirms gadiem diviem Ņujorkas televīzijā noskatījos to tieši tajā redakcijā, kādā baletu pirmizrādē Parīzē uzveda slavenais krievu choreografs Sergejs Djagiļevs. Ekšteins nenoliedz tā māksliniecisko nozīmi, un līdz ar to pastiprina modernisma postošo lomu. Šajā vērtējumā viņš iet pat tālāk nekā citi pētnieki, piemēram, Pols Fusels grāmatā "Lielais karš un mūsdienu atmiņa" (starp citu, Ekšteina grāmatai apakšraksts ir "Lielais karš un mūsdienu laikmeta dzimšana") vai Ervina Hau "Jaunā pagrimums", kurā amerikāņu kritiķis ar nožēlu atzīmē modernisma mākslā un nihilistiskās filozofijas dzīvē dzīvotspēju. Es nestāstīšu par minētām grāmatām (ir vēl daudz citu autoru, kas raksta par šo tematu), jo izvēlējos Ekšteina grāmatu kā nesen iznakušu, turklāt latviešus noteikti interesēs latviešu autors, gan angļu valodā.

Krievu kritiķis Vladimirs Solovjevs, kas raksta gan krievu, gan amerikāņu presē, apvainoti iesauca: "Var iedomāties, ka visa launuma sakne krievu kultūrā: no Dostojevska personāža Raskolņikova līdz Stravinskim." Un piemetina, ka kopā ar Djagiļevu strādāja ne tikai krievi, piemēram, Fokins, Dobužinskis, Ņižinskis (Pēdējais gan polis pēc tautības), bet Pikaso, Kokto un citi.

Autors, manuprāt, tomēr skata parādību nevis nacionālajās robežās, bet kosmopolītiski. Ekšteins raksta, ka "Pavasaris svētais" pārsteidza ne tikai ar savu estētiku, bet arī semantiku. Tas ir stāsts par cilvēka upurēšanu - pavasara radošais spēks nes līdzī arī iznīcību.

Kritiķi tūlīt jautā: vai tad kultūra ir atbildīga par politiskiem notikumiem? Vai Vāgners un Nīčē ir atbildīgi par Hitleru?

Vispirms, manuprāt, ne Vāgners, ne Nīčē nav atbildīgi, tie drīzāk ir didaktiski radītāji, dažreiz līdz riebumam. Bet viņi neapšaubāmi atspoguļoja vācu nacionālo īpatnību un dažas gara īpašības, kas

veicināja Hitlera nākšanu pie varas. Savukārt, kultūra, vispirms literatūra, ne tikai bezkaislīgi atspoguļo šīs īpatnības, bet veicina to vai citu attīstību. Īpaši tas attiecas tieši uz krievu literatūru un sabiedrību. Nebūdamā politiski brīva, krievu sabiedrība izvēlējās tieši literatūru par savu parlamentu. Ekšteins par to neraksta. Viņu vairāk saista Anglijas un Francijas no vienas puses un Vācijas no otras puses konfrontācija psiholoģiskā, pat vairāk, filozofiskā plānā un kā rezultāts militārā konfrontācijā gan Pirmā, gan Otrā pasaules karā.

Vēlreiz atgriežoties pie nacionālās piederības, kurā atšķirībā no Ekšteina apgalvojumiem par viņa neitralitāti šajos jautājumos, mani tas tomēr interesē. Ekšteins it kā izslēdz no analīzes krievu kultūru, acīmredzot, neuzskatot sevi par pilnīgi kompetentu šajā jomā. Toronto profesors ir viena no lielākajām autoritātēm pasaulē Vācijas Veimāras republikas problēmās. Tādēļ viņš dod paralēli, es teiktu, diezgan riskantu. Profesors atgādina par ierakumu zaldātu, kas deva tādu pašu iznīcināšanas saldumu, tikai atšķirībā no Stravinska nevis baletā, bet dzīvē. Jūs jau uzminējāt, ka runa ir par Hitleru. Autors savā grāmatā velk daudzas paralēles, stāsta maz pazīstamas epizodes. Pirms Hitlera gala bunkura iemītnieki - virsnieki, adjutanti, sekretāres dejo jautru deju. Atkal paralēle ar Stravinska baletu. Minētais kritiķis Solovjevs gan tūlīt atceras Michaila Bahtina grāmatu par smieklu kultūru. Piemērs, manuprāt, neveiksmīgs. Savā grāmatā par smieklu kultūru, ģeniālā grāmatā, Staļina laikos represētais literatūrzinātnieks raksta par smieklus viduslaikos, kā par karnevālos un citās izrīcībās atbrīvošanos uz laiku no stindzinošās viduslaiku reglamentācijas.

Vēlreiz atgriežoties pie nacionālās piederības, gribu atgādināt, ka abstrakcionisma, visgraujošākā virziena, kas faktiski iznīcināja tēlotājmākslu, bija krievs Kandinskis. Un ja Kandinska audeklos vēl bija saskatāma krāsu gamma, tad modernie abstrakcionisti, kurus nesagremojamos daudzumos esmu noskatījis Rietumu muzejos, manuprāt, ir vienkārši šarlatāni, kas neko neprot un ar savu neprāšanu pīrgājas par skatītāju. Ja Pikaso un Braks bija lieliski zīmētāji, tad ar Bezgalīgiem viņu atdarinātājiem par to jāšaubās.

VIKTORS KALNIŅŠ

DIVAS NEDĒLAS LATVIJĀ, DIVAS LIETUVĀ...

6. jūlija pēcpusdiena kopā ar sievu, dēlu Jāni un mazmeitu Laru sēdamies Lufthansa lidmašīnā, lai dotos uz Rīgu. Bijām Latvijā divas un Lietuvā arī divas nedēļas. Turaidas pils pagalmā sastapām divus sidrabeniešus, kas ar divriteņiem apceļoja dzimto zemi, bet Doma laukumā, Rīgā, mūs uzrunāja Balva Kūla no Toronto. Bijām Rīgas jūrmalā un Liepājā, kur dēls ar meitu izpeldējās Baltijas jūrā. Daudz skaistuma bija sirmajā Rīgā, bet tā nebija tā tīrā Rīga, kādu to atstājam. Kā students kādu laiku dzīvoju Aizsargu un Tērbatas ielu stūrī namā. Tas toreiz bija, varētu sacīt, glauns nams, ar tīrām un platām kāpnēm. Tagad ielas durvis nošmulētas, novalkātas, bet tās atverot paveras netīrs, piesmacis koridors. Jaunās, Padomju Savienības laikā celtās mājas raksturo neticami primitīvo atejas vietu aparatūra, kas darināta no plāna nokrāsota bleķa, kas esot sarūsējais jau pēc divi gadiem un kas mūžīgi sabojājas, bet papīriem ir atsevišķa kastīte blakus "smalkajam" podam. Ja to visu ignorē, jākonstatē, ka Rīga ir bagāta ar daudzpusīgu un skaistu arhitektūru, kaut zāļāji ap celtnēm ir īsti džungļi un nezāļu pilni.

Tas bija laiks, kad skatī vēršās uz Barselonas olimpiskajām sporta spēlēm. Biju iecerē-

jis sastapt dažas personas, kurām ir saskare ar sporta dzīves notikumiem, bet tas neizdevās. Vispār, nonācām laika trūkumā.

Izdevās sarunāt tikšanos ar laikraksta "Sports" redaktroisi Dainu Milleri, kurai bija tiešām interese par latviešu sporta dzīvi Kanadā un par LSAK darbību. Sniedzu viņai samērā plašu informāciju, kaut viņa bija ļoti ierobežota laika ziņā. Tāpēc neizdevās aprunāties par jaunumiem Latvijas sporta dzīvē.

Interesanta bija iepazīšanās ar Dzintru Grundmani, bijušo Latvijas izlases basketbolisti, Sporta muzejā, kur viņa ir galveno fondu glabātāja. Muzejs ir pašā sākuma stadijā un tā telpas ir vēl patukšas. Dz. Grundmane interesējas par LSAK un par latviešu sporta dzīvi Ziemeļamerikā vispār. Kanada un ASV varētu dot mums ļoti daudz - visu, kas atspoguļotu latviešu un baltiešu sporta dzīvi Ziemeļamerikā. Bez rakstiskas informācijas derētu balvas, diplomu, medaļas un rezultātu saraksti. Paredzētā otrā tikšanās izpalika.

Tikos arī ar televīzijas korespondentu Edvīnu Adamsonu. Pastāstīju par latviešu sporta dzīvi Kanadā, par Sidrabenes stadionu pēdējās, kurā nav izbūvētas sēdvietas un kur pavasaros jānotīra skrejceļa nezāles, un ka tas atrodas skaistā ielejas mežmalā pie upes. Kāds bija paspējis viņu informēt par manu 85. dzimšanas dienu. Tā nu bija jāatbild arī personīgas dabas jautājumi, arī par manu Valeriju, kas spēlēja basketbolu pirmajā Latvijas sieviešu basketbola meistara komandā. Pārraidījumu televīzijā neredzēju, jo tanī laikā biju jau Lietuvā.

Lietuvā redzējām bezgala daudz, bet tas ir jau cits stāsts. Protams, iespēju robežās skatījāmies pārraidījumus no Barselonas. Lietuviešu galvenā interese bija basketbols. Plašas pārrunas izsauca negaidītais zaudējums Krievijai. Pēc mūsu domām, lietuvieši jau pirmā puslaika beigās nevajadzīgi zaudēja 5 punktus. Piepaturot bumbu un izmetot grozu tikai pēdējās sekundēs, tie nebūtu zaudēti un būtu noderējuši kritiskā brīdī spēles beigās. Otrkārt, vienības vadītājs pārāk ilgi kavējās pēmt "time-out", lai nomierinātu spēlētājus, lai vienība piepaturētu bumbu un necenstos ar individuāliem caurgājieniem iegūt punktus. Bija arī jāpāriet uz cilvēks uz cilvēku aizsardzību, jo pretinieks bija kļuvis ļoti veiksmīgs tālos un pustālos metienos. Tas bija, protams nevajadzīgs zaudējums, kas Lietuvai maksāja sudraba medaļu. Lietuvieši bija pārsteigti par Vētras un Miglinieka atteikšanos spēlēt Latvijas izlasē. Vērojot priekšturnīra spēles un piepaturot abus labākos spēlētājus, Latvija varbūt tomēr varēja iekļūt to vienību skaitā, kas piedalījās olimpiskajās spēlēs.

No pāris prominentām sporta personām dzirdēju domas, ka Latvijas Basketbola savienība kļūdījiesies, izdalot labākos spēlētājus pa vairākām vienībām. Nav ticis nekas iegūts - zaudēta laba, saskanīga valsts komanda.

Ž. ZENTIŅŠ

3 X 3 VIŠKOS

Bija brīnišķīgs laiks. Saule ripot ripoja pa debesīm. 8 dienas (no 2.-9. augustam) 262 nometnes dalībniekiem (no ASV 24, no Kanadas 5, Zviedrijas 2, Vācijas 2, Austrālijas 8, pārējie no dažādiem Latvijas novadiem) Višķi kļuva par mājām.

Šāda nometne Latgalē bija vajadzīga, jo ne tikai Rietumu latvieši, bet arī daudzi citnovadnieki neko daudz no Latgales kultūras un vēstures nebija zinājuši. Jānis Zūgova, Višķu nometnes vadītājs, atklāšanā teica: "Mēs esam sabraukuši kopā un spriedīsim, kā Latvijai atgūt zaudēto un ko tā varētu sasniegt nākotnē. Vajadzēja paiet 12 gadiem, lai 3X3 kustība savu labvēlīgo garu atnestu uz Latgali. Sevis apzināšanās, saprašanās un tautas vienojošā spēka izjūta ir

vērtīgākais, ko latvieši gūst šajās nometnēs, un tieši Latgalē latviešiem šīs īpašības ir visvairāk vajadzīgas, jo mūsu latgalieši ir apdraudēti gan no austrumiem gan no rietumiem."

Paralēli notika gan tradicionālās nodarbības 3X3 ievirzēs, gan gatavošanās īstām jaunā pāya kāzām, kurū līdzrīkotāji un viesi mēs visi bijām. Nometnes programma bija labi pārdomāta un daudzveidīga. Ievirzes dalījās 3 cēlienos. Katrs varēja atrast sev tuvāko virzienu, kurā darboties. Visvairāk dalībnieku pulcināja ģimeņu seminārs un folkloras. Netrūka interesentu politikas, latgaliešu literatūras, teātra, keramikas, kokgriešanas, latviskās virtuves, sporta, dejošanas un dziedāšanas ievirzēs. Vakara pusē - koncertprogrammas, iespēja satikt režisoru J. Streiču un noskatīties viņa filmu "Cilvēka bērns", atpazīstot nometnē iegūtos draugus uzņemtajās epizodēs. Sajūsmā bija ekoloģijas ievirzes dalībnieki, jo viņiem bija iespēja pabūt Daugavas senleja un Pilskalnes Siguldiņā, lai to, kas notiek ar dabu Latvijā un kāda tā ir, redzētu paši savām acīm. Kuplu klausītāju pulku piecināja dažādi ansambļi - "Vecie draugi", "Elpa", "Rakari", pūtēju orķestris, Silvija Silava un "Minipos", bērnu ansamblis no Alūksnes. Savus dzejoļus lasīja Latgales dzejnieki Anna Rancāne un Antons Kūkojs. Dziļi dvēseliska bija komponista Jāņa Logina vadītā kamerkoša uzstāšanās. Viņi izpildīja "Augšāmcelšanās balādi", ko dažas dienas vēlāk dziedāja Latgales Māras pieminekļa atklāšanā Rēzeknē. Uzstājās folkloras ansamblis, iesaistot mūs kopdziedāšanā un kāzu vīkšanas izdarībās. Vienu vakaru nometnes viesi bija velobrauciena "Latgolas skūļa" dalībnieki. Skaistās latgaliešu dziesmas iemācījās visi "nīcēji", jo parasti šajos vakaros vai nu Andris Kapusts vai Vincents Kūkojs bija ar saviem instrumentiem un labajām balsīm pie repertuāra noteikšanas tie galvenie.

Ekskursijā braucām uz Raiņa bērniības zemi Jasmuižu un slaveno Aglonas baziliku. Jasmuižā apskatījām ne tikai muzeju, bet arī Latgales keramikas izstādi. Tā sajūsmināja ar Latgalei raksturīgajām košajām glazūrām. Ausma Škirmante, kuņas darbi bija šajā izstādē, stāstīja par keramikas noslēpumiem arī nometnē. Aglonas bazilikas apkārtni posa kārtējiem svētkiem - Marijas debess braukšanas dienai, kad Aglonā ierodas tūkstošiem svētceļnieku no visas Latvijas. Pabijām Daugavpilī un apskatījām tās cietokšni, ko pat Napoleona karaspēks savā laikā nav varējis ieņemt. Pagaidām tur atrodas kāda Sadraudzības valšķu karaspēka daļa. Drīz cietoksnis būs pilsētas īpašums. Daugavpils pilsētas valdes priekšnieks Valdis Lauskis, ko iepazīnām kā politiskās ievirzes diskusiju dalībnieku, aicināja interesentus pārcelties uz dzīvi Latgalē, jo nevienā citā vietā Latvijā nav tik smaga situācija pamatnācijai, kas tur ir lielā mazākumā; piemēram, pašā pilsētā latvieši ir tikai 13%. Latgalei ir vajadzīgas "gaišas galvas", izdarīgi cilvēki. Uz gadu šim aicinājumam atsaukušies Puķīšu pāris no Adelaides. Viņi strādās Daugavpilī.

Bērnu programmas bija pa vecumu grupām. Bērnu bija daudz - ap 70, gan tādi, kas vēl turas māmām brunčos, gan padsmītnieki, kuriem lielu prieku sagādāja ezers, peldēšanās, vizināšanās ar laivām un ūdens velosipēdiem, kā arī tuvāki un tālāki izbraucieni ar zirgiem.

Tuvojoties nedēļas nogalei, vairāk uzmanības pievērsām jaunajam pārim un gaidamajām kāzām. Tomēr piektdienas vakarā no sirds dzīvojam līdzī nometnes teātra ievirzes jaundibinātajam teātrim "Ūnikumu ūnikums", kuņa "nagla" bija skati no R. Blaumaņa "Skroderdienas Silmačos". Nometnes pēdējās 2 dienas pagāja pirmskāzu rosībā, kāzu godos un visās jaunā pāya dzīvē ievadīšanas norisēs. Tā klātbūtnē iesvētīja krucifiksu pie Višķu baznīcas. To izgatavoja nometnes dalībnieki kokgriešanas ievirzē.

Dienas bija ļoti piesātinātas. Katrs varēja izvēlēties, ko redzēt un klausīties, no kā atteikties, lai vienkārši parunātos, uzspēlētu novusu, uzzinātu, kā mūsējiem klājas Barselonā. Ulša Siliņa vadītais nometnes laikraksts "Svilpaunīks", kas kļuva arvien apjomīgāks un iznāca katru dienu, va-

rētu sniegt jums izsmēlošu informāciju par visu, kas un, galvenais, kādā noskapā notika nometnē.

Dienā pirms nometnes slēgšanas notika 3X3 Latvijā padomes sēde, kurā pārvēlēja padomes priekšsēdi, uz 2 gadiem atkal ievēlot Jāni Gulbi, ievēlēja 16 padomes locekļus. Nākamgad nometnes notiks Jēkabpils un Liepājas rajonos. 3X3 Latvijā ir iesakņojies. Nometnes pievilcību nespēj mazināt ne ekonomiskais stāvoklis, ne dzīves dārdzības celšanās. 3X3 - tā ir raisīšanās valā no uzspiestā domāšanas veida attieksmē pret Rīstumos dzīvojošajiem, tā ir iespēja pārliecināties, ka mēs visi esam latvieši un mums ir līdzīgas problēmas, tā ir iespēja pārvarēt savus mazvērtības un kompleksus un mācīties problēmas atrisināt mierīgi un mērķtiecīgi. Šajā ziņā Rietumu tautiešu devums ir ļoti liels un paldies visiem, kas atrod par iespējamu, nebaidoties no sadzīves ērtību trūkuma un izdevumiem, savu laiku un spēku un draudzīgo izpratni veltīt 3X3 kustības attīstībai Latvijā.

"Šī nedēļa bija kā balta laimes, bezrūpības, pārdomu, saskaņas, ticības salīpa mūsu sarežģītajā ikdienā," saka viena no nometnes dalībniecēm Inese Bērziņa no Aizkraukles.

Dzīvosim ar šogad iegūto gaišumu līdz nākamajai tikšanās reizei 3X3 Latvijā!

INTA BALTGALVE

TUR, JŪRAS MALĀ, ENGURĒ

Tāds skats ilgi nebija redzēts. Kuģītis ir vecs un nav no dižajiem, bet ļaužu visapkārt - kā biezis! Par tikšanu uz klāja visiem nav pat ko saptot. Stāv, sēž, tup un pat nogūlušies visapkārt vecā kuga sāniem. "Uzmanību, smaidiet! Vēlreiz pasmaidiet!" Nu, lielā ģimenes bilde uzņemta. No jūras vilpiem gan te nav ne vēsts. Kuģītis stāv jūrskolas pagalmā. Fotografēties kārie ir savi divi simti 3X3 nometnes dalībnieku šē, Latvijā, 70 km attālumā no Rīgas, senā lībiešu - latviešu ciemā pie Baltijas jūras - Engurē.

Jau trešo vasaru Latvijā augstu vilni sit visas pasaules latviešu triju paaudžu ģimeņu nometņu kustība. Gribētāju piedalīties nometnē ir tikpat daudz, cik jūras zvīrgzdu. Šoreiz laimējies 234 tālus un tuvākus ceļus mērojušajiem - no 1992. g. 25. jūl.-1. aug. nometnē Engurē piedalījās 32 dalībnieki no ASV, 5 no Kanadas, 2 no Zviedrijas, 10 no Vācijas, 13 no Krievijas, Sibīrijas un Ukrainas, bet pats lielākais skaits - 163, protams no 19 vietām Latvijā.

Daudzi šurp braukuši pirmoreiz, tāpēc biklāki un nedrošāki, bet citi sevi uzskata par 3X3 veterāniem, tāpēc, ieraugot pazīstamas sejas, jau kopš pirmā brīža jūtas kā mājās. Brašo, atskabargaino zvejnieksieņu ziņģes dalībnieku sagaidīšanas brīdī visām 8 nometnes dienām deva raitu, brašu ritmu.

"Šeit, 3X3 nometnē, jūs esat sanākuši ne tikai tāpēc, lai labi atpūstos, bet arī, lai smeltos zināšanas - vērtīgāko mantu, ko cilvēks dzīvē var iemantot," nometni atklājot, atgādināja PBLA valdes priekšsēdētājs G. Meierovics. "Patiesām, mūsu tautas lielākais spēks visos laikos bijis tās gars, latviskā apziņa un zināšanas, kuŗas krāt var un vajaga visu mūžu."

Tas arī godam tika darīts, gan paplašinot latviskās zināšanas (tās, jāatzīst, jo sevišķi vajadzīgas Latvijas un Krievijas jaunajai paaudzei), gan veicinot latvisko kopības izjūtu, gan latviskās ģimenes stiprinot un latvisko draudzību sekmējot (ai, cik svarīgs darba lauks latviešiem tuvumā un tālumā!).

Pēc jauki aizvadītās nometnes Madlienā pirms 2 gadiem un pēc pērnāda nometnes Saulainē (Kaucmindē) dažs šogad varbūt gaidīja ko krasi atšķirīgu, taču nometnes vadība ir stingri pārliecināta, ka īpaši svarīga ir jauniedibināto tradīciju iesakņošanās un pilnveidošana. Pamatnostādnes jau minēju. Ir labi, ka ikviens dalībnieks - gan sirms vīrs, gan mazs bērnelis - var sevi nodarbi-

nāt, pārbaudīt un apliecināt, jo iespējas ir tik dažādas. Atliek vien iemest aci nodarbību sarakstā: politika un ekonomija, ģimeņu seminārs, reliģija, teātris, folklorā, dzintara apstrāde, rokdarbi, rotkalšana, keramika, kokgrīšana, ādas apstrāde, dziedāšana, tautas dejas, sports... Tika kalts, cirsts, ēvelēts, slīpēts, pīts, griezts, tēsts no agra rīta līdz vēlā vakara stundai. 8 dienu laikā no pilnīga neprašas kļūt par ķeneri nav joka lieta, īpaši, ja uz papēžiem min pulciņa darbu izstādes stunda. "Kocinieki" un "ādinieki" pat dziļā nakts stundā, kad citi vēl dziedāja, dancoja un nīkdami tērēja pie alus kausiem, nekādi nebija izdabūjami ārā no darbnīcas. To, lūk, sauc par labu apmātību! Un ja vēl tik daudz vilinājumu - ekskursija pa Kurzemi (tagad nu zinām arī to, kuŗā vietā Mazirbē apglabāts leģendārais vecais Taizēls), braukšana tepat, pa līci, ar zvejas kuģi un jachtām (no jūras slimības ne vēsts, bet lomi gluži brangi). Dažs ij lāga neticēja, ka līdzīgi Sprīdītim varēs iet mantu rakt (dzintara laukā tika atrastas vairākas riekšavas dzintargraudu). Pirātu vakarā Engures ostā daži bērni bija lielās šausmās, ka nu šos nolaupīs un ādas nodīrās. Mežoņi izrādījās pārģērbušies un izmālējušies savējie, ar kuŗiem it lustīgi varēja sadancot, mieloties ar banāniem un sašļikiem un iet rotaļās. Tad vēl - svētsvinīga noskaņa dievkalpojumā Engures koka baznīcīņā un ugunīgs sveču krusts kāpu smiltīs, dievtuŗu rīkotais Izdzīvošanas daudzīnājums, lustīgas rotaļas un neprātīgi danči. Manu dienā, nav iespējams visus jaukus vienā elpas vilcienā izstāstīt! Labāk pajautāt, kā Engurē aizvadītās dienas izvērtē paši dalībnieki.

Arnīs Siksna (Austrālija): - Ir svarīgi, ka te sapulcējušies latvieši no visām pasaules malām. No Sibīrijas atbraukušie šo loku vēl paplašinājuši. Esmu bijis daudzās 3X3 nometnēs un varu teikt, ka draudzības gars te ir tāds pats. Radusies nemākslota tuvība. Man personīgi liekas, ka šādu nometņu tīklu Latvijā vajadzētu paplašināt, jo ne visi, kas vēlas, var te nokļūt.

Zenta Nazārova (Sibīrija): - Esam braukuši 5 tūkstošus km, lai nokļūtu šeit. Ja blakus noliktu 2 fotogrāfijas, kuŗās būtu Latvija un Sibīrija, tās izskatītos kā diena pret nakti. Tāpēc jūtamies te kā pasakā. Liels paldies par to jā-saka arī Engures jūrskolas direktoram, izdarīgajam Kārlim Edelniekam. Tādā latviešu ģimeņu nometnē esam pirmoreiz. Nākošgad pemsu līdzī visus savus bērnus, arī mazbērnus. Lai redz, kāda ir viņu dzimtene - Latvija!

Uldis Grava (ASV): - Esmu patīkami pārsteigts, ka starp šādām nometnēm, kuŗas notiek Amerikā un te, Latvijā, nav lielu atšķirību. Cik viegli izrādījies šādu ideju īstenot arī Latvijas apstākļos. Jūtu, cik liela bijusi atsaucība. Šai nometnē neesmu redzējis nevienu neapmierinātu cilvēku. Vienīgā kritika būtu tā, ka nometnes vadītāji pārāk cenšas saudzēt Rietumu latviešus, kaut vai telpu sadalē. Ārzemju latvieši nemaz nav tik lecīgi, kā varētu domāt.

Aina Blinkena (Latvija): - Braucu ar cerību, ka šeit būs nevien atpūta, bet arī darbs. Īpaši aizraujoši bija ieklausīties rietumpuses un vietējo sarunās, jo tagad viens no svarīgākajiem jautājumiem tomēr ir mūsu valodas liktenis, tās veidošana un pielietošana. Šos vērojumus būtu derējis kopīgi pārrunāt. Pārliecinājos, ka pesimismam par mūsu valodas nākotni nav pamata ne šodien, ne rīt.

Dzintra Kolkovska (Latvija, nometnes vadītāja Engurē): - Cilvēki visapkārt ir ļoti atsaucīgi un mīļi. 3X3 nometnes atmosfēra uzlādē, palīdz vienoti darboties, skriet, strādāt, priecāties. Tas ir visu mūsu kopējs nopelns!

Līga Ruperte (ASV, PBLA Izglītības padomes priekšsēde, 3X3 nometņu koordinētāja ārzemēs): - Šeit man nekā nepietrūka, nometne bija tiešām laba. Īpaši gandarīja tas, ka daudzi ģimeņu semināra dalībnieki ieguva praktiskas pamācības, kas

spēs ietekmēt viņu turpmāko dzīvi. Aizvien aizkustinājusi cilvēku mīlestība, kad negaidīti pienāk man klāt un samīļo. Tas dod spēku darboties arī turpmāk.

Jānis Gulbis (Latvija, žurnāla "Skola un ģimene" galvenais redaktors, 3X3 padomes Latvijā priekšsēdētājs): - 3X3 nometne ir it kā Latvija miniatūrā, - tikai daudz darbīgāka, skanīgāka un saskanīgāka. Te koncentrējas liels garīgās enerģijas lādiņš, un būtu svētīgi, ja katrs nometnes dalībnieks te saņemtu spēku, sirsnīgumu un Latvijas mīlestību aiznestu uz savām mājām un ģimenēm.

RAITIS KALNIŅŠ,
žurnāla "Skola un ģimene" at-
bildīgais sekretārs

AUGSTVĒRTĪGA PROGRAMMA

Beigušies ev.-lut. Baznīcas ārpus Latvijas Teoloģijas institūta 1992. gada kursi.

Jau 10 gadu pēc kārtas Sidrabenē, Kanādā, notiek Latvijas ev.-lut. Baznīcas svešumā Teoloģijas kursi, kurus tagad rīko Teoloģijas institūts. Tie sagatavo draudžu darbiniekus - diakonus, skolotājus u. c. Pirmie teoloģijas kursi notika Saulainē.

Kursi šogad notika no 9. - 22. augustam, un tajos piealijās 15 personas - pa 1 no Latvijas, Vācijas un Anglijas, 2 no Austrālijas, 4 no ASV un 6 no Kanadas. 5 kursantus atbalstīja Rītdienas fonds, kuŗa kopīgais atbalsts bija \$ 11.000.-. Bez tā kursi nevarētu notikt. Mācībspēku padome rūpējas par mācību programmu, bet īpaša komiteja par administratīvo izkārtojumu. Abas komitejas vada institūta dekāns, prāv. Juris Čālītis. Teoloģijas kursu programma atbilst universitāšu programmu līmenim.

Lektori bija: Latvijas Universitātes Teoloģijas fakultātes vēstures katedras prof. Dr. Leons Taivans, prof. Arvīds Ziedonis no ASV, māc. Aina Pūliņa no ASV, māc. Sarma Eglīte no ASV, māc. Im. Kalniņš no ASV, māc. F. T. Kristbergs no Kanadas, Vera Volgemūte no Latvijas un dekāns, prāv. Juris Čālītis.

Kursu ilggadējais administrātors ir Jānis Androvičs, bet saimniecības vadītājs Zigurds Kalniņš.

Dekāns J. Čālītis atzīmē, ka šīs vasaras kursu dalībnieki visi gatavojas aktīvi darboties savās draudzēs. Pārbaudījumi bijuši prasīgi, kursu beigšanas diplomus ieguvuši 12.

Dr. L. Taivans konstatē, ka mācības programma bijusi augstvērtīga. Kursanti strādājuši ar lielu pienākuma apziņu un tie sekmēs arī ikviena interesi par garīgo literātūru.

Līdztekus lekcijām, kursanti mācījās vadīt vakara dievkalpojumus ar dievgaldu un rīta svētbrīžus. Tā kā video speciālists Arvis Negraschus uzņēma lentē ne tikai lekcijas, bet arī citas darbības aprises, pašiem kursantiem bija iespējams redzēt, kā veicies. Šos praktiskos darbus vadīja un izvērtēja māc. S. Eglīte.

Bija kopēji izbraukumi uz Niagāru, ugunskuŗi, talantu vakars, dziedāšana utt.

Noslēguma bankets notika ceturtdien, 20. augustā. Bija ieradies archibīskaps Arnolds Lūsis un Baznīcas virsvaldes laicīgais viceprezidents Jānis Koncis. To atklāja archibīskaps. Dekāns, prāv. J. Čālītis iepazīstināja ar mācībspēkiem. Arch. A. Lūsis ar labsirdīgu humoru pakavējās pie kursu nozīmes un darbības nākotnē, solot arī turpmāk Rītdienas fonda atbalstu. Banketa norisi vadīja Velta Ulmane. Vienreizēji bagātu un gaumīgu galdu bija klājusī Sidrabenes saimniece Rasma Gailē.

Ikviena kursants, ar kuŗu izdevās parunāt, ar atzinību pieminēja kursu norisi. Indriķis Kapeps no Ņujorkas, kas vēlas iegūt diakona tiesības, atzīmē, ka kurss valdījis kristīgas sadraudzības gars, un ietek ikvienam, kam interesē garīgās dzīves jautājumi, kursus apmeklēt. Līdzīgas domas izteica austrālieši - Inga Aizstraute un Roberts Krims, it īpaši slavējot lektoru augstvērtīgo

sniegumu.

Interesanta bija saruna ar prof. Dr. Leonu Taivanu, kas bija pirmo reizi Kanādā kopā ar savu šarmanto kundzi.

Prof. Dr. L. Taivans strādājis 17 gadus Padomju Savienības Austrumu institūtā. Tikai no 1990. gada viņš ir LU Teoloģijas fakultātes vēstures katedras profesors. Tāpēc mūs var interesēt viņa domas par Latviju un latviešiem.

"Man nepatīk vārds Svešuma latvieši", saka prof. L. Taivans. Viņš runā par divām latviešu kopienām - vienu Rietumos, otru pie Baltijas jūras. Latviešiem jāraugas nākotnē ar cerībām. Cīņa par neatkarību pierādījusi, ka Latvija nevar iet pasaulē bez Rietumu kopienas palīdzības. Tieši Rietumu kopiena ar savu politisko darbību sekmējusi neatkarības atgūšanu. Ja baltieši nebūtu prasmīgi veidojuši savas prasības atzīt baltiešu neatkarību, nebūtu rīkojuši demonstrācijas, nebūtu raduši kontaktu ar kongresa locekļiem utt, Padomju Savienības sabrukums nebūtu bijis tik straujš.

Latviešiem jāzbeidz runāt un domāt, ka esam maza tauta. Latviešu tauta ir liela tauta, tā atrodas visos kontinentos. Tas ir liels spēks. To pierāda Izraēla. Tā ir spēcīga tāpēc, ka Žīdu tauta ir visos kontinentos, kas darbojas saskaņoti. Pretējs piemērs ir Baltkrievija. Sakarā ar grūtībām pēc neatkarības atgūšanas, tā jau domā atkal par iekļaušanos Krievijā, sapņo par Padomju Savienības modeļa atjaunošanas iespējām. Tāda tauta nekad nespēs būt neatkarīga valsts. Diemžēl, Latvijai trūkst visādu nozaru speciālisti. Turpretim Rietumu kopiena ir bagāta ar tiem. Viena Latvija ir teritoriālā, otra - visa pasaule. Latvijai jābūt transkontinentālai un transnacionālai - nobeidz prof. Dr. L. Taivans.

Ž. ZENTINŠ

KONFERENCES "MINSTERE-RĪGA" TURPINĀS

Pirmā Latvijas un trimdas skolotāju un izglītības darbinieku kopējā konference notika 1990. gadā, Minsteres latviešu ģimmazijā, Vācijā. Tolaik šis notikums bija spēcīgs palīgs Latvijas izglītības sistēmas reorganizācijas uzsākšanai. Nākošā konference notika 1991. gada vasarā, Jāpmuižā, Latvijā, netālu no Cēsīm. Tas bija liels pasākums, kuŗā piedalījās pāri par 900 dalībnieku no visas pasaules. Konferences darbs bija ievirzīts ne tik daudz diskusiju un spriešanas gultnē, cik pasaules latviešu izglītības darbinieku pieredzes nodošanā Latvijas skolotājiem. Šī konforence daudziem Latvijas skolotājiem deva citu skatu uz viņu darbu skolā un klasē, pamodināja tos jauniem mēģinājumiem lauzt padomju laika pedagoģijas dogmas. Konferencē tika nolemts turpināt šādus saietus ik gadus un 1992. gadā rīkot nelielu konferenci ārpus Latvijas.

1992. gada konferences sagatavošanas gaitā, ņemot vērā Latvijas izglītības sistēmas vajadzības, tā sadalījās divās: konference Minsterē, Vācijā, par arodizglītības problēmām, un konference Abrenē, Francijā, par humanitāro priekšmetu saturu. 1991./2. mācības gada laikā Latvijas Izglītības ministrija un PBLA Izglītības padome kopā ar Minsteres un Abrenes rīcības komitejām veica konferenču sagatavošanu.

Konference Minsterē notika no 5. - 13. aprīlim. Tajā piedalījās 25 dalībnieki no Latvijas. Pamatā tie bija cilvēki, kas var būtiski ietekmēt izmaiņas profesionālajā izglītībā. Konferences tema - arodizglītība un amatizglītība Vācijā un tās piemērotība Latvijai. Konferences laikā tās dalībnieki gan teorētiski, gan praktiski iepazīnās ar Vācijas arodizglītības un amatizglītības sistēmu. Tika apmeklētas Minsteres un Hāgenas rūpniecības un tirdzniecības kameras, Minsteres Amatniecības kamera, Raissfeldas Amatniecības Akadēmija, Minsteres Amatnie-

cības kameras mācību centrs un Hamburgas invalīdu rehabilitācijas centrs. Lekcijas lasīja Vācijas Federālās Izglītības un zinātnes ministrijas Arodizglītības daļas vadītājs Dr. Hardenaki, Ministres Rūpniecības un tirdzniecības kameras vadītāji un Dr. Kadeģis. Konference bija lieliski organizēta, par ko jāpateicas Rasmai Cipulei un Andrim Kadeģim. Konference deva iespēju pirmo reizi Latvijas arodizglītības darbiniekiem iepazīties praktiski ar Rietumu pieredzi. Tai ir jau praktiski rezultāti - izstrādāta Latvijas amatizglītības koncepcija, mācību paraugplāni. Izveidoti vairāki kopprojekti, kas saistīti ar izglītības vadītāju un arodpriekšmetu skolotāju apmācību, mācību centra izveidošanu VEF tehniskajā skolā.

Konferenci "Humanitas '92" Abrenē pamatā gatavoja Abrenes rīcības komiteja. Tā tika paredzēta laikā no 13.-17. jūlijam. Maija beigās Izglītības ministrija saņēma konferences "Humanitas '92" programmu un saziņā ar Abrenes rīcības komiteju nokomplektēja Latvijas skolotāju un izglītības darbinieku grupu, kopumā gandrīz 40 cilvēku. Diemžēl 6. jūlijā, īsi pirms Latvijas grupas izbraukšanas uz Franciju, A. Grasis Abrenes rīcības komitejas vārdā konferenci atsaucā, par iemesliem minot trimdaslektoru līdzekļu trūkumu, kā arī ceļu satiksmes chaosu sakarā ar šoferu streiku.

24. jūlijā, Latvijā, Izglītības ministrijā, notika Izglītības ministra Andra Piebalga tikšanās ar PBLA Izglītības padomes priekšēdi Dr. Līgu Ruperti. Tikšanās laikā analizēja laikā no 1990. gada notikušās konferences, to ieguldījumu Latvijas izglītības pārveidē, kā arī konferences "Humanitas '92" neveiksmes cēloņus. Nolēma turpināt konferenci "Ministere-Rīga" rīkošanu un 1993. gadā to organizēt Latvijā (Latgalē). Uzsvēra, ka konferences Ministere IV laikā nepieciešams noteiktu laiku veltīt nopietnām diskusijām par izglītības reformas gaitu Latvijā, vienlaicīgi dodot iespēju Latvijas skolotājiem iepazīt un pārņemt trimdas latviešu pieredzi izglītības laukā. Tāpēc nolēma konferenci sadalīt 2 posmos. Pirmajā posmā referātu, koreferātu un diskusiju formā plānots apspriest izglītības sistēmas reformas stāvokli Latvijā, skolotāju sagatavošanas sistēmas pārveidi un skolu un pašvaldību kopdarbības problēmas. Pirmajā posmā trimdas kolēģus lūgs izpildīt aktīvu klausītāju, ideju ģeneratoru un konstruktīvu oponentu lomu. Otrajā posmā plānots organizēt darbnīcas, kurās lekciju un semināru veidā Latvijas skolotāji varēs apgūt trimdas kolēģu pieredzi par temām, kas bija populārākās 1991. gada konferences "Ministere-Rīga" (Jāpamuizā) ietvaros.

Kopumā konferences Ministere IV darbam tiek plānotas 5 darba dienas no 1993. gada 5. līdz 10. jūlijam. Paredzēts, ka konferences darba izvērtējums notiks pēc otrā posma beigām, piedaloties abu posmu dalībniekiem.

IM Mācību satura departamenta direktors

J. BOKĀNS

Ārzemēs dzīvojošos referentus un dalībniekus Pasaules latviešu izglītības darbinieku konferencē Ministere IV lūdzam pieteikties līdz 1992. g. 1. decembrim, pie Dr. Līgas Rupertes, 2141 Brunsink N. E., Grand Rapids, MI 49503, USA, tel. 616-456-8023.

Referentus lūdzam iesūtīt īsu savu akadēmisko un profesionālo kvalifikāciju uzskaiti.

Referentus, kuri vēlas piedalīties konferencē pirmajā posmā, lūdzam norādīt un paskaidrot, kura no augšminētajām temām (izglītības sistēmas reformas stāvoklis Latvijā, skolotāju sagatavošanas sistēmas pārveide, skolu un pašvaldību kopdarbības problēmas) ietilpst jūsu interešu un kompetenču apjomā.

Referentus, kuri vēlas piedalīties otrajā posmā, lūdzam iesūtīt darbnīcas (mini-workshop)

aprakstu, norādot, kam darbnīca, galvenokārt, domāta (ja tā ir tēma kādai speciālu interešu grupai), kas ir tās mērķi, saturs un ideālais dalībnieku skaits.

Darbnīcas būs, apmēram, 2 1/2 stundas garas, un, piesakoties pietiekamam dalībnieku skaitam, populārākās no tām atkārtos vairākas reizes.

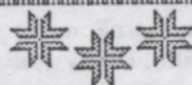
Attiecīgi kvalificētiem referentiem iespējams piedalīties abos posmos, kā arī pasniegt vairāk kā vienu darbnīcu.

LĪGA RUPERTE,

PBLA Izglītības padomes priekšsēde

SOLVEIGA MIEZĪTE,

PBLA Izglītības padomes speciālo projektu koordinatore

UZ EŽIŅAS GALVU LIKU ...

Grāmata par latviešu nacionāliem partizāniem.
LATVIJAS DAUGAVAS VANAGU izdevums

Otram pasaules kaņam beidzoties, daudzi Kurzemes cietokšņa aizstāvji nepakļāvās kapitulācijas pavēlei un mežos veidojās nacionālo partizānu vienības, kas ar izmisuma pilnu apņēmību turpināja cīņu pret nesamērīgu pārspēku - komūnisma mēri un sarkanajiem okupantiem daudzus pēckara gadus. Ar 1949. gadu masu deportācijām partizāni pazaudēja savus atbalstītājus un apgādi. Nodevēju, izsekotāju un čekas kaņaspēka vajāšanu rezultātā daudzi partizāni nonāca Gulaga vergu nometnēs un kļuva par upuri aukstumam, badam un spīdzināšanām.

Latvijas DAUGAVAS VANAGI ir nolēmuši radīt garīgu un mūžīgu pieminēkli šiem cīnītājiem, izdot grāmatu, apmēram, 400 lappušu sējumā ar viņu atmiņām, foto attēliem, dokumentiem un citiem materiāliem.

Aicinām partizānu cīņu dalībniekus un atbalstītājus Latvijā un Rietumpasaulē palīdzēt šīs grāmatas veidošanā, piesūtot materiālus, fotogrāfijas, dokumentus un citus materiālus uz adresi:

LATVIJAS DAUGAVAS VANAGI,

LV-1002 Rīga,

Mārupes ielā 10A

Latvija, tālrunis 611 162

Sevišķi būsīm pateicīgi par jau gataviem manuskriptiem, padomiem un priekšlikumiem. Lūdzam nekavēties, jo priekšdarbi ir uzsākti, un mēs ceram šo grāmatu iespiest jau šogad.

Lai rastu līdzekļus papīra iegādei un iespēšanas izdevumu segšanai, LDV lūdz tautiešus Rietumpasaulē nākt talkā ar grāmatas iepriekšpasūtījumiem par pazeminātu cenu: \$ 18.- Kanadas vai \$ 15.- ASV, ieskaitot piegādi mājās, kā arī ar ziedojumiem.

Ceki rakstāmi uz LATVIJAS DAUGAVAS VANAGI vārda un piesūtāmi uz adresi:

Aina Selga,

47 Murellen Cres.,

Toronto, Ont., Canada M4A 2K6

LATVIJAS DAUGAVAS VANAGI

KLUSUMS

Vai tad tikai vētrā slēpjas skaistums
Un vai reibināt var tikai vīns?

Tuvāks sirdij šovakar ir klusums,
Kas starp mums kā sudrabstīga trīss.

Klusi atnāk krēsla manā logā,

Klusi šobrīd nāku es pie tevis,

Un, kad roku lieku tavā rokā,

Neaizbaidi mani prom no sevis.

Nesaki nekā, tik atļauj viegli

Tavam plecam brīdi pieglauzties.

Samtains klusums kad mūs apņēms liegi

Būsi tu pie manis atgriezies.

ILZE LIEPIŅA

DOLĀRU OLIMPIĀDE?

Visi redzējām, pat baudījām plaši pareģoto ASV profesionālo basketbolistu triumfu Barselonā, un līdzīriecājāmiem par brāļu lietuviešu sudraba medaļu. Bet šo 'dūžu' visuvarenā piedalīšanās, tāpat citas blakus parādības, nes smagus jautājumus olimpisma tālākai gaitai—kurai nākošās lielās sanāksmes paredzētas Lillehamerā, Norvēģijā, 1994. un Atlantā, ASV-tis, 1996. gadā.

Runas par 'profesionāļu' piedalīšanos, vispirms, nav jauna lieta. Gadu ilgi austrumbloka 'zaldātiem' un 'studentiem' ļauts uzstāties kā 'amatieriem', kamēr olimpiskās komitejas baroni cītīgi izslēdza tos, kas atklāti 'spēlēja par naudu'. Likās, ka valdīja kaut kāda mākslīga šķirošana 'labāko' un 'tirāko' starpā—un tā, protams, bija fikcija, bieži vien politiski savārstīta. Tagad izvēle manāmi nosveras 'labāko' pusē un 'amatierisma' jēdziens izplēn. Bez minētās 'sapņu vienības' Barselonā redzējām tenisa, voleja, riteņbraukšanas u.c. profesionāļus, lai gan futbolā tikai zem 23. g.v.. Ziemas spēlēs un pasaules meistariņās profesionālie hokejisti jau piedalījušies vairākas reizes. Vai tāds 'virziens' ir pareizais? Jautājumam piedeva varētu būt—ja nu reiz ejam uz 'labāko', tad kāpēc arī ne tiesnešu u.c. 'oficiālu' ziņā? Arī Barselonā cietām parastos šķandālus sakarā ar 'atzīmju' un 'punktu' likšanu.

Ja sanāk 'labākais'—tikai tādu, protams, vēlamies redzēt televīzijā—tad neatvairāmi arī ierodas 'komerciālais'. Jau vaicāts: cik miljonus rīkotāji izlika par grandiozām atklāšanas un slēgšanas 'izrādēm' (vai vispār vajadzīgas?), jaunceltnēm, pilsētas uzpošanu (ja ne pārbūvi!), IOC priekšsēža Samaranča 'brīvo' luksussvītu viesnīcā? Viss tas reizē ar klaidoņu novākšanu, pilsētas sagandēto gaisu, burošanu mēsliem cauri, \$600 istabām, apsardzi... un jāsāk (atkal) domāt par prioritātēm: vai tādu publisku līdzekļu izšķērdību varam atkārtoti atļauties? Kas ar to iegūts, kas zaudēts? Tādā reizē, kuri ir īstie ieguvēji, kuri—zaudētāji? Kam kalpo 'olimpiskais ideāls'?

Saka: 'Pasaule sanāk kopā' uz pāris intensīvām, maģiskām nedēļām, ko tur tiepties par izdevumiem? Tas tā, mazliet tuvredzīgi. Bieži sacensībās redzējām tukšas sēdvietas, jo spekulanti—to starpā dažādu komiteju vīri—nebija paspējuši atvēlētās biļetes iztirgot. Kāpēc drīzāk nelaist iekšā nabadzīgus vietējos, kuru lielākā daļa par 'piedalīšanos' varēja tikai pasapņot? Fakts ir, ka šī 'kopā sanākšana' ietver tikai šauru eliti: dalībniekus, rīkotājus. Arī tādā ziņā jāatzīmē ironijas. Pāris Bosnijas dalībnieki knapi tikuši ārā no civilkāra zonas, kur 'trenējušies' maizes un ūdens režīmā, ložu un granātu spietā. Tad, 'apvienotā' vienība, socialistēmas pēdējais zieds, spiesta maršēt zem olimpiskā karoga un izklist uz nezināmu (bet dalītu) nākotni. Profesionāļi, kas dosies prom uz savām līgām (ne valstīm). Vai tā ir 'sanākšana kopā' vārdu īstā nozīmē?

Lielāko robu 'sanākšanas' blēpām sit televīzija: katras valsts rāda galvenokārt—'savējos'. ASV-tu (NBC) un Kanādas (TVA) tik lipīgi, salkanīgi (un muldoši) kavējās pie 'mājiniekiem', pie liekiem iestarpinājumiem, ka gandrīz bijām spiesti secināt, ka visi pārējie Barselonā ieraušies kā statisti. Televīzija nepavēra solīto 'logu uz pasauli', tā darbojās kā pašmāju 'zvaigžņu' un sludinājumu popizraide. Rezultāts: nekas no 'sanākšanas' ideāla, drīzāk pastiprināta 'mēs un viņi' ciltniecība, tāda pat šķirošana 'vinnētājos', zaudētājos medaļu tabulās, kā vienmēr. Sacensība, nevis 'tuvošanās'.

Televīzija ir arī Olimpisko spēļu stiprākais 'komerciālizācijas' aģents. Olimpiskā komiteja izsolē pārdod tiesības spēļu norisi pārraidīt—katras valsts teritorijā tikai vienai firmai, vai organizācijai. Tad nu tai jāaprēķina: kā par to samaksāsim? Atbilde: pārraides laikā pārdosim 'sludinājumu vietas'. Tādiem ienākumiem jāsedz iepirktais pārraides tiesības, tehniskos un personāla izdevumus, kā arī jābūt pietiekami augstiem, lai nestu pieklājīgu peļņu. Jo lielāks skatītāju skaits, jo dārgāka 'ieeja' sludinātājam. Un tā 'komerciālā loģika' lielā mērā nosaka ko pārraidīs: taču 'savējos', ne svešus (lai cik tie labi); taču 'pazīstamus' sportus, nevis ko jaunu. Nosaka arī kad pārraidīs: ne jau tad, kad 'notiek', bet tad, kad 'skatīsies' (resp., vakarā). Atlantā sagaidīsim daudz finālus vakarā!

Turklāt, visu jāpiedāvā viegli sagremojamos kumosos, ne jau no sākuma līdz beigām (kā citādi iestarpinās sludinājumus?), jālec no vienas vietas uz otru ar nemitīgiem paskaidrojumiem, jau filmētiem 'momentiem', uzsmērētu entuziasmu un patosu—tā, lai iznāktu parasts 'entertainments', formā tāds pats, kā visi citi. Televīzija (vismaz Ziemeļamerikā) olimpiādi nonivelē vienas lielas klišejas līmenī. Vai negribējās pāris reizes 'atbildīgiem' aizbāzt mutes un aizliegt sniegties pie kontroles podziņām? Lai taču vienkārši *notiek!*

Televīzijā arī redzējām komerciālu interešu *sadursmi*. Tas nebija ekstra patriotisms, kas lika pāris 'sapņu vienības' dalībniekiem ietīties ASV karogā medaļu pasniegšanas laikā: karogs sedza treniņtērpa ražotāja ('Champion') vārdu—spēlētāji bija parakstījuši miljondolāru līgumus sludināt *citu* ražotāju tērpus (kreklus, bikses, kurpes, utt.). Aprēķini, pat triumfa momentā! Šai vienībai tas bija nieks: tās 'pārdošana' ienesa apm. \$100 miljonus. 23 'tieši' vienības (resp., 'USA Basketball') sponsori parakstīja līgumus \$40 miljonu vērtībā par tiesībām piegādāt ēdienu ('Kraft'), ražot T-kreklus, cepures, kafijas krūzes, utt., un tad izdeva vairāk, kā \$40 miljonus, lai visu darītu 'zināmu' televīzijā. Blakus—trekni līgumi ar atsevišķiem spēlētājiem, piem., zvaigznes Maikla Džordana ar 'Nike' firmu. Un tāpat visos sportos. Vai bijām aizmirsuši celmlauža Bjorna Borga lipekļiem apšūtos kreklus Vimbldonā? Likās drusku smieklīgi par tādu miljonnāru mājokli luksu viesnīcā (nevis 'olimpiskā sādžā') dzirdēt sūdzības no ASV vienības pārstāvjiem. Skaidrs, ka viņi nebija tādi, 'kā visi citi'. Bet ko tāda smaga tirgus piedeva izsaka nabaga Bosnietim, Etiopijas maratonistam? Vai—kādas Baltijas valsts sportistam? Un te jau arī vairs neveram spēlēt nevainīgos: profesionālis Šarunas Marčiulonis savai basketvienībai bija izkārtojis neizsakāmi raibos iesildes tērpus ar rokgrupas 'Grateful Dead' starpniecību.

Elitisms, komerciālais, televīzija—kurpu 'olimpiskais gars'? Vai pārraides un līgumi noteiks spēļu formu un saturu? Kāda tajās vieta 'tradicionālam sportistam', un vai tādus vispār vairs varēsīm atrast?

Stāvoklis atgādina nesenu (un bīstamu) ASV augstākās tiesas lēmumu: drīkst ASV-tis vest tiesas priekšā apsūdzētu citas valsts pilsoni, kas tur nelikumīgi nolaupīts, slepeni nogādāts atpakaļ ASV teritorijā un apcietināts. Lūdzu! Vara—dara, un cauri.

Tādā ziņā, komerciālais—vai gribam, vai ne—tuvojas kādreizējā 'olimpisma' nolaupīšanai, un gatavojas to tiesāt televīzijā (protams, mums par prieku un uzjautrinājumu!) kā jebkuru citu patērējamu 'produktu'.

Maize un cirkus. Zaudētāji būs visi tie, kas (kāda anonīma producenta šaurā uztverē) nav 'interesanti'. Neiepažīsimies ar sporta pasauli—un tad zaudētāji būsīm mēs. Uz redzēšanos Atlantā!

Juris Mazutis

1992.g. augustā

KRISTĪGĀ FILOZOFIJA

Pētījums veltīts

profesoram Dr. Pēterim Strodam, kristīgajam filozofam,
ar cieņu un pateicību atceroties viņa dzimšanas simtgadi
(1892–1992)

1. Problēma

Neskatoties uz Eiropā slavenu filozofu debatēm trīsdesmitajos gados, šī pētījuma problēma šodien ir ļoti aktuāla. Kāda tā ir?

Attīstot filozofoloģisko refleksiju – filozofējot par filozofiju – minētā problēma ir skaidri formulējama, šodien, tāpat kā vakar, dzīvojot un darbojoties kristietim, kam, kā racionālai būtnei, ir vajadzīga filozofija. Kāda veida filozofija viņam ir jākultivē, lai neatteiktos no savas ticības? Vai kristietis var sekot kurai katrai filozofijai, arī tādai, kuru sludina nekristīgie, pretkristīgie, piemēram, marksisti? Vai otrādi: kristieša filozofijai jābūt pavisam citādai – kristīgai? Vai kristietis, gribēdams būt uzticīgs filozofijas racionālajām prasībām un tajā pat laikā savai ticībai, nenonāk pretrunās? Citiem vārdiem: vai eksistē likumīgi kristīgā filozofija? Ja tā eksistē, tad kā tā ir raksturojama?

Formulētā kristīgās filozofijas problēma tūlīt liek saprast, ka tā fundamentāli saistās ar attiecību izskaidrošanu starp filozofisko prātu un kristīgo atklāsmi, starp prātu un ticību, ne abstrahējošā veidā, bet konkrēti, turot gara acu priekšā kristieša eksistējošo personu. Parādoties kristiānisma vēsturē, šī sarežģītā visu gadsimtu problēma šodien mēdz būt formulēta arī citādā veidā, kā piemēram, uzstādot jautājumus par kultūru un kristīgo ticību, par sabiedrības politisko iekārtu un Baznīcu, par universitāti un ticību utt.

2. Tuvojoties problēmas atrisināšanai

Viens no formulētās problēmas fundamentāliem terminiem ir "filozofiskais prāts". Par kādu prātu te ir runa? Te prāts nav saprotams abstrahējošā nozīmē, kā ideālā būtne, kas neeksistē reāli īstenībā, ne kā pazīšanas spēja, ne arī kā pazīstošā aktivitāte. Tas, kas eksistē kā domājošā būtne, ir konkrēta cilvēka persona. Un tas, kas filozofiski darbojas, nav no cilvēka personas neatkarīgais prāts, bet eksistējošā prātīgā persona. Pirms nekā uzrakstīta kādā sējumā vai sējumu sērijā, kura katra filozofiskā koncepcija ir apzinīgā, konkrēti eksistējošā filozofa zināšana, un pēc savas informatīvās pārraides tā kļūst par filozofiju, kad to, balstoties objektīvajā evidencē, dzīvas personas kritiski un apzinīgi saprot. Ir konkrētais cilvēks, prātīga un piedzīvojusi būtne, kas filozofē, un tas nav tīrais prāts. Tāpēc filozofija, kas meklē beidzamo jautājumu atrisinājumus, ir būtiski cilvēcisks darbs, kas ir jāizskaidro ne tikai formāli ar specifisko prāta pazīšanu, bet arī ar citiem totālā cilvēka faktoriem un kondīcijām, raksturojot to konkrēti un vēsturiski, kā individu, kuru iespaido jutekļi, griba, jūtas, laika gars, dzimtā zeme, saņemta audzināšana, nacionālā literatūra, reliģija utt. Kā mūsu filozofiskā aktivitāte izriet no mūsu "es", tāpat mūsu "es" eksistē saistībā ar konkrētiem dzīves apstākļiem, kas, zināmā mērā, sastāda viņa darbības izejas kontekstu. Tas viss ir jāņem vērā kristīgā filozofa dzīves un darbības izpratnē.

Tādā veidā jau tuvojamies otram problēmas fundamentālajam terminam "kristīgā ticība", lai arī to īsi apgaismotu, kā to prasa uzstādītā jautājuma atrisināšana.

Kristīgajā domātājā ciešā konkrētā vienotībā ir dabiskā filozofiskā aktivitāte un pārdabiskā ticība, kas nozīmē atzīt par patiesību Jēzus Kristus dievišķo būtību un Viņa cilvēces pestīšanas mācību. Pateicoties ticībai, kristietis atzīst ne tikai tās

* Jezuītu tēvs Dr. Staņislavs Ladusāns bija profesora P. Stroda audzēknis Rīgas Metropolijas Romas Katoļu Garīgajā seminārā (Rīgas Arhidiecēzes Romas Katoļu Teoloģijas augstskolā) 1931./1932. gadā, klausoties viņa lekcijas atziņas teorijā, ontoloģijā, psiholoģijā ievadā; 1932./1933. gadā, klausoties psiholoģiju, teodiceju un kosmoloģiju, viņa vadībā veicot arī praktiskos darbus filozofijā. Iestājies 1933. gadā jezuītu ordenī, St. Ladusāns turpināja draudzīgās attiecības ar savu profesoru, apmainoties ar vēstulēm no ārzemēm, kā arī publicējot viņa vadītajā žurnālā "Zidūnis" 10 rakstu sēriju: 1937. g. 8.–11. nr.; 1938. g. 2.–4., 6., 10. nr.; 1939. g. 6. nr.

patiesības, kuras cilvēka prāts ar savām spējām nevar atrast, bet arī tādas, kas ir atrodamas racionāli, balstoties uz objektīvās evidences pamata; bet, neskatoties uz to, Dievs tās ir atklājis, lai balstoties uz Viņa nemaldīgās autoritātes, visi cilvēki tās varētu pazīt viegli, ātri un bez jebkādiem maldu piejaukumiem.

Bet atklāto patiesību pieņemšanā cilvēks nevar būt akls, nemaz nevadīties no racionāliem motīviem, tas ir, nevar būt fideists. Tāpēc kristietim ir jāiemanto droša pazīšana attiecībā uz Dieva esmi, Viņa atklāsmi kā vēsturisku faktu, kā arī attiecībā uz Viņa dibināto iestādi (Baznīcu), kuras uzdevums ir saglabāt, izplatīt un aizstāvēt atklātās patiesības. Tātad, kristīgās ticības akts liek meklēt ticamības motīvus jeb priekšnoteikumus (latīniski "praeambula fidei"). Šie priekšnoteikumi ir atziņas par prāta spēju pazīt patiesību par Dieva esmi un Apredzību, par pasaules radīšanu, par patiesās atklātās reliģijas atrašanas kritērijiem, par cilvēka brīvību un atbildību Dieva priekšā, par Dieva viszinību un Viņa absolūto svētumu. Šis racionālās atziņas ir tikai priekšnoteikumi, lai ticības akts harmonētu ar dabiskā prāta prasībām: būtu racionāls. Kristīgās ticības akta motīvs ir Dieva -- Atklājēja autoritāte, kā Pirmā Patiesība, tas ir, Viņa absolūti nemaldīgā pazīšana un patiesīgums: Viņš nevar maldīties un mūs maldināt. Tādā veidā kristietis nodrošina savas pārdabiskās ticības racionālo raksturu, bet to neracionalizē, tas ir, viņš nav racionālists. Tādā veidā esam īsi apgaismojuši abus pamajēdzienus, kas mūs tuvina kristīgās filozofijas problēmas atrisināšanai.

3. Filozofija dabiski ved pie ticības

Te jau varam gūt pirmos šī pētījuma rezultātus, jo varam apgalvot sekojošo. Tā kā cilvēks ir zināmā mērā "dabiski kristīgs", ("naturaliter christianus") saskaņā ar Tertuliana tēzi, ir jāsecina, ka arī filozofija zināmā mērā ir kristīga. Ko tas nozīmē? Tas nozīmē speciālu filozofijas īpatnību, ko neatrodam pie matemātiski eksperimentālām un tehniskām zinātnēm.

Nemot vērā vēsturisko Dieva atklāsmes faktu, dabiskais filozofiskais dinamisms nerada šķēršļus atpestīšanas žēlastību saņemšanai, bet atver un sagatavo cilvēka prātu, lai tas pozitīvā un radošā veidā varētu sastapties ar kristiānismu. Tāpēc arī Baznīcas tēvi pamatoti uzskatīja filozofiju gan kā mācību, kas ievada un sagatavo cilvēku kristīgajai ticībai (...*praevia ad christianam fidem institutio*) – Clemens Alexandrinus, Strom., lib. I, c.16; lib. VI, c. 3), gan kā kristiānisma prelūdiju un atblastītāju (...*christianismi praeludium et auxilium*), Origenes ad Greg. Thaum.), gan arī kā Evaņģēlija skolotāju ("ad Evangelium paedagogus", Clemens Alexandrinus, Strom., lib. I, c. 5). Tāpēc arī varam secināt, ka filozofija šajā ziņā ir kristīga, tas ir, ka filozofiskais cilvēka prāts ir dabiski kristīgs, kā to kodolīgi izteic slavenais apgalvojums "*intellectus quaerens fidem*" (prāts – ticības meklētājs). Šī tēze arī šodien patur visu savu gnozeoloģisko, metafizisko un ētisko nozīmi. Tas mūs autorizē runāt par kristīgo filozofiju pirmajā līmenī, tas ir, tapšanas fāzē.

4. Kristīgā filozofa prātošanas ceļš

Pēc kristiānisma pieņemšanas, dziļdomīgā persona, praktizējot ticību, atrodas jaunā konkrētā stāvoklī, kas, būdams labvēlīgs filozofiskās darbības attīstīšanai kristīgā garā, paceļ kristīgā filozofa darbību augstākā līmenī, piešķirot tai jaunu un plaukstošu originalitāti.

Bet tas ir labi jāsaprot. Būtu pavisam nepareizi domāt, ka, sekojot ticības gaismai, kristietis nevar būt autentisks filozofs. Šis ir racionālisma aizspriedums: radikālās autonomijas elks!... Kristietis kā filozofs apzinās, ka kristīgās ticības patiesībām ir solidi racionālie pamati, jo kristiānisms pats par sevi, ņemot vērā tā apbrīnojamo izplatīšanos, ārkārtīgo svētumu, neizsmeļamo auglību visos labdarības laukos, katolisko vienību un mocekļu varonību, veido lielu un mūžīgu ticamības motīvu un nesalaužamu savas dievišķās būtības apliecinājumu (Dz. 1794). Šī apzinīgā atziņa ir ļoti pozitīva, tā droši vada kristīgo filozofu ticības praksē un, līdz ar to, padara plaukstošu viņa filozofisko darbošanos.

Šinī perspektīvā rodas jautājums: kādā veidā praktizētā ticība pozitīvi iespaido filozofisko darbību? Kā ticība veicina filozofiju?

Atbildot uz šo jautājumu, tūlīt jāsaka, ka ticības kontribūcija nenožīmē noliegt filozofiju kā nederīgu un kaitīgu kristīgās dzīves veidošanā. Ticība nav antagonistiska prātam. Intelektuālā apziņa kristietim skaidri liecina, ka viņa ticība neiznīcina dabisko procesu abstrahēt inteligiblo no jutekliskā, spriest, prātot un dabiski darboties zinātniskajā pētniecībā, pielietojot dabiskās prāta, gribas spējas utt.

Tāpēc filozofiskā darbība kristīgajā dzīvē nezaudē savu likumīgo autonomiju. Filozofiskajā procesā kristietis nepamato savus spriedumus ticības patiesībās, bet objektīvajā evidencē.

Originālā ticības kontribūcija te ir citāda. Kristīgas dzīves prakse palīdz veidot filozofisko dzīvi, vispirms, atbrīvojot filozofu kā cilvēku no šķēršļiem, kas traucē viņa filozofisko prātu gravitācijā uz realitāti, lai atklātu dziļās evidences. Kristiānisms dod filozofam, dabiski vājam cilvēkam, pārdabiskās palīdzības līdzekļus viņa stiprināšanai, lai tas varētu nopietni un pastāvīgi nodoties savam mērķim, kas pieprasa lielu uzupurēšanos un lielus morāliskos tikumus. Lai filozofija varētu sasniegt savu pilnību, tā pieprasa ne tikai dabisko talantu, bet arī pastāvīgu augstu tikumu līdzdarbošanos.

Kad filozofs sāk dzīvot reāli kā kristietis pēc Jēzus Kristus Kalna Mācības (Mt 5) svētību programmas, viņš sasniedz saskaņu ar patiesību tādā pakāpē, ka viņā rodas afektīvā harmonija ar visu to, kas ir paties.

Šī harmonija ir ļoti svarīga mūsdienās, kad materiālisms, komunisms, pragmatisms un citas ideoloģijas stipri traucē filozofijas progresu.

Kā izskaidrot minēto saskaņu, oriģinālo sadarbošanos starp tikumiskās dzīves ievirzēm un filozofiskā prāta darbību, kas saistās ar kristīgo filozofiju?

Izskaidrojums meklējams koeksistencē, kas konkrētā kristieša personā pastāv starp dabisko filozofisko dzīvi un pārdabisko ticības tikumu, klāt nākot arī citiem reliģiskās dzīves tikumiem. Pateicoties cilvēka personas substanciālajai vienībai, tikumi, dažādas spējas – dabiskās un pārdabiskās – un to akti atrodas savstarpējās dinamiskās attiecībās, radot zināmu struktūru (totālajam cilvēkam par labu), kurā tiek stingri pasargāti tikumu, spēju un aktu formālie objekti, kā to nepārprotami liecina kristieša iekšējā pieredze. Tāpēc arī ticības akti un filozofiskās pazīšanas akti, kas atrodas cilvēka prātā, paturot savu attiecīgo epistemoloģisko struktūru, savstarpēji iespaidojas. Kas par šo savstarpējo ietekmēšanos ir sakāms? Kā to gnozeoloģiski raksturot?

Šī ticības un filozofiskā prāta aktu savstarpējā iespaidošanās notiek efektīvās iedarbības līnijā (latīniski "in ordine exercitii"), bet ne specifiskā aktu rakstura plāksnē (latīniski "in ordine specificationis"). Stingri šķirojot šos divus dažādus redzesviedokļus, kristīgās filozofijas jēdziens tiek gnozeoloģiski glābts kā nepretrunīgs, tiek pasargāta kristīgās filozofijas racionālā neatkarība un, līdz ar to, tās integrālais filozofiskais raksturs. Kristietis kā filozofs apskata lietas dabiskā prāta gaismā. Ja kristietis kā teologs darbojas Dievības (Visssvētākās Trīsvienības) perspektīvā, tad viņš kā filozofs reflektē, vadoties no gnozeoloģiskajiem, metafiziskajiem un ētiskajiem pamatprincipiem, kas tiek pazīti objektīvās evidences gaismā. Arī Dievu kristietis filozofiski pazīst kā Būtni tik tālu, cik tālu Viņš atspoguļojas universā kā visaugstākais visu lietu Kārtotājs – Radītājs, Pirmais Iemesls – Cēlonis utt. Ja teologa mērķis ir eksakti pazīt to, ko Dievs ir atklājis, kristīgā filozofa mērķis ir meklēt, atrast un izziņot racionālās patiesības gnozeoloģijas, metafizikas un ētikas laukā. Tātad kristīgā filozofija ir filozofija īstā vārda nozīmē. Kā tādai, tai ir īpaša filozofiskā metode, racionālie pamatprincipi un savi prāta pierādījumi.

Kristīgās filozofijas autonomija jeb neatkarība ir formālās specifiskācijas līmenī. Piemērs: brīvās intelektuālās drošības gadījumā, kad, pazīstot motīvus, kas ir pilnīgi pietiekoši, lai prāts dotu savu specifisko piekrišanu, praktisku iemeslu dēļ ir vēl vajadzīgs gribas efektīvais iespaids, lai prāts atbrīvotos no šķēršļiem un izdarītu savu patieso un drošo spriedumu. Šajā piemērā minētā gribas efektīvā ietekme analogā veidā apgaismo darbīgās kristīgās ticības efektīvo iedarbību uz filozofisko prātu. Tāpat kā gribas ietekme piemērā neatvieto prāta motīvus, tā kristīgās ticības iedarbība uz filozofisko prātu neatvieto tā formālo specifiskāciju, kas garantē kristīgās filozofijas racionālo autonomiju.

Tas viss nenozīmē, ka prātam filozofējot jābūt šķirtam no ticības, kuras pamats ir dievišķajā pazīšanā, kas ir augstāka nekā cilvēka pazīšana. Kristīgā filozofija nevar būt upurēta racionālistiskās autonomijas elkam. Sevi pakļaujot Dieva atklāsmēi, filozofiskais prāts savā darbībā saņem svarīgus labumus; naidīgi attālinoties no ticības racionālisma garā, tas sāk iet neceļus. Filozofijas vēsture to skaidri pierāda. Tāpēc šodien ir svarīgi turēt gara acu priekšā kodolīgo Main de Biran izteicienu, kas liek prātam meklēt prātu caur ticību, kura to aizstāv un orientē: "intellectus quærens

intellectum per fidem" (Carmelo Nicolosi, *Fede cristiana e riflessione filosofica*, 1972, 83. lpp.).

Tātad, noslēdzot šo filozofoloģisko pētījumu fāzi, ir pamatots apgalvojums, ka kristieša praktizētā ticība veido viņam lielisku dziļas un darbīgas intelektuālās dzīves aizsargvalni. Tā ir kristīgā ticība, kas nostāda filozofisko prātu ļoti labos eksistenciālajos apstākļos, nemaz neliekot mainīt filozofijas racionālo būtību. Tādā veidā laimīgi realizējas process, kas specifiski filozofiskajā darbībā ved prātu pie likumīgās sekularizācijas, pateicoties tā specifiskajai saistībai ar objektīvo evidenci, kam pieder efektīvi noteicošā loma dziļās patiesības pazīšanā, tajā pašā laikā atbrīvojoties no sekulārisma, kas nozīmē filozofa attālināšanu no kristietības. Tā ir kristietība, kas filozofam rada oriģinālus un ļoti labvēlīgus darba apstākļus, atver jaunu un laimīgu prātošanas ceļu.

Baznīcas tēvu, sholastikas un jaunsholastikas doktoru dziļdomība to skaidri pierāda. Tā konkrēti apgaismo kristīgā filozofa prātošanas ceļu jau gandrīz divu tūkstošu gadu laika tecējumā. Līdz ar to, šī dziļdomība spilgti raksturo kristīgās ticības ietekmi filozofiskajā darbībā, kas izpaužas ne specifiski, aizvietojošot objektīvo evidenci ("non in ordine specificationis"), bet, sadarbojoties vienīgi aktīvās pamudināšanas veidā ("in ordine exercitii"), lai kristīgā dziļdomātāja prāts varētu tīri un pilnīgi realizēties saskaņā ar savu noētisko dabu. Vēsture pierāda, ka šī ietekme bija tik auglīga un plaukstoša, ka tieši no tās izriet cilvēces filozofiskā mantojuma briedums un paplašinājums, rodoties jauniem dziļo domu saturiem, kas šodien ir ļoti aktuāli un svarīgi, lai atjaunotu visas autentiskā humānisma dimensijas, kā to šodien neatliekami prasa pēdējie desmit traģiskā 20. gadsimta gadi, lai novērstu vēl lielākas cilvēces traģēdijas. Kādi tad eksakti ir šie oriģinālie filozofiskie saturi? Šis jautājums ievada jaunu filozofoloģiskās refleksijas fāzi.

5. Jaunie kristīgās filozofijas saturi

Gigantiskā vēsturiskā, patroloģiskā un sholastiskā kustība jau gandrīz 20 gadsimtus veido neatlaidīgu un lēnu pilnīgās filozofijas racionālo meklējumu. Šīs kolektīvās un ilgās meditācijas rezultāts ir nenoliedzams: kristīgā filozofija sistemātiski apkopo tās racionālās patiesības, kuras ir atklājis, padziļinājis un sakārtojis cilvēka prāts, pateicoties palīgam, ko tas sapēma no Dieva atklāsmes. Šī filozofiskā kustība, jau kopš pirmā gadsimta līdz mūsu dienām pastāvīgi turpināta, ir plaša telpā un laikā, kam ir saknes grieķu filozofijā un, līdz šim laikam, augstākā attīstības pakāpe sv. Akvīnas Toma (1224–1274) sistematizācijā. Tā radās jauni filozofiskie saturi, patristiskie un sholastiskie, ko nevaram identificēt ar prekrīstīgo filozofiju.

Minētie saturi ir dziļi oriģināli. Tos ir sasnieguši kristieši, pateicoties jaunām garīgām ievirzēm. Ņemot to vērā, kristīgo filozofiju varam definēt šādā veidā: kristīgā filozofija ir pārveidotā vēsturiski eksistējoša filozofija, kas ir plaši un dziļi papildināta ar jauniem saturiem, kuri ir racionāli radušies, pateicoties kristiānisma iespaidam, un kvalitatīvi organiskā veidā attīsta dziļdomību visās tās dimensijās.

Šie oriģinālie patristiskie, sholastiskie un jaunsholastiskie filozofiskie saturi spilgti izceļ cilvēka vērtību, racionālā, organiskā un enerģiskā veidā pamatojot autentisko humānismu, kas ir daudzdimensionāls, būdams antropocentrisks tikai gnozeoloģiskā nozīmē, bet teocentrisks no metafiziskā un ētiskā redzesviedokļa. Pēc tam, kad gadu desmitiem ilgi pāri mūsu zemei un kaimiņu tautām vēlās bezdievīgā materiālisma viļņi, kas plašos apmēros dehumanizēja, destabilizēja un sātanizēja cilvēkus, pēc šiem traģiskajiem notikumiem šodien minētajam humānismam ir ārkārtīgi liela nozīme. Kāpēc? Kā tad šis humānisms būtībā ir veidots, ja no saviem dziļumiem var izstarot ļoti spēcīgu gaismu par svētību mūsdienu cilvēkiem, tautām un cilvēcei?

Attiecībā uz gnozeoloģisko humānisma dimensiju, cilvēka prāts kristietības iespaidā nāca pie lielākas apziņas, ka nespēj pats sevī atrast atpestīšanu. Tas nedrīkst sevi dievināt, jo ir ierobežots un sev nepietiekošs patiesības pazīšanā, nevarēdams darīt vairāk nekā spēj.

Kristietības iespaidā cilvēka prāts labāk iedziļinājās savas dabiskās pazīšanas spējas novērtēšanā un savā vitālajā darbībā, lai atrisinātu lielās cilvēka eksistences problēmas. Tāpēc gnozeoloģiskā dimensija autentiskā humānisma radīšanā ir

fundamentāla ne tikai tāpēc, ka cilvēka "es" ir apzinīgais zinātnes centrs visos virzienos, bet arī tāpēc, ka domātājs, būdams kristietis, labi zina, ka cilvēka prāts, kas nomaldījies, piemēram, racionālismā vai absolūtajā ideālismā, noved neceļos visu cilvēcisko dzīvi un kultūru, kā arī pretēji: kristīgais filozofs skaidri apzinās, ka veselīgais prāts panāk lieliskus rezultātus, plaši iespaidojot cilvēku un tautu attīstību.

Kas attiecas uz metafizisko humānisma sociālo dimensiju, jau pirmajos sešos gadsimtos kristiešu pienākumi kristīgās ticības vadībā bija tik lieli, ka pat radās jauns cilvēka personas jēdziens. Prekristīgajam filozofam nebija skaidras idejas par to, ko nozīmē cilvēka persona. Vissvētākās Trīsvienības un Dieva cilvēktapšanas noslēpumi tik stipri apgaismoja metafiziku, ka tā, analizējot mūsu prāta un gribas dzīvi, kā arī mūsu intelektuālo apziņu, definēja cilvēka personu kā nošķirtu eksistējošu būtni ar racionālu dabu (latīniski "subsistens distinctum in natura rationali"), tā darot acīmredzamu to speciālo un vienīgo vērtību, kas ir cilvēkam materiālajā pasaulē, pateicoties viņa garīgajai un nemirstīgajai dvēselei. Tādā apgaismojumā cilvēks vairs nebija priekšmets, instruments, numurs, vienkāršs kolektivitātes loceklis, bet parādījās objektīvi kā būtne ar tik lielu iekšējo vērtību, ka, kā tiesību un pienākumu subjekts, atvēra jaunus un ļoti labvēlīgus apvārsņus ekonomiskajai, politiskajai, sociālajai un kultūras dzīvei. Universālā Cilvēka Tiesību Deklarācija, ko Apvienotās Nācijas proklamēja 1948. gadā un Bērnu Tiesību Deklarācija, ko proklamēja 1959. gadā, ir divi skaidri piemēri, kas rāda tos apmērus, kādos kristiešu filozofiskā mācība iespiedās Rietumu un Austrumu domu struktūrās tādā veidā zem kristinānisma karoga nesot traģiskajai mūsdienu pasaulei ļoti lielus labumus, un, norādot skaidrus ceļus, lai tā varētu sasniegt savstarpējo saprašanos un universālo mieru.

Tāpat arī attiecībā uz aksioloģisko humānisma dimensiju, kristieši kā filozofi ticības vadībā pavēra jaunas perspektīvas, lai pakārtotu cilvēka personai, turot gara acu priekšā tās transcendentu pēdējo mērķi, materiālās vērtības.

Argumentējot tie uzsvēra, ka cilvēks kā vērtība ir augstāks par visām materiālajām vērtībām. Kristietis kā filozofs atrod jaunu prāta gudrību, kas apgaismo viņa stāvokli materiālajā pasaulē, paceļoties pāri zemes antropocentrismam un veidojot jaunu humānismu. Saskaņā ar šo jauno filozofisko uztveri, lietas ir radītas; Dievs – to Radītājs, bezgalīgā Pilnība un absolūti absolūtā Būtne. Tas nemazina šīs pasaules lietu realitāti un vērtību, bet gan liek atklāt to dziļo jēgu, tās pienācīgi novērtējot, pateicoties par tām kā dāvanām, kas nāk no augšas, un tās aktīvi, ar gara pārākumu lietojot, lai tādā veidā iemantotu patieso laimi.

Attiecībā uz starpcilvēcisko jeb horizontālo humānisma filozofisko dimensiju, kristīgie dziļdomātāji, ticības patiesību iespaidoti, izstrādāja jauno cilvēku brālības un solidaritātes filozofiju, mācot, ka cilvēki ir fundamentāli līdzīgi, jo viņiem ir tas pats sākums, tā pati daba un tas pats pēdējais mērķis, kā arī pamatojot ekonomisko iekārtu īstajā politikā, politisko iekārtu jaunajā sociālajā sadzīvē, sociālo iekārtu īstajā juridiskajā iekārtā, juridisko iekārtu morālē un morāli autentiskajā reliģijā. Tāpat visiem cilvēkiem ir personas cienība. Tāpēc otrs cilvēks. nevar būt uzskatāms kā izmantojama būtne, bet gan kā tuvākais mērķis sevī, kā brālis. Jāņa Pāvila II enciklika "Redemptor Hominis" (Cilvēka Atpestītājs) plaši un dziļi apskata cilvēka cienību no personīgā un sociālā redzesviedokļa harmonijā ar kristīgo filozofiju un ar to pārdabisko gaismu, kas dievišķi izstaro no Kalvārijas krusta, pestīšanas un pilnīgās atdzimšanas neizsmeļamā avota, vēl vairāk transcendentāli izceļot to fundamentālo vienlīdzību, kādai ir jāpastāv cilvēku un tautu attiecībās. Dziļi, plaši, solidāri un drošsirdīgi kristīgās filozofijas un kristīgās ticības patiesību gaismā reflektējot, pāvests Leons XIII savā 1891. gada enciklikā "Rerum Novarum" (Jauno Lietu) un pāvests Jānis Pāvils II savā 1991. gada enciklikā "Centesimus Annus" (Simtais Gads), kas atzīmē enciklikas "Rerum Novarum" simtgadi, iztīrā visā Baznīcas sociālās mācības kontekstā jaunā cilvēka jauno sociālo iekārtu, kas cilvēka personas vērtības gaismā atzīst, sīki apskata un aizstāv ģimenes, nacionālās sabiedrības un visas cilvēces cienību.

Attiecībā uz humānisma metafizisko "pārcilvēcisko" dimensiju, ir jāsaka, ka kristiešu filozofija attīrīja un kristietības iespaidā pozitīvi kuplināja filozofiju par Dievu. Prekristīgajā filozofijā nebija skaidra jēdziena par Dieva transcendenci pat tad, kad Viņu neidentificēja ar pasauli. Tāpēc arī Dievs prekristīgajā filozofijā nav pilnīgi dievišķs, tāpat kā pasaule nav pilnīgi pasaulīga un cilvēks nav pilnīgi cilvēcisks. Dieva transcendence atrod savu autentiskumu tikai pateicoties kristīgumam metafizikā, kas runā par Dievu kā bezgalīgo Esmi, Pirmo Iemeslu – Cēloni, brīvo pasaules Radītāju pilnīgi no nekā ("ex nihilo sui et subiecti"). Dievs ir

Esme: lietas manto esmi, saņem esmi – eksistē. Tā, balstoties uz tīro pilnību participācijas un citu kontingences manifestācijas pazīmju pamatiem, pasaules sākuma problēma atrada pārliecinošu filozofisko atrisinājumu, paliekot skaidrai cilvēka relatīvajai transcendencei attiecībā uz materiālo pasauli. Dievam, absolūti transcendentam un brīvam Radītājam, nav vajadzīga pasaule, lai Viņš būtu laimīgs, bet tie esam mēs, cilvēki, kam ir nepieciešama visaugstākā Būtne kā Visaugstākais Labums, lai varētu eksistēt, darboties un būt laimīgi. Tā, pateicoties pazīšanas analogijai, jaunā metafizika paplašina apvārsni, mūs izved no šaurās kategoriālās pasaules un patiesi aizsniedz transcendentās realitātes. Tādā veidā, pateicoties kristietības iespaidam, tā paplašināja ne tikai esmes jēdzienu, bet arī citus atjaunotās filozofijas svarīgus jēdzienus, piemēram, idejas par patiesību, vienību, labumu, cēloni, akciju, dzīvi, pazīšanu, mīlestību utt. Tas pierāda arī tēzi, ka kristietība ietver sevī plašu filozofiju, kas var būt racionāli izskaidrota un sistematizēta. Tāpēc arī, apgaismojot Svēto Rakstu un cilvēka prāta attiecības, varam runāt ne tikai par kristīgo filozofiju, bet arī par filozofijas kristīgumu, kā to liecina, piemēram, Dieva Atklāsmes teksti: Rom 1,18... (Dieva atklātā gnozeoloģija); Jo 1,1..., Ex 3,14 (Dieva atklātā metafizika); Ex 20,1–17 (Dieva atklātā ētika) utt.

Kristīgā filozofija un filozofijas kristīgums!... Tādā veidā atveras kristīgā filozofa refleksija uz filozofijas – teoloģijas integrāciju dziļā harmonijā, apvienojot (ne identificējot!) prātu un ticību, cilvēka dabu un Dieva pārdabisko žēlastību, kas pārveido veco cilvēku jaunajā cilvēkā, kas ir dzīvais Kristus atveids.

Pēc tam, kad Baznīcas tēvi un citi slavenie domātāji vairāk nekā tūkstoš gadus bija meklējuši minēto saskaņu un pakāpeniski devuši labas, bet vēl ne visā apmierinošas attiecīgās atbildes, sv. Akvīnas Toms 13. gadsimtā deva filozofiski – teoloģiskās harmonijas problēmai skaidru un drošu izgaismojumu. Viņš skaidri un noteikti nošķir dabiskā prāta un ticības laukus, prātu un ticību vieno ar savstarpējām draudzības saitēm, pasargā prāta un ticības prasības un cieņu tādā veidā, "ka prāts, pacelts ar sv. Toma prātojumu spārniem vislielākajos augstumos, gandrīz jau nevar augstāk lidot un ir grūti sagaidīt, ka ticība varētu saņemt no prāta puses vairāk un stiprākus pakalpojumus par tiem, kādus tai ir sniedzis sv. Toms" (Leons XIII, enciklikā *Aeterni Patris*", nr. 25). Vēl vairāk! Akvīnas Toms pierādīja, ka, lai radītu pilnīgu kristīgo sintēzi ar tik augstu filozofiski teoloģisko vērtību, nepietiek būt ģeniālam, bet ir vajadzīgs arī dzīves svētums.

6. Kristīgās filozofijas instrumentālie pakalpojumi

Beidzot ir jāsaka, ka kristīgās filozofijas oriģinālais raksturs izpaužas tās kompetentā gatavībā zinātniski kalpot Dieva atklāsmei, kas ir vēsturisks notikums par labu visu laiku cilvēkiem.

Vispirms, šajā perspektīvā filozofija palīdz zinātnes par kristīgo ticību struktūras veidošanā, tas ir, sistemātiskās pārdabiskās teoloģijas veidošanā. Vēl vairāk: filozofijas kristīgais raksturs parādās arī kristīgās ticības racionālajā aizstāvēšanā pret dažādiem filozofu uzbrukumiem, kā arī starpniecībā jeb vidutājībā, ko šodien prasa kristieša dialogs ar eksperimentālajām zinātnēm, kas atrodas neparasta progresā stāvoklī.

Filozofija kalpo kristietim kā vērtīgs instruments, lai metodiski attīstītu racionālo refleksiju attiecībā uz dievišķās atklāsmes vēsturiskajām dotībām. Dažādība, kas valda filozofiskā prāta un ticības vidū, neliek šķēršļus tam, lai filozofija palīdzētu kristietim vairāk un labāk sistematizētā veidā refleksīvi iedziļināties atklāto patiesību pasaulē, tādā veidā kalpojot prāta prasībai iegūt sakarīgu un globālu kristietības realitātes kā Dieva darba izpratni. Loģiski sakārtojot filozofiskā prāta refleksīvos izgaismojumus, kristietis Dieva atklātajās dotībās saskata zināmu iekšējo saprātīgumu, iekšējās savstarpējās sakarības ticības noslēpumos un to saistībā ar pēdējo pārdabisko cilvēka dzīves mērķi, tā ka teoloģija iemanto īstās zinātnes būtību, formu un raksturu.

Šī filozofisko refleksiju palīdzība, kas saistās ar ticības patiesībām, notiek vienotībā ar pozitīvi vēsturisko teoloģijas sastāvdaļu. Tai ir instrumentāls raksturs. Šajā procesā ticības gaismā prātu galvenokārt apgaismo un vada.

Ne kurai katrai filozofijai ir iekšēja gatavība kompetenti palīdzēt minētajā zinātniski sistemātiskajā procesā. Šis process neizbēgami izslēdz tās filozofiskās koncepcijas, kas nav apvienojamas ar dabisko patiesību un, līdz ar to, arī ar Dieva atklāsmi, pārdabisko patiesību, piemēram, skepticisko relativismu, materiālistisko

imanenci, ideālistisko imanenci utt. Bet, neskatoties uz to, teoloģija, būdama radikāli neatkarīga no visām filozofiskām sistēmām, ir atvērta kritisko instanču izklausīšanai, ko rada filozofija, lai tādā veidā varētu attīstīt dziļu dialogu, zinātniski aizstāvēties un būt saprastai savos pakalpojumos, ko tā veic cilvēces labā. Bez tam, ticības zinātne (teoloģija) atveras kurai katrai filozofijai, vai tā būtu nesena vai sena, lai uzņemtu vērtīgas kontribūcijas, kas kristīgajā sintēzē varētu būt integrētas likumīgo prasību kontekstā un kuras uzpeld attiecīgo tautu konkrētās dzīves un kultūras plūdumā. Šajā plašajā atvērumā pārdabiskā teoloģija vienmēr dod priekšroku tām filozofijām, kas ar savām pamattēzēm uztur labākus sakarus ar Dieva atklātiem datiem, dažos apstākļos pieļaujot veselīgu teoloģisko plurālismu, kas izriet no kultūru, valodu, ģeogrāfisko situāciju un citām likumīgām prasībām, bet nekompromitējot to fundamentālo patiesību kodolu, kas ir intīmi saistīts ar dievišķo atklāsmi.

Tieši šajā radošajā perspektīvā, kas saistās ar spekulatīvi sistemātisko teoloģiju, Baznīca dod priekšroku sv. Akvīnas Tomam ne tikai Leona XIII 1879. gada enciklikā "Aeterni Patris" (Mūžīgā Tēva), bet arī nesenajā II Vatikāna koncila dokumentā "Optatam Totius" (1965. g.). Tas ir tāpēc, ka šī kristīgā filozofa sistēmā dabiskā prāta pamatprincipi ir saskaņoti ar Dieva atklāsmi tik solidā, dziļā un dinamiskā veidā, ka tas dod iespēju nākotnē organiski turpināt un atjaunot patieso tradicionālās sintēzes slēdzienu sintēzi ar jaunām zinātniskām atziņām.

Kā filozofoloģiski izskaidrot minētos kristīgās filozofijas instrumentālos pakalpojumus? Vai ir iespējama patiesa kristīgās filozofijas sadarbošanās ar kristīgo ticību? Dodot filozofisku atbildi uz šiem jautājumiem, ir jāsaka, ka filozofija kā racionālās patiesības meklētāja un atklājēja ir dziļā un dzīvā harmonijā ar pārdabiskajām ticības patiesībām, ko atklājis Dievs, visas patiesības beidzamais avots. Patiesība nevar aptumšot patiesību, tāpat kā gaisma nevar aptumšot gaismu. No tā izriet secinājums, ka racionālā refleksija, pateicoties patiesai filozofijai, pacelta zinātniskos augstumos, eksaminējot kristīgās ticības saturus, ko Dievs ir atklājis cilvēkiem cilvēciskos jēdzienos, ir spējīga cilvēku prātos instrumentāli radīt dievišķās atklāsmes padziļinājumu, nemaz nesagrozot šīs atklāsmes autentisko nozīmi. No minētās tēzes izriet arī tas, ka ideoloģiskās filozofijas, kas ir sarāvušas saites ar objektīvo evidenci un kristīgo ticību, ir pilnīgi nespējīgas instrumentāli skaidrot Dieva atklātās patiesības. Stājoties sakaros ar kristietību, tās šīs patiesības sagroza vai arī pilnīgi atmet to autentisko saturu.

Ja racionālajā procesā, kas likumīgi tiek attīstīts dievišķās atklāsmes realitāšu likumīgās skaidrošanas nolūkos, kristietis instrumentāli zinātniskā veidā izmanto filozofisko prātu, tad ideoloģija kā vakar, tā arī šodien tendenciozā veidā instrumentāli lieto kā filozofiju, tā arī reliģiju saviem pragmatiskajiem mērķiem, pilnīgi izejot no patiesības konteksta. Pat Jēzus Kristus, patiesās atklātās reliģijas autors, šajā ideoloģiskajā relativismā netiek saudzēts. Mūsdienu ideologi Viņu dēvē par partijas cilvēku, par sociologu, politisko revolucionāru, sindikālistu. vai arī kādu citu tīri cilvēcisku interešu vadoni. Tā ir haotiska un reizē arī traģiska parādība šo laiku sekulārisma un ateisma pārsātinātajā pasaulē, kas ir pazaudējusi likumīgo filozofiskā prāta un kristīgās ticības harmoniju pēc tam, kad lēnā un ilgā gaitā filozofija novērsās no realitātes, sākot ar 16. gadsimtu. Padziļinoties šai apostāzei, attālinoties no kristīgās filozofijas gnozeoloģiskā, metafiziskā un ētiskā reālisma, ne tikai iznīca spekulatīvi sistemātiskā pārdabiskā teoloģija, bet arī racionālistu, ideālistu un citu novirzienu aprindās filozofijas vārdā pavairojās daudz un dažādi uzbrukumi kristietībai un tās noliegšana. Dažās zemēs ideju sajukums sāka iespieties pat katoļu filozofu vidū. Tā radās steidzīga vajadzība, kas ir akūta arī mūsdienās, meklēt solidu filozofijas palīdzību, lai aizstāvētu kristietību.

Tāpēc notika steidzīga kristīgās filozofijas restaurācija. Tas stipri nodarbināja pāvestu Leonu XIII. Bet ievērojams katoļu filozofu skaits par to dzīvi interesējās jau pirms Leona XIII plānošanas. Neapmierināti ar haotisko filozofijas stāvokli, kas nesa daudz ļaunumu kristīgajai ticībai, šie filozofi, pa lielākai daļai jezuīti, dedzīgi meklēja līdzekļus, lai atjaunotu īsti kristīgu dziļdomību. Izcilākie no tiem ir V. Buzzetti (1777–1824), M. Liberatore (1810–1892), L. Taparelli d'Azeglio, Curci, brāļi S. Sordi un D. Sordi, T. Zigliara (1833–1893), Kleutgen un citi. Šie filozofi intelektuāli iedvesmoja un sagatavoja pāvestu Leonu XIII (1810–1903), kas publicēja slaveno kristīgās filozofijas atjaunošanas encikliku "Aeterni Patris" (1879), kas arī šodien ir aktuāla. Tātad, varam apgalvot, ka kristīgās filozofijas atjaunošanas impulss nāca ne no augšas, bet no apakšas, sasniedza augšu un pamudināja Leonu

XIII realizēt plašu un labi izplānotu kristīgās filozofijas atjaunošanas programmu. Ja šodien pāvests Jānis Pāvils II veic līdzīgu humānisma un kristiānisma atjaunošanas akciju plašos apmēros, tad tas liek secināt, ka arī otrajam gadu tūkstošim beidzoties ir sagaidāma analoga enciklika, lai aktuālā veidā palīdzētu atrisināt lielo filozofiskā prāta un kristīgās ticības savstarpējo attiecību problēmu cilvēku, tautu un visas cilvēces reevanģelizācijas padziļināšas un pāatrināšanas nolūkos.

7. Slēdziens

Šī filozofiskā pētījuma noslēgumā mēs varam apgalvot, ka filozofija, visas realitātes pēdējo evidenču zinātne, tiek dēvēta par kristīgu eksistenciālā uztverē un nozīmē sistemātiski sakārtotu patieso atziņu kopību par pāzišanu, cilvēku, pasauli un Dievu. Tā vēsturiski eksistē un ir konkrētā veidā organiski attīstīta, pateicoties jauniem saturiem, ko kristieši ir atklājuši ar dabiskā prāta gaismu, pateicoties radošām dievišķās atklāsmes iedvesmām. Šajā sakarībā vispirms ir jāsaka, ka filozofija zināmā mērā ir kristīga, ņemot vērā tās īpatnību labvēlīgi noskaņot cilvēka dvēseli kristīgās ticības uzņemšanai. Otrkārt, kristīgās filozofijas oriģinalitāte izriet no jaunās garīgās ievirzes, kas ļoti labvēlīgā veidā veicina kristieša filozofisko darbību: kristietis filozofē, racionāli meklēdams, atrodoties plašajā ticības patiesību pasaulē, kas apbrīnojami saskanot ar cilvēka dabu un to paceļot pārdabiskās dzīves augstumos, kristīgo filozofu šķīstī, stiprina, iedvesmo un viņu pamudina radoši nodoties intelektuālajai darbībai. Treškārt, kristīgās filozofijas oriģinalitāti pauž arī jaunie filozofiskie saturi, kurus kristieši racionālā veidā atrod, pateicoties tiem ierosinājumiem, kas nāk no dievišķās atklāsmes. Ceturtkārt, kristīgās filozofijas oriģinalitāte parādās arī tās zinātniski instrumentālajā gatavībā sadarboties Dieva atklāto patiesību sakarīgā sakārtošanā, ticības patiesību aizstāvēšanā pret pretinieku uzbrukumiem, kā arī teoloģijas dialoga ar eksperimentālajām zinātnēm attīstīšanā. Šis svarīgais kristīgās filozofijas uzdevums te, noslēgumā, ir jāpapildina un jāuzsver.

Esperimentāli matemātisko zinātņu progress mūsdienās iespaido cilvēku mentalitāti un kultūru tik stiprā mērā, ka tiek aizmirstas kristietības vērtības. Lai sekmīgi pārvarētu šo ideoloģiju, kas nāk no dabaszinātņu, humāno zinātņu un tehnikas puses, kā arī lai izmantotu šo zinātņu pozitīvos sasniegumus, kristietībai šodien ir steidzīgi jāveic svarīgs uzdevums: padziļinātu sakaru ar minētajām zinātnēm veicināšana, lai labāk pazītu cilvēku un pasauli, Dieva atklāto patiesību formulēšana mūsu laiku cilvēkiem saprotamā veidā, eksperimentāli matemātisko zinātņu lauka atbrīvošana no tā, kas tur ir ideoloģisks un maldīgs. Šajā svarīgajā dialogā filozofija spēj un tai ir arī pienākums veikt vidutājas lomu starp kristīgo ticību un minētajām zinātnēm. Ko nozīmē šī starpnieciskā instrumentālā funkcija?

Šī instrumentālā filozofijas funkcija nozīmē attīstīt padziļinātu transcendentālo (virsdisciplināro) refleksiju, eksaminējot daudzveidīgos zinātņu sasniegumus un to radīto sarežģīto problemātiku, lai šķīrotu to, kam ir vērtība, no tā, kas ir zinātniski bezvērtīgs un maldīgs, tā atrodot drošus patiesos elementus, kuriem ir paliekoša nozīme cilvēka prāta un, līdz ar to, Dieva atklāsmes priekšā. Balstoties šajos filozofijas pakalpojumos, teoloģija labāk novērtē eksperimentālo zinātņu devumu kristīgās sintēzes un, līdz ar to, pestīšanas perspektīvā. Šodien ir daudz jaunu faktu, kurus ir atklājušas pozitīvās zinātnes, kas dzīvi interesē arī teoloģisko refleksiju, piemēram, atklājumi attiecībā uz cilvēka un pasaules sākumiem, ģenētiku, zemapziņu, atomenerģiju utt. Saņemot garantētu palīdzību no filozofijas, kas, būdama uzticīga savai metodei un saviem principiem, droši un skaidri veic starpnieka lomu, teoloģija iet ātrāk un drošāk uz priekšu savā attīstībā, nenonākot bilogismā, socioloģismā, historismā, parapsiholoģismā, vai kompromitējoties kādā citā veidā. Teoloģija bēg no visiem šiem kompromisiem, jo tās specifiskais objekts – Dieva atklātais pestīšanas noslēpums – atrodas ārpus un virs eksperimentālo zinātņu pētniecības lauka un to īpašiem uzdevumiem. Zinātniski instrumentalizējama filozofiju savās attiecībās ar matemātiski eksperimentālajām zinātnēm, kristietība, nemaz specifiski nemaisoties minēto zinātņu interesēs, sniedz šo laiku cilvēkiem nopietnu un labi saprotamu teoloģisku pakalpojumu. Instrumentāli sadarbojoties ar kristietību aktuālas sintēzes izstrādāšanā, filozofija stipri papildina savu kristīgo oriģinalitāti, paplašina zinātnieku apvārsni attiecībā uz cilvēku, sabiedrību un universu, kā arī humanizē visus zinātniskos atradumus. Tādā veidā noslēgums papildina un spožākā gaismā raksturo kristīgās filozofijas būtību un aktualitāti.

8. Izmantotie bibliogrāfiskie materiāli

1. Leons XIII, enciklika "Aeterni Patris", 1879, Roma.
2. Katoliskās Audzināšanas Kongregācija, Nākamo priesteru teoloģiskā formācija, 1976, Roma.
3. Stanislavs Ladusāns, Originalidade cristã da filozofia (Kristīgās filozofijas oriģinalitāte), 4. izdevums, Rio de Janeiro, RJ, Brazīlijā, 1986, 85. lpp.
4. Antonio Levi, Il cristianismo nella filosofia, L. U. Japarde, L'Aquila, Italia, 1969, 190. lpp.
5. Carmelo Nicolosi, Fede cristiana e riflessione filosofica, Roma, Ed. La Rocca, 1972, 341. lpp.

LASĪTĀJU FORUMS:

AR ZIBENU UN ZOBENU

Tā Tatjāna Vālēna vēlētos manu "pārgudrībā apcietināto sirdi" pārmācīt, rakstīdama "Dzīve pēc nāves" MLB Ziņotāja septembra numurā.

Taču es jutos pavisam nevainīgs un tādu apiešanos nepelnījis. Savos rakstīšos es atkārtoti esmu minējis, ka par reliģiskiem un teoloģiskiem jautājumiem es atsakos rakstīt un strīdēties. Tēma, kas skar Tatjānes kundzes pieminētajos rakstīšos, ir visnotālā parapsiholoģiskas dabas, ar to pētīšanu un apcerēšanu nodarbojas zinātnieki daudzās universitātēs, esmu gatavs, ja vajadzīgs, nosaukt veselu rindu vietu un vārdu. Pat "Dieva" jēdziens vairs nav tīri teoloģisks: vairāki izcili fiziķi un kosmologi apcerē Dieva lomu vai tās trūkumu pasaules uzbūvē, un arī šeit es varu Tatjānes kundzei ieteikt vismaz pusduci labu grāmatu, ko sarakstījuši izcili šī laika zinātnieki. Par to viņus slavē, nevis piesola zibenu un zobenu.

Ja Tatjānes kundze grib ticēt, ka zeme ir plakana un balstās uz brupurpuča muguras: kā bērns var piedzimt no neskartas jaunavas, kas paliek neskarta arī pēc dzemdībām; ka cilvēks var staigāt pa ūdens virsu kā pa gludu dēļu grīdu; ka ūdeni - varbūt ar kādu burvju formulu, teiksim - "cibala-bubala-sveriks!" - var pārvērst vīnā; ka nešķīsto garu var izdzīt no cilvēka un ietriekt divi tūkstoši lielā cūku barā, kas iegāžas jūrā un apslīkst (bet kas notiek ar pašu nešķīsteni?); ka cilvēks var vienkārši pacelties gaisā un pazust mākopos, u. t. t. - ja viņa tādām un tamlīdzīgām lietām grib ticēt, man nav ne mazāko iebildumu. Cita lieta, ja viņa, būdama ticētāja, sāk spēlēt zinātnas lomu un apgalvo, ka Jēzus "uzņemšana debesīs" esot vēsturisks notikums. Lūdzu, Tatjānes kundze - mīniet tāda vēsturnieka vārdu un viņa darbu! Te pie-

vienoju attēlu, kas arī rada "vēsturisku notikumu" - skota Dāniela Hjūma (Home, 1833 - 1886) pacelšanos gaisā gaišā dienas laikā un ticamu liecinieku klātienē. Priekš kādiem 25 gadiem te mūsu apkārtnē kāds transcendentālists pieņēma meditācijas studentus, kas pēc kursa beigšanas būšot spējīgi sēdēt augšā pie griestiem. Zināms gan, tāds kurss maksāja \$ 4000, labu naudu tajos laikos; kursantu bijis daudz, beidzēju neviena, un pats transcendentālists atgriezies savā dzimtajā zemē, no kurienes nācis.

"Dievu tiesāt" neesmu uzdrošinājies, jo viņa darbus nepārzinu. Tatjānes kundzes pārmetums nevietā. Par lietām, kur man nav ne mazākās jēgas, es nemēdzu runāt vai rakstīt. Kaut daudzi citi darītu tāpat!

OSĀNU KĀRLIS

IR KO TEIKT

Šoreiz, tiešām, lasītājam ir ko teikt. Izlasīju J. Purviņa Jurjāna rakstu Nr. 9./522. un brīnījos. Esmu studējis loģikas mācību augstskolā, bet, laikam, pavirši, šo to svarīgu esmu izlaidis, jo nekādi nevaru izlobīt P. J. loģiku rakstā "Kristīgā demokrāta viedoklis". Pirmkārt, jau salikums "Kristīgais demokrāts" ir oksimorons, kas spilgti pierādās pašā rakstā. Vienā un tai pašā paragrafā P. J. pauž 2 pretrunīgas, vienai otru izslēdzošas tēzes: a/ viņš noraida netīrību presē, kas rodas vienam nogrupējumam dominējot, un b/ turpat noraida visas citas "pret Kristus mācību vērstās" filozofijas un ideoloģijas. Tātad, pēc P. J. domām, visas ideoloģijas ir vienlīdz tiesīgas izteikties, bet kristīgā ideoloģija tomēr ir "vienlīdzīgāka" par šīm citām.

P. J. protestē pret MLB Ziņotāja "cenšanos pierunāt (?) sabiedrību atgriezties pie postu nesošās pagānu daudzdievību reliģijas". Šeit nu nemaz netieku gudrs! Vai P. J. ar šo reliģiju domā kristīgo krusta kaļotāju ideoloģiju, kas tiešām gadu simteņiem ilgi ar uguni un zobenu nesa latvju tautai neapraķstāmu postu? Ja tā, tad varētu piekrist "daudzdievību" (pareizāk, "trīsdievību" - Tēvs, Dēls, Sv. Gars) apzīmējumam; bet tad, kāpēc "pagānu"? Vārds "pagāns" latīņu valodā nozīmē "zemnieks" Apzīmējums "daudzdievību" nepavisam neatbilst tēzei un norāda uz P. J. galīgu latvju dainu un šodienas dievturības nepazīšanu, jo latviskajā dievtībā daudz dievu nav. Starp citu, Dievs ir īpašvārds, un tāds latviskajā dievtībā vienmēr ir bijis, un arī šodien vēl ir viens Dievs, gan daudzu dabas būtību un parādību izpausmēs un simbolos. Vai P. J. var pievest kaut vienu dainu, kur būtu minēti divi vai vairāki dievi?

Lai vai kā, ceru, ka MLB Ziņotājs turpinās pārstāvēt VISUS uzskatus un ticības īsti demokrātiskā forumā, kā līdz šim.

Demokrātiski,

PĒRKONU AUSEKLIS,
dievturis.

D.D.Hjūms
1868. g.
lorda Adara
mājā pacēlas
pie gries-
tiem, tad iz-
lido pa logu
ārā un pēc
krietna brī-
ža atgrie-
žas pa citu
logu. Dzej-
nieks Ro-
berts Brau-
nings viņu
nevarēja ie-
redzēt, jo
viņš patika
dzejnieka
sievai Eli-
zabetei, arī
slavenai
dzejniecei.

THE FACTS BEHIND LATVIA'S CITIZENSHIP QUESTION

The media and various public figures in Russia have criticized Latvia's position on citizenship as discriminatory towards Russian residents. These concerns have been picked up and echoed in the west without detailed analysis.

Russia using citizenship question as an excuse to keep troops in Latvia

There is concern in Latvia that Russia is using the citizenship question as an excuse for keeping its troops in Latvia rather than to protect Russian speaking inhabitants. Observers point out that, unlike other parts of the former Soviet Union, there has been no ethnic unrest in Latvia. The troops serve a different purpose. As long as they are in Latvia, Russia can easily reassert its influence. The military and hardline elements in Russia covet Latvian seaports on the Baltic sea and are watching Serbian intervention in Bosnia - Hercegovina closely. Russian instigated conflict in Latvia cannot be ruled out.

"The Economist" sees Russian troops as potential source of conflict

The September 5 - 11, 1992 edition of "The Economist" agrees and points out the threat of conflict: "...should the old-timers stage a comeback, several regions could quickly turn violent: Soviet military bases, filled with Russian soldiers, still dot the ex - Soviet countryside." This is particularly true in Latvia, which, due to its central location, has more Russian troops than either of its Baltic neighbours.

The problem is a mechanical demographic imbalance created by Soviets

During the 50 years of Soviet occupation, there was a deliberate policy by Moscow to dilute the ethnic composition of Latvia. Thousands of workers were sent to Latvia to work in industrial enterprises conjured up by central planners in Moscow. They succeeded in driving down the proportion of Latvians in Latvia from a pre-war high of 75% to the current 52% and were well on their way to making Latvians a minority in their own land.

Naturalization laws to be adopted after next year's election

The illegal annexation of Latvia by the Soviet Union was never recognized by Canada and most western countries. With the restoration of Latvia's independence in 1991, those who were citizens in 1940 Latvia just prior to the Soviet occupation, and their descendants, can once again exercise their rights as citizens. They will elect a new parliament next year according to Latvian, rather than Soviet laws under which the current parliament was elected. Once elected, the parliament will adopt naturalization laws. These have already been tabled and proposed as a 16 year residency requirement and some knowledge of the Latvian language. Over 75% of the non-Latvian population would set aside this residency requirement.

Latvia's position consistent with UN proposal for Western Sahara

The United Nations has proposed a similar solution for the Western Sahara, to avoid the skewed effect of thousands of Moroccan immigrants flooded into the territory since it was seized by Morocco from Spain in 1975. The United Nations has proposed using the last colonial Spanish census to define the electorate for a future referendum on the status of the territory. The situation in Latvia is no different. Earlier precedents include India and Algeria. Neither British nor French settlers were automatically granted citizenship when these two countries became independent.

Russia inflates figures

It is also important to note that although 48% of the residents of Latvia are non-Latvian, only 34% are Russian, with the remainder being primarily Ukrainians, Belorussians, Poles, Lithuanians, Estonians, Germans and Jews. According to Latvian demographer, Ilmars Mezs, currently attending graduate school in Michigan, out of 34% of inhabitants who are Russians, perhaps 1/3 are already Latvian citizens as currently defined. Even if Russia's right to speak for Russians living outside its borders is accepted, the claim to "represent" half of Latvia's population is wildly exaggerated. In addition, neither Ukraine nor Belorussians have protested against Latvia's position on citizenship or its treatment of Ukrainians or Belorussians, the next two largest minorities in Latvia.

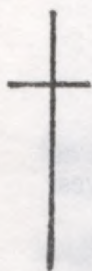
Polish minister praises Latvia's record on ethnic minorities

In fact, Latvia is committed to the protection of human rights. Its parliament has adopted all international human rights' legislation. Latvia has championed ethnic and religious rights, funding schools and religious associations even before it regained independence. It opened the first Byelorussian and Jewish schools in the former Soviet Union. Today, the publicly funded education system in Latvia includes schools in both Latvian and Russian at all levels. Latvia also funds schools for the Latvian minority living in Russia, something that Russia does not do. As recently as July 1992, Polish Foreign minister Krzyzstof Skubiszowski praised Latvia's record toward its national minorities.

Latvia's citizenship position is not discriminatory and is consistent with international law. Moreover, Latvia is committed to resolving this issue in a fair and peaceful manner. It must do so without perpetuating the very Soviet policies that were designed to destroy its social and cultural fabric.

LNAK

4 Credit Union Drive, Toronto Ontario M4A 2N8 tel: (416) 755-2353

Aizsaules ceļos devies

gleznotājs

OTTO NIKOLAJŠ GREBŽE

Dzimis 1910. gada 9. augustā,

Krievijā.

Miris 1992. gada 2. septembrī,

Parry Sound, Ontario

Saucu, saucu, nesasaucu,

Teku, teku, nepanāku...

Viņu piemin

Māsa Irma un

radi Toronto

LATVIJAS JAUNATNES AIRĒTĀJI

No 12. līdz 16. augustam, Montrealā notika 1992. gada Pasaules jaunatnes airēšanas sacīkstes, kurās piedalījās labākie Latvijas airētāji. Tās notika skaistajā un modernajā Olimpiskajā baseinā, ko uzcēla 1976. gada olimpiskajām spēlēm. Piedalījās airētāji no 26 valstīm. Visas klases airēja 2000 m distanci.

Latviju pārstāvēja Latvijas Akadēmiskās Airēšanas Federācija ar 10 airētājiem un vienu airētāju. Kopsummā var teikt, mūsu jaunatnes airētāji pierādīja, ka viņi ir pasaules līmenī.

ANDIS LOSSIS, vienīgais zēns, pārstāvēja Latviju vieninieku (single scull) klasē, kurā piedalījās 12 valstis. Viņš finālā izcīnīja 4. vietu ar laiku 7 min. 25,92 sek. Somija ar 7 min. 19,18 sek. ieguva 3. vietu. Zelta un sudraba medaļas ieguva Slovēnija un Vācija. Aiz viņa palika 8 citu valstu pārstāvji, kā Bulgārijas, Japānas, Francijas un Šveices. Viņš sacīkstēs lietoja aizliedzto laivu, kurā paspēja trenēties tikai vienu dienu. Kaut gan Andis nebija apmierināts ar savu rezultātu, 4. vieta vispasaules mērā ir goda vieta un Latvija var būt lepna ar šo sasniegumu.

Latvijas jaunavas piedalījās 3 klasēs: 8 un stūrmanē, 4 bez stūrmanes un vieninieču.

Astopnieku laivu (8 un 1) airēja Evita Jaunbaure, Vineta Lindere, Kristīne Klimasa, Ineta Vilka, Baiba Prūse, Daina Vītola, Sanita Ozoliņa, Ieva Beināroviča un stūrmanē bija Ingrida Pavlovska.

Meiteņu treniņu sevišķi apgrūtināja noīrētā laiva, kas nebija piemērota pasaules meistarsacīkstēm. Tikai dienu pirms sacīkstēm Latvijas treneriem laimējās aizņemt laivu no Šveices zēniem, kad tie netika finālā. Un tā nu latviešu meitenes stājās ierindā ar Anglijas, Vācijas, Čekoslovākijas un ASV airētājiem šo meistarsacīkšu finālā. Visas pārējās valstis sacentās, lietojot savas laivas, kuŗas bija atvedušas līdz no mājām.

Meitenes savu kursu noairēja 7 min. 0,14 sek. un ieguva 4. vietu, atstājot spēcīgo Anglijas vienību par 7 sek. aizmugurē. Zelta medaļu ieguva Vācija, sudraba - Čekoslovākija, bet bronza - ASV. Mūsu airētājas bija tikai 2,39 sek. aiz ASV.

Cetrniekā airēja Ieva Beināroviča, Kristīne Klimasa, Sanita Ozoliņa un Daina Vītola. Šajā klasē piedalījās 7 valstis. Atkal bija jālieto nepiemērota laiva, kādēļ bija jāpiedzīvo zaudējumi pirmās sacensībās, kādēļ izpalika piedalīšanās finālā. "Mēs airējam kā parasti, bet laiva negāja uz priekšu," jaunās airētājas žēlojās.

Guna Vanaga, kas patiesībā bija astopnieku laivas papildairētāja, piedalījās vieninieku klasē. Diemžēl, viņa netika līdz pārējām airētājām. Otrā sacensībā viņa par 8,43 sek. sekoja Ungārijas airētājai un tādēļ neiekļuva finālā.

Jaunie latvieši ieguva vērtīgu pieredzi sacensībās ar visas pasaules labākajiem jaunatnes airētājiem. Vairāki airētāji atlidoja tieši^{no} Olimpiādes Barselonā. Jācer, ka nākotnē mēs dzirdēsim vairāk no šī gada Latvijas jaunatnes pārstāvjiem airēšanā.

Nākošās Olimpiskās spēles notiks pēc 4 gadiem - 1996. gadā. Līdz tam laikam Latvijas valsts ekonomija būs nostabilizējusies un Latvijas sportisti varēs koncentrēties uz savu spēju uzlabošanu. Viņiem vairs nebūs

jādomā par to, kur, un vai vispār, dabūt laivas, ar kuŗām sacensties pasaules mērogā.

Latvijas airētājus trenēja Sandra Bremze, Gunta Rotšteins un Pēteris Neijs. Delegāciju vadīja Nadja Jurēna ar palīdzi Inesi Zolti.

Montrealā Latvijas airētāji apmetās mūsu sabiedrības ģimenēs, kas viņus, kā dzirdēju, lutināja savās mājās un veda šurp un turp uz treniņiem un sacīkstēm. Liels palīdzes itin visiem, kas palīdzēja Latvijas jaunatnes airētājiem piedalīties 1992. gada Pasaules meistarsacīkstēs.

Viņi apmetās R. Gabrušas, G. Hūna, G. Jakobsona, Alvja Krauļa, Tālivalža Krauļa, Ilzes Kraules, L. Ozoliņa, N. Saletes, A. Spuras un J. Tērauda ģimeņu mājās. Tikās ar Montrealas latviešiem 16. augustā, latviešu centrā un Z. Freivaldes dzīvoklī.

ANDRIS SPURA

KĀ CENTRS PULSĒ?

Centra sēdi 16. septembrī vadīja Andrejs Vītols, pieminot, ka šī esot jau simtā sēde. Pieraksti nolasīja sekretārs Jānis Birze, un to pieņēma bez grozījumiem.

Aivars Baumanis, Latvijas delegācijas vadītājs Apvienotajās Nācijās, izteicis pateicību par Centra atbalstu (\$ 500.-).

Pateicības vēstulē Latvija Lietiskās Mākslas vidusskolas direktors A. Līdaks pateicas par gaidāmo Centra dāvanu - aužāmām stellēm, kuŗas nosūtīs ar nākamo Montrealas palīdzības tvertnes sūtījumu. Vēstule beidzas ar vārdiem:

Saules meita sagāsa auda

Gaisa vidū stāvēdama,

Metus pēma tīra zelta,

Audus skaidra sudrabiņa.

Nākošā Centra sēde notiks 14. oktobrī, plkst. 19:30, Centrā.

L. KALNIŅŠ

"PENSIONĀRI" CEĻĀ

"Pensionāri ir humorista-satīrista Gunāra Griezes jaunākā komēdija, kas, nepreņdējot uz sevišķu literāru vērtību, uzrakstīta, lai skatītājs varētu gardi izsmieties, vērojot skatuves noteikumus, dažādas mainīgās ainas, un saredzēt, jo bieži, arī pats sevi dažādos apstākļos un gadījumos. Tie, protams, visi ir pacelti komiskā plāksnē, kur katrs mēs spējam izvērtēt sevi vienīgi skatoties uz citiem. Un šādu gadījumu šajā lugā ir bezgala daudz. Tajos cauri vijas ironija, veselīgs humors.

Kā jau minēts, luga ir komēdija, kuŗā pensionāru dzīvi un uzskatus attēlo septiņi jau puslīdz profesionāli aktieri. Lugu iestudējis režisors Gunārs Vērenieks, un tajā darbojas vēl Anna Briede, Juris Freijs, Maija Ķuze, Imants Lapiņš, Kārlis Rēvalds, Vija Vare. Lugas garums, ieskaitot starpbrīdus, ir, apmēram, 2,5 stundas.

Torontieši šo lugu šī gada pavasarī noskatījās trīs reizes. Spriežot pēc skatītāju reakcijām, skaļiem smiekliem un aplausiem, bija vērts to redzēt. Ir kādreiz patīkami pasmierties pašiem par sevi un savām izdarībām, kad daudzi no mums jau iegājuši otrajā jaunībā, pašiem to pat īsti nenojaušot un domājot, ka nekas mūsu dzīvēs nav mainījies, it kā arī šodien esam tādi paši, kādi bijām vakar un aizvakar. Ka tas tā nav, to pierādīs šī luga! Nāciet un skatieties!

SKRASTIŅU INDULIS

PATEICĪBA

DV Montrealas nodaļas valde izsaka sirsnīgu pateicību visiem atsaucīgiem tautiešiem, kas ar savu ziedojumu atbalstu šī DV gadskārtējo 14. jūnija ziedojumu vākšanas akciju.

\$ 2.- anonīms

\$ 5.- O. Teteris, J. Ezerosis

\$ 10.- K. Irbītis, H. Bērziņa, I. Dekmeiers, L. Kalniņš, J. Gributs, G. Smilga, H. Jānfelds, N. Zariņš.

\$ 15.- L. Varlavāns, A. Abrams, O. Rozentāls, I. Reicholde, Ilze Kalniņa, I. Klaiše, L. Rudzāts.

\$ 20.- J. Birze, Alfr. Skujiņš, R. Vītiņš, J. Mežinskis, J. Lukstiņš, J. Osis, E. Krūmiņa, L. Lapa, V. Goba, J. Kalacis, J. Leitens, K. Dreijeris, E. Kirstukas, A. Reiss, S. Opolnieks, E. Gailis, M. Erglis, E. Skujiņš, M. Kalniņa, J. Terasts, P. Gasparovičs, A. Ķipēns.

\$ 25.- P. Casno, P. Zaļums, Arnolds Sproģis, V. Tomsons, E. Krūze, E. Reveliņš, Anta Paabo, Rita Bungay, A. Bremze, H. Ulmanis, P. Ģerge, H. Romans, E. Sprincis, O. Kreišmanis, M. Štauvērs.

\$ 30.- A. Krievs, J. Verners, J. Peičs, P. Zujevs, I. Frišmanis, Anna Kreipāns, B. Krūmājs, Rasma Leimānis, N. Baumanis.

\$ 35.- Felikss un Alma Gūtmaņi.

\$ 40.- K. Ivanovskis, J. Ķīvītis, A. Panga, L. Ceriņš.

\$ 44.- W. un S. Zariņi.

\$ 50.- A. Pušpurs, T. Kraulis, A. Gūtmanis, Ausma Valters, A. Laizāns, V. Paegle, E. Lipomanis, J. Bilinskis, J. Odiņš, J. Greizis, V. Grunde, J. Metums, A. Apinis, V. Klētnieks, A. Skuja, J. Skrastiņš.

\$ 60.- Alma Apse.

\$100.- Konst. Čaks, Arnolds Zariņš, Bruno Innus, J. Graudis, Jānis Norvels.

\$250.- Arvīds un Hermīne Krauklis

Pavisam kopā no 97 ziedotājiem \$ 3131.-, par ko paldies!

J. LEITENS,
Aprūpes nozares vadītājs

LNĀK VALDES SĒDE

Latviešu Nacionālās Apvienības Kanadā (LNĀK) nākamā valdes sēde notiks 1992. gada 25. oktobrī, plkst. 10:00, Latviešu centra, 3955 Provost ielā, Lašīnā, MONTREALĀ.

Tajā lūgti piedalīties Montrealas latviešu organizāciju vadītāji un pārstāvji, kā arī citi interesenti.

Pēc sēdes, plkst. 14:00, turpat, INFORMĀCIJAS SANĀKSMĒ, kurā LNĀK valdes locekļi sniegs informāciju par apstākļiem Latvijā. Vīpi arī paredzējuši piedalīties ev.-lut. Trīsvienības draudzes gadskārtējā RUDENS BAZĀRĀ, kas arī notiks Centrā. Ieeja INFORMĀCIJAS SANĀKSMĒ pret labprātīgiem ziedojumiem. Aicinām interesentus piedalīties kuplā skaitā.

LATVISKAS SERVJETES

VIESĪBU SERVJETES \$ 25.-
(150 paciņā)

PASTA IZDEVUMIEM \$ 5.-

Rotājiet galdus ar šīm latviskām servjetēm. Pasūtīnājumi Latviešu Jaunatnes Dziesmu Svētku Padomē, 291 Lorraine Dr., Baie d'Urfé, Qué., Canada H9X 2R2, tel. 514-457-9832. Ceki rakstāmi uz LATVIAN YOUTH SONG AND DANCE FESTIVAL vārda.

RĪGAS DOMA ZĒNU KORA

K O N C E R T S

Otrdien, 1992. gada 6. oktobrī,

plkst. 19:30,

ST. MATHEAS baznīcā,

131 Cote St. Antoine ielā, Vestmauntā,

iepretim pilsētas namam un nedaudz soļus no SHERBROOKE autobusa pietātes. Jālieto SHERBROOKE autobuss Nr. 24.

IEEJA: \$ 20.00

\$ 15.00 pensionāriem un studējošiem.

Nāciet visi un ņemiet līdzi citus mūzikas draugus!

LAIPNI ielūdz

RĪKOTĀJI

DV MONTREALAS NODAĻA

rīko

sestdien, 17. oktobrī, plkst. 17,

Latviešu centrā, 3955 Provost ielā

DV Toronto nodaļas teātrā

I Z R Ā D I

Izrādīs Gunāra GRIEZES komēdiju

P E N S I O N Ā R I

Gunāra Vērenieka režijā.

IEEJA: \$ 12.00

\$ 10.00 pensionāriem
bērniem līdz 14 g. -brīva

Dalīsimies pensionāru priekos un
bēdās, apmeklējot šo interesanto
izrādi!

Ielūdz

DV MONTREALAS NODAĻA

GRIBAM

ar 1993. gadu pāriet uz uzlabotu iespēšanas tehniku (datoru), kā to vēlas daudz MLB ZIŅOTĀJA lasītāju. Diemžēl, lai šo mērķi īstenotu, redakcijai vēl vajadzīgi LĪDZĒKĻI.

Tos Jūs, lasītāji, varat dot ziedojot vai nokārtojot izstāvošās abonementa maksas.

Varat pasūtīt (dāvināt) mūsu izdevumu svētkos vai citos gadījumos saviem paziņām, it sevišķi LATVIJĀ, kur izdevums labi pazīstams un gaidīts viesis.

Tā kā KANADAS pasts ar 1993. gadu atkal paaugstinās PASTA LIKMES, abonementa maksas būs jāpaceļ arī MLB ZIŅOTĀJAM. Tādēļ Jums varētu būt izdevīgi abonementa maksu par 1993. gadu nokārtot jau tagad par līdzšinējo maksu - \$ 27.50 gadā (uz Latviju pa gaisa pastu - \$ 47.50 gadā, tikpat uz visām citām zemēm ārpus Ziemeļamerikas kontinenta). Gaisa pasta piemaksa uz ASV - \$ 6.00.

Jau iepriekšējs paldies par Jūsu atsaucību!

REDAKCIJA

MONTREALAS LATVIEŠU BIEDRĪBA

r ī k o

sestdien, 7. novembrī, no plkst. 10:00 - 16:00,

Latviešu Centrā, 3955 Provosta ielā, Lašīnā,

gadskārtējo

MĀJAS CEPUMU, ĒDIENU un GARDUMU, LIETISKĀS MĀKSLAS un

ROKDARBU TIRDZINU

Sarīkojumam aizņemts viss Centrs. PUSDIENAS būs
AUGSĒJĀ zālē.

- . Rudzu maize, piparkūkas, pīrāgi.
- . Saldmaizītes, tortes, cepumi.
- . Ievārījumi, augļi, marinētas saknes.
- . Apsveikumu kartiņas.
- . Keramika, audumi, rokdarbi.
- . Servjetes, rakstāmpapīrs, video un skaņu lentas.
- . Lietotu grāmatu duplikāti MLB bibliotēkā.
- . Silta PUSDIENU maltīte. Atspirdzinājumi.
- . Tēja un kafija. Burbuļūdens un alus.
- . Izloze - \$1 par lozi. Daudz laimestu.

Kaut kas būs ik katram interesentam. Nāciet paši un aiciniet līdz it sevišķi savus kanadiešu draugus un paziņas, ciemiņus no Latvijas. Piedalieties jo kuplā skaitā!

IEEJA: brīva

Atbalstiet šo MLB sarīkojumu, ar ko reprezentējamies vietējā kanadiešu sabiedrībā, ar savu piedalīšanos mājas cepumu un citu tirdziņa mantu sagādē. Par to Jums jau iepriekšējs paldies. Ir svarīgi, lai pieejamo mantu klāsts būtu pēc iespējas bagāts.

Pieteikšanās un plašāka informācija pie:-

Elgas Čops	tel. 684-2522
Gitas Lukstiņas	tel. 685-2218
Margas Lūses	tel. 488-7615
Ineses Ortmanes	tel. 489-3719
Veltas Ozolas	tel. 626-3501
Anitas Porietes-Bedard	tel. 697-6624
Ilgas Štauveres	tel. 457-9832
Dagmāras Ziediņas	tel. 694-2817

Piedalīties, tirgoties un apmeklēt aicina

RĪKOTĀJI

Uz redzēšanos TIRDZINĀ!

Šī gada MLB Zīpotāja d e c e m b r a numurā atkal publicēsīm

KOPĒJO ZIEMSVĒTKU un JAUNGADA APSVEIKUMU.

kā to esam darījuši iepriekšējos gadus, jo šis pasākums ieguvusi ievērojamu atsaucību mūsu sabiedrībā. Tas ir mūsu kopējais SVEICIENS, ne atpirkšanās no apsveikuma kartiņām. Tas neierobežo personīgo kartiņu sūtīšanu.

Sveicienā var piedalīties ikviens. It sevišķi aicinām tajā piedalīties MLB Zīpotāja lasītājus, labvēļus un citus interesentus, kas to vēlētos gan tuvumā, gan tālumā.

Ērtības labad un lai taupītu laiku, AUTOMATISKI PIEŅEMAM, ka šī gada SVEICIENĀ piedalīsies itin visi iepriekšējā gada DALĪBNIEKI un, protams, jauni. Ja nu tomēr kaut kādu iemeslu dēļ to nevēlāties darīt, lūdzam par to nekavējoties paziņot MLB Zīpotāja redakcijai, tel. 457-9832.

Kā arvien, īpašus sveicienus gaidām no mūsu organizācijām un privātajiem pasākumiem.

PIEDALĪŠANĀS ir pret labprātīgu ziedojumu.

Pieteikšanās termiņš - šī gada 29. novembris.

Ceki rakstāmi uz MONTREAL LATVIAN SOCIETY vārda un adresējami - SVEICIENS, 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfé, Qué., Canada H9X 2R2, tel. 514-457-9832, vai A. Porietei-Bedard, 113 Highgate Ave., Pointe Claire, Canada H9R 2X5, tel. 514-697-6624.

Izmantojiet izdevību un piedalieties!

LELBA Kanadas apgabala konferencē, kas notika šī gada 14. un 15. septembrī, Toronto Sv. Jāņa draudzes baznīcas telpās, no Montrealas piedalījās ev.-lut. Trīsvienības draudzes māc. G. Ēķis, draudzes priekšnieks A. Spura un apgabala sekretārs M. Štauers. Dievkalpojumā, kas notika konferences laikā, Kanadas apgabalā ievēda jaunās DZIESMU GRĀMATAS, kurās atrodama dievkalpojumu kārtība un visām dziesmām pievienotas notis. Šīs dziesmu grāmatas lietos arī draudzēs LATVIJĀ. Ar I adventa svētdienas dievkalpojumu tās būs pieejamas Trīsvienības draudzē.

Par LELBA Kanadas apgabala garīgās dzīves vadītāju atkal ievēlēja prāv. Juri Cālīti.

Par Latvijas Ev.-lut. Baznīcas Virsvaldes laicīgo locekli no Kanadas apgabala ievēlēja Mārtiņu Štaueru, kas kopš 1949. gada aktīvi darbojies ev.-lut. Sv. Krusta draudzē Vinipegā. Tur bijis valdes loceklis un daudzus gadus vadījis Svētdienas skolu. Kopš 1970. gada ir ev.-lut. Trīsvienības draudzes valdes loceklis.

Par apgabala sekretāru ievēlēja Sadberijas draudzes priekšnieku Gunāru Aparu, bet kasieri - līdzšinējo Otavas Miera draudzes pārstāvi Mirdzu Pārupi.

Montrealas latviešu jauktā korā diriģents ANDRIS GŪTMANIS 26 gadus mācīja mūziku, vijoles spēli un vadīja kori Dorset pamatskolā, Baie d'Urfé, Montrealas priekšpilsētā.

Ar šo mācības gadu (1992./3.) viņš pārcēlies darbā uz LINDSAY PLACE vidusskolu, kur viņam būs jauni pienākumi mūzikas audzināšanā.

Vēlēsim uzcītīgajam mūziķim un komponistam vislabākos panākumus.

19. septembrī Montrealā viesojās Toronto latviešu ģimnazijas Drāmas kopa ar Māras Zālītes lugu "PILNA MĀRAS ISTABIŅA". Izrāde bija pulcējusi ap 80 apmeklētāju, kas atsaucību uzņēma jauno aktiešu sniegumu, kas režisores Daces Šmites vadībā bija tencināms. Pavisam interesantu mūzikas sakārtojumu izrādei bija devis Jānis Beloglāzovs. Pati luga bagāta dziļas drāmas, kurā netrūkst dažādu sadursmju ģimenes locekļu starpā un kurā uzsvars likts uz latvju sievietes lomu tautas pastāvēšanā. Visi galveno lomu tēlotāji bija atraduši savu tēlu raksturības un spēlēja raiti. Un viņiem iepakā nepalika pārējie izrādes dalībnieki.

Montrealas latviešu biedrība arvien ir rīkojusi Toronto ģimnazijas viesizrādes. Izveidojusies laba sadarbība. Jācer, ka uz nākošo nebūs jāgaida tik ilgi kā šoreiz. Techniskajā izkārtjumā Montrealā priekšdarbus sekmīgi paveica Marga un Uldis Lūši. Par ko viņiem un visiem izrādes apmeklētājiem sirsnīgs paldies.

Paldies arī tiem, kas bija apsolijuši ciemiņus uzņemt savās mājās. Diemžēl, vairums bija paši atraduši savu apmešanās veidu, kas ar jaunās audzes pārstāvjiem nav nekas neparasts.

Nākamais palīdzības saīņu sūtījums no Montrealas uz Latviju dosies oktobra beigās. Līdz 5. oktobrim saīņu skaits piesakāms M. Valdmānei (484-0712), E. Vītiņai (484-9734) vai J. Norvelam (683-3342). Saīņus Centrā pieņem: 20. oktobrī, no plkst. 14-17, 21. oktobrī, no plkst. 14-17, un 22. oktobrī, no plkst. 16-19. Ievērojiet norādes iepriekšējos ziņojumos.

SABIEDRISKĀS DZĪVES LAIKRĀDIS:

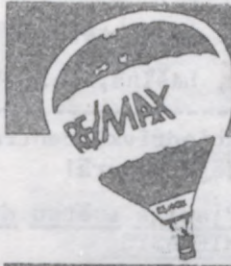
Biežāk lietoto Sv. Jāņa igauņu baznīca, kur notiek dievkalpojumi, 4345 Marciļ ielā.
 telpu adreses: Ev.-lut. Trīsvienības draudzes nams - 3438 Rosedale Ave., tel. 489-3224.
 Latviešu Sabiedriskais Centrs - 3955 Provosta ielā, Lašīnā, tel. 634-4082.

-
26. septembrī, plkst. 17:00, Latviešu centrā, Montrealas latviešu sabiedriskā centra DEVĪTIE GADA SVĒTKI ar vakariņām. Skatiet paziņojumu iepriekšējā numurā!
3. oktobrī, plkst. 13:00, Tērvetē, ev.-lut. Trīsvienības draudzes Plaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Pēc dievkalpojuma tradicionālais SVĒTKU MIELASTS.
3. oktobrī, plkst. 14:00, "Ezerkalnos", Dzintaru slēgšanas sanāksme, DV Montrealas nodaļas vanadžu un vanagu izkārtojumā.
4. oktobrī, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, ev.-lut. Trīsvienības draudzes Plaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu.
6. oktobrī, plkst. 19:30, St. Matheas baznīcā, 131 Cote St. Antoine ielā, Vestmauntā, Rīgas Doma zēnu kora KONCERTS. Skatiet īpašu paziņojumu 29. lpp.!
7. oktobrī, plkst. 19:30, Latviešu centrā, A/S "Latvijas bebrī" vienpadsmitā sanāksme.
8. oktobrī, plkst. 13:00, Latviešu centrā, Montrealas latviešu pensionāru apvienības kārtējā sanāksme.
8. oktobrī, plkst. 19:30, Latviešu centrā, Montrealas latviešu organizāciju padomes darba sēde. Padomes locekles aicinātas sūtīt savus pārstāvjus.
14. oktobrī, plkst. 19:30, Latviešu centrā, CENTRA valdes sēde.
17. oktobrī, plkst. 17:00, Latviešu centrā, DV Toronto nodaļas teātra izrāde. Izrādīs Gunāra Griezies lugu "Pensionāri" G. Vērenieka režijā. Skatiet paziņojumu 29. lpp.!
18. oktobrī, plkst. 10:30, Notre Dame bazilikas Jēzus Sv. Sirds kapelē, 426 St. Sulpice ielā, Montrealas latviešu katoļu draudzes kārtējais dievkalpojums.
18. oktobrī, plkst. 11:00, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, ev.-lut. Trīsvienības draudzes kārtējais dievkalpojums.
20. oktobrī, plkst. 14:00 - 17:00, Latviešu centrā, palīdzības saīņu uz Latviju pieņemšana.
21. oktobrī, plkst. 14:00 - 17:00, Latviešu centrā, palīdzības saīņu uz Latviju pieņemšana.
22. oktobrī, plkst. 16:00 - 19:00, Latviešu centrā, palīdzības saīņu uz Latviju pieņemšana.
22. oktobrī, plkst. 13:00, Latviešu centrā, Montrealas latviešu pensionāru apvienības kārtējā sanāksme.
24. oktobrī, plkst. 18:00, Latviešu centrā, ev.-lut. Trīsvienības draudzes gadskārtējais RU-DENS bazārs.
25. oktobrī, plkst. 10:00, Latviešu centrā, LNAK valdes sēde. Skatiet ziņu 29. lpp.!
- plkst. 14:00, Latviešu centrā, LNAK Informācijas sanāksme. Skatiet ziņu 29. lpp.!
25. oktobrī, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, ev.-lut. Trīsvienības draudzes Reformācijas dienas dievkalpojums.
1. novembrī, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, ev.-lut. Trīsvienības draudzes kārtējais dievkalpojums.
4. novembrī, plkst. 19:30, Latviešu centrā, A/S "Latvijas bebrī" 12. sanāksme.
5. novembrī, plkst. 13:30, Latviešu centrā, Montrealas latviešu pensionāru apvienības kārtējā sanāksme.
7. novembrī, plkst. 10:00, visā Latviešu centrā, MLB gadskārtējais Mājas gardumu un lietiskās mākslas TIRDZINŠ ar pusdienām un palaunagu Lielajā sarīkojumu zālē. Skat. 30. lpp.!
8. novembrī, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, ev.-lut. Trīsvienības draudzes kārtējais dievkalpojums.
14. novembrī, plkst. 17:00, Latviešu centra lielajā zālē, DV Montrealas nodaļas Lāčplēšu un gada svētku sarīkojums. Būs referāts un priekšnesumi.
15. novembrī, plkst. 10:30, Notre Dame bazilikas Jēzus Sv. Sirds kapelē, 426 St. Sulpice ielā, Montrealas latviešu katoļu draudzes kārtējais dievkalpojums.
15. novembrī, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, ev.-lut. Trīsvienības draudzes kārtējais dievkalpojums.
18. novembrī, plkst. 19:00, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, ev.-lut. Trīsvienības draudzes 18. novembra dievkalpojums.
19. novembrī, plkst. 13:30, Latviešu centrā, Montrealas latviešu pensionāru apvienības kārtējā sanāksme.
21. novembrī, plkst. 14:00, St. André Hubert Bournet katoļu baznīcā, 4360 Broadway ielā, Latvijas dienas Montrealā apvienotais dievkalpojums.
- plkst. 16:00, Latviešu centrā, Latvijas dienas Montrealā Valsts svētku akts.
22. novembrī, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, ev.-lut. Trīsvienības draudzes Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums.
28. novembrī, plkst. 10:00, Latviešu centrā, DV Montrealas nodaļas vanadžu gadskārtējais ZIEM-SVĒTKU TIRDZINŠ. Plašāks paziņojums nākamajā MLB Zīpotāja numurā.

0312017087

SPECIALIZĒJOS VISĀ MONTREALAS RIETUMU SALĀ

RE/MAX
royal (jordan) inc.
independent member broker

renda e. lasdin

agent d'immeuble
real estate agent

101 amherst
beaconsfield. que. H9W 6Y7
res: (514) 630-7105
fax: (514) 694-8176

694-6900

PĒRCIET VAI PĀRDODIET?

Tulītējs BEZMAKSAS Jūsu īpašuma tirgus cenas novērtējums

Lūdzu, zvaniet šodien!

RENDA LAZDIŅŠ - 630-7105

Šo MLB ZIŅOTĀJA numuru nododam KANADAS pastā 21. septembrī. Lasītājiem uz rokas to izdalām septembra trešajā nedēļā. Lūdzam ziņot, ja neesat saņēmuši šo vai iepriekšējos numurus. Aizvien vēl gadās, ka atsevišķi numuri noklīst pastā vai aizkavējušies kādu citu neparedzētu apstākļu dēļ.

COLLINS CLARKE
MACGILLIVRAY
WHITE

FLOWERS
by
Ferguson

Funeral Directors

• 5810 Sherbrooke St. W.,
Montreal — Business Office
514-483-1870

1992 X MLB Z 1.200 e

MLB ZIŅOTĀJA administrātorai A. Porietei-Bedard, 113 Highgate Ave., Pointe Claire, Qué., Canada H9R 2X5, tel. 514-697-6624

Ar šo nosūtītu MLB Zīņotāja abonementa samaksu par _____ gadu/iem (\$ 27.50 un \$ 22.50; skatiet zemāk) \$ _____

Gaisa pasta piemaksu (ASV - \$ 6.-, citos kontinentos - \$ 20.-) \$ _____

Ziedoju izdevuma tehnisko izdevumu segšanai \$ _____

Ziedoju spiestuves uzlabošanai, mašīnu iegādei \$ _____

Vēlos saņemt sekojošus MLB Zīņotāja agrākos numurus _____ à \$ 2.50 ziedojums \$ _____

Dāvinu MLB Zīņotāju: _____ (adrese) \$ _____

Iesakū nosūtīt MLB Zīņotāja paraugburtnīcas \$ _____

Ar šo nosūtītu iestāšanās maksu MONTREALAS LATVIEŠU BIEDRĪBĀ - \$ 5.- \$ _____

Ar šo nosūtītu MLB biedru maksu par _____ darbības gadu/iem - à \$ 10.- \$ _____

Ar šo nosūtītu LNAK dalības maksu par _____ gadiem (MLB biedriem \$ 10.-, pensionāriem \$ 5.-) \$ _____

Ziedoju MLB darba un pasākumu veicināšanai \$ _____

Ceki rakstāmi uz MONTREAL LATVIAN SOCIETY vārda.

Pavisam kopā \$ _____

(Maksātāja vārds, uzvārds, pasta kods, telefona numurs)

Paraksts: _____

MLB ZIŅOTĀJS

ISSN 0227 - 2433

IZDEVĒJA: Montrealas Latviešu Biedrība, 291 Lorraine Dr., Baie d'Urfé, Qué., Canada H9X 2R2, tālrunis 514-457-9832.

REDAKTORS: Mārtiņš Štauers, 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfé, Québec, Canada, H9X 2R2, tālrunis 514-457-9832.

ADMINISTRATORE: Anita Porietei-Bedard, 113 Highgate Ave., Pointe Claire, Québec, Canada H9R 2X5, tālrunis 514-697-6624.

EKSPEDICIJA: Velta Ozola. **DARBINIEKI:** Elmārs Bārdiņš, Jānis Birze, Imants Freibergs, Anna Kreipāne, Voldemārs Ozols, Aina Paegle, Voldemārs Paegle, Anna Skujiņa, Ilga Štauvere, Vilma Ulmane un daudzi citi.

MLB ZIŅOTĀJA ABONEMENTA MAKSAS: \$ 27.50 gadā; MLB biedriem, pensionāriem un kaŗa invalīdiem \$ 22.50 gadā; gaisa pasta piemaksa uz ASV \$ 6.-, uz citiem kontinentiem - \$ 20.- gadā. Atsevišķas burtnīcas pret \$ 2,50 ziedojumu.

LAPPUŠU SLEJU MAKSAS: Mazākais paziņojums \$ 20.00, 1/4 lpp - \$ 25.00, 1/3 lpp - \$ 30.00, 1/2 lpp - \$ 35.00, 3/4 lpp - \$ 55.00, pilna lpp - \$ 60.00. Klišeju un paziņojumu sagatavošana - \$ 20.00. Iespējama foto uzņēmumu publicēšana. Ceki rakstāmi uz MONTREAL LATVIAN SOCIETY vārda. MLB ZIŅOTĀJS, tāpat kā MLB, ir bezpeļņas pasākums.

MLB ZIŅOTĀJS iznāk ik mēneša sākumā. Materiāli tekošajam numuram iesūtāmi vai nododāmi redakcijā līdz ik mēneša 15. datumam. Par izdevumā publicēto rakstu saturu atbild to autori. Redakcija var rakstus īsināt. Raksti un vispārējās ziņas nepauz ne MLB valdes, ne redakcijas, nedz tās darbinieku ieskatus iztīrītajos jautājumos. Rakstu autoriem jāuzdod pilna adrese, telefona numurs un jāparakstās. Anonīmus rakstus redakcija ignorē. Redakcija iesūtītos rakstus neuzglabā un nesūta atpakaļ.

MONTREAL LATVIAN SOCIETY
ASSOCIATION LETTONE DE MONTREAL

OCTOBER 1991 OCTOBRE

MONTHLY BULLETIN MLB ZIŅOTĀJS
BULLETIN MENSUEL MLB ZIŅOTĀJS

Envoyé par la Association Lettone de Montréal; Sent by Montreal Latvian Society - 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfé, Québec, CANADA H9X 2R2 ph. 514-457-9832.

MLB Zīņotājs, 1992. gada oktobris